

รายงานผลการปฏิบัติงาน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

รายงานผลการปฏิบัติงาน
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

NHRCT ANNUAL REPORT 2025

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ISBN : 978-616-8274-42-2

ที่ปรึกษา

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้จัดทำรายงาน

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550

อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6 - 7

120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์ 0 2141 2027 โทรสาร 0 2143 9566

สายด่วนร้องเรียน 1377

E-Mail : library@nhrc.or.th, nhrc.library@gmail.com

www.nhrc.or.th

ออกแบบและพิมพ์

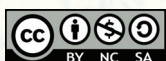
บริษัท สำนักพัฒนาการบริหารธรรมนิติ จำกัด

178 อาคารธรรมนิติ ชั้น 4 ซอยเพิ่มทรัพย์ (ประชาชื่น 20) ถนนประชาชื่น

แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800

โทร. 0 2555 0942

สงวนลิขสิทธิ์

ผลงานชิ้นนี้ ใช้สัญญาอนุญาตของครีเอทีฟคอมมอนส์ (Creative Commons License: CC)

แบบแสดงที่มา-ไม่ใช้เพื่อการค้า-อนุญาตแบบเดียวกับต้นฉบับ (CC-BY-NC-SA)

คำนำ

รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จัดทำขึ้น เพื่อแสดงผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2567 - 30 กันยายน 2568) ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 45 ที่บัญญัติว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา โดยอย่างน้อยให้คณะกรรมการสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการ รวมถึงเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

รายงานผลการปฏิบัติงานฉบับนี้นำเสนอผลการดำเนินงานที่สำคัญของ กสม. ครอบคลุมทั้งด้านการตรวจสอบ การละเมิดสิทธิมนุษยชน การเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การจัดทำรายงาน ผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ การสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญ ของสิทธิมนุษยชน การตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวบุคคล และการป้องกันการทรมาน การดำเนินโครงการคลินิก สิทธิมนุษยชน การศึกษาวิจัย และความร่วมมือด้านต่างประเทศ ตลอดจนการบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร พร้อมทั้งได้สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นไว้ด้วยแล้ว

กสม. หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานประจำปีฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชนผู้สนใจ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนและยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยให้ก้าวหน้า มั่นคง และยั่งยืนต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ธันวาคม 2568

สารบัญ

สารจากประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	8
Message from the Chairperson of the NHRCT	10
บทสรุปผู้บริหาร	12
Executive Summary	16

บทที่ 1

บทนำ	23
1.1 ที่มาของรายงาน	24
1.2 หน้าที่และอำนาจ และโครงสร้างสำนักงาน	24
1.3 เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ เป้าหมายและพันธกิจ	28
1.4 ยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2566 - 2570	29
1.5 นโยบายคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ชุดที่ 4	31
1.6 ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนย่อยของแผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 - 2570	31
1.7 ภาพรวมด้านทรัพยากรบุคคลและงบประมาณ	33
1.8 ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 - 2570	35

บทที่ 2

การเปรียบเทียบงบประมาณ และผลการดำเนินงาน ระหว่างปีที่ผ่านมาถึงปี 2568	41
2.1 งบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568	42
2.2 การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568	43
2.3 การเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน ในภาพรวม	46

บทที่ 3

ผลการดำเนินงานในภาพรวม	49
3.1 การตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน	50
3.2 การตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวบุคคล และการป้องกันการทรมาน	62
3.3 คลินิกสิทธิมนุษยชน	64
3.4 การเสนอแนะมาตรการหรือแนวทาง ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	65
3.5 การจัดทำรายงานผลการประเมิน สถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน ของประเทศไทย	67
3.6 การสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคม ให้ตระหนักถึงความสำคัญของ สิทธิมนุษยชน	71
3.7 การศึกษาวิจัยด้านสิทธิมนุษยชน	80
3.8 การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ระหว่างประเทศ	81
3.9 การดำเนินงานของสำนักงานส่วนภูมิภาค	85
3.10 การบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร	90

บทที่ 4

บทวิเคราะห์รายงานประเมิน ผลการปฏิบัติงานตามกรอบแนวทาง การประเมินผลภาครัฐ แบบบูรณาการ (Government Evaluation System: GES)	95
---	-----------

บทที่ 5

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงาน	103
---	------------

บทที่ 6

รายงานงบการเงินสำนักงาน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	107
รายงานงบการเงินสำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 30 กันยายน 2568	108

บทที่ 7

ภาคผนวก	135
• ประกาศแต่งตั้งประธานกรรมการ และกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	136
• ภาพเครื่องหมายราชการของสำนักงาน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	139
• คำนियมองค์กร	140
• ภาพคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ 4	142
• ภาพผู้บริหารสำนักงาน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	143

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ 1

26

โครงสร้างสำนักงาน กสม.

แผนภาพที่ 2

30

ยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 – 2570

แผนภาพที่ 3

32

ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
แผนย่อยของแผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13
และยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 – 2570

แผนภาพที่ 4

43

งบประมาณที่ได้รับจัดสรรระหว่างปี
งบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568
ของสำนักงาน กสม.

แผนภาพที่ 5

51

สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนก
ตามประเภทสิทธิมนุษยชน
ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568

แผนภาพที่ 6

52

สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามพื้นที่เกิดเหตุ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

แผนภาพที่ 7

53

สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามเพศของผู้ร้องเรียน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

แผนภาพที่ 8

53

สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามช่องทางการร้องเรียน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

แผนภาพที่ 9

54

สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามกลุ่มผู้ถูกร้องเรียน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

แผนภาพที่ 10

97

ผลการดำเนินงานตามคำรับรองฯ
เปรียบเทียบระหว่างปีงบประมาณ
พ.ศ. 2567 และ 2568
กับกรอบการประเมินผลภาครัฐการ
แบบบูรณาการ (GES)

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	33	ตารางที่ 7	54
จำนวนบุคลากรของสำนักงาน กสม. จำแนกตามสำนัก/หน่วย		สรุปผลการพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	
ตารางที่ 2	34	ตารางที่ 8	55
การเปรียบเทียบงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และ 2568		ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	
ตารางที่ 3	42	ตารางที่ 9	57
งบประมาณที่ได้รับจัดสรรระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568 ของสำนักงาน กสม.		รายงานผลการตรวจสอบที่พบการละเมิด สิทธิมนุษยชนและ กสม. มีข้อเสนอแนะมาตรการ หรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกัน หรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	
ตารางที่ 4	44	ตารางที่ 10	59
เปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรร กับผลการใช้จ่ายระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568 จำแนกตามลักษณะการจ่าย		รายงานผลการตรวจสอบที่ไม่พบการละเมิด สิทธิมนุษยชน แต่ กสม. มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือ แนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิมนุษยชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	
ตารางที่ 5	45	ตารางที่ 11	61
แผน/ผลการใช้จ่ายงบประมาณ ของสำนักงาน กสม. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568		ผลการติดตามการดำเนินการ ตามรายงานผลการตรวจสอบการละเมิด สิทธิมนุษยชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	
ตารางที่ 6	46		
การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในภาพรวม ของสำนักงาน กสม. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2568			

สารจากประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“ กสม. ขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือ สนับสนุน และขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ด้วยดีตลอดปีที่ผ่านมา และจะมุ่งมั่นทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน เพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยรวม พร้อมสร้างสังคมไทย ที่ตระหนักและเคารพในสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริงต่อไป ”

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เป็นปีที่ประเทศไทยเผชิญ การเปลี่ยนแปลงที่หลากหลาย ซับซ้อนและมาอย่างรวดเร็ว ซึ่งนอกเหนือจากปัญหาเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ยังมีวิกฤต จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่นำไปสู่ภัยพิบัติ ที่รุนแรงขึ้น ปัญหามลพิษข้ามพรมแดน ปัญหาหมอกควัน และฝุ่นละออง PM 2.5 อาชญากรรมไซเบอร์ และการก้าวสู่ สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อ สิทธิของประชาชนทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคม

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ตระหนักถึงความท้าทายดังกล่าว ซึ่งล้วนเป็นปัญหาและ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่เพื่อส่งเสริมและ ค้ำครองสิทธิมนุษยชนของประชาชน ในรอบปีนี้ กสม. จึงมุ่งมั่นขับเคลื่อนภารกิจเชิงรุกตามนโยบาย โดยนอกเหนือ จากภารกิจปกติแล้ว ได้ร่วมมือกับทุกภาคส่วนผ่าน กระบวนการสมัชชาสิทธิมนุษยชนเพื่อประมวล ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นข้อเสนอแนะ

เชิงนโยบายไปยังรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะ ประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อม การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และการเตรียมการรองรับสังคมสูงวัย เพื่อให้มั่นใจว่า ประชาชนทุกกลุ่มจะได้รับการคุ้มครองสิทธิอย่างเท่าเทียม และมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ กสม. ได้ดำเนินโครงการเรือธงที่สำคัญ (flagship projects) เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ และลดความเหลื่อมล้ำ อาทิ โครงการคลินิกสิทธิมนุษยชน เพื่อช่วยเหลือประชาชนในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางที่ขาดโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและกลไก ค้ำครองสิทธิมนุษยชน โครงการตรวจเยี่ยมสถานที่ ควบคุมตัวและการป้องกันการทรมานซึ่งเป็นมาตรการ เชิงป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน และเพื่อ เตรียมความพร้อมในการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับ ของอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานฯ ของไทย

พรประไพ กาญจนรินทร์

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ธันวาคม 2568

เพื่อให้การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน มีความต่อเนื่องและครอบคลุม กสม. จึงขยายภารกิจ ให้เข้าถึงประชาชนในพื้นที่มากยิ่งขึ้น โดยการจัดตั้ง สำนักงาน กสม. ภาคเหนือ นอกจากนี้ ได้เร่งรัด การตรวจสอบเรื่องร้องเรียนและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนให้กับประชาชน อย่างทันท่วงที พร้อมทั้งผลักดันข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ และการปรับปรุงกฎหมายทั้งรายประเด็นและเชิงระบบ อาทิ การแก้ไขปัญหาสิทธิและสถานะบุคคล การคุ้มครอง สิทธิแรงงานในรูปแบบการจ้างงานใหม่ การปรับปรุง กฎหมายกองทุนยุติธรรมให้ประชาชนเข้าถึงได้อย่าง เท่าเทียม และการแก้ปัญหามลพิษข้ามพรมแดนจาก การทำเหมืองแร่ ตลอดจนได้ส่งเสริมให้หน่วยงานและ องค์กรต่าง ๆ มีนโยบายและแนวปฏิบัติที่เคารพสิทธิมนุษยชน อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างวัฒนธรรมแห่งการเคารพสิทธิ ในสังคมไทย ผลักดันการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกมิติ

รวมถึงเสริมสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายสถาบัน สิทธิมนุษยชนทั่วโลกเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และ ขับเคลื่อนประเด็นสำคัญ อาทิ ปัญหาผลกระทบ ข้ามพรมแดน อาชญากรรมทางไซเบอร์ การขจัด การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ การคุ้มครองนักปกป้อง สิทธิมนุษยชน การเยียวยาผู้เสียหายจากการซ้อมทรมาน และการจัดทำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิผู้สูงอายุ ซึ่งล้วนมี ความสำคัญในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและยกระดับ ภาพลักษณ์ของประเทศในเวทีสากล

กสม. ขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่ให้ความร่วมมือ สนับสนุน และขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ด้วยดีตลอดปีที่ผ่านมา และจะมุ่งมั่นทำงานร่วมกับ ทุกภาคส่วนเพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยรวม พร้อม สร้างสังคมไทยที่ตระหนักและเคารพในสิทธิมนุษยชน อย่างแท้จริงต่อไป

Message from the Chairperson of the National Human Rights Commission of Thailand

“The NHRCT expresses its appreciation to all partners for their continued cooperation and reaffirms its commitment to working with all sectors to advance human rights for the benefit of the people and Thai society.”

Fiscal Year 2025 has been marked by rapid and complex changes in Thailand. In addition to ongoing economic and social challenges, the country has faced climate-related crises, natural disasters, transboundary pollution, PM 2.5 problem, cybercrime, and the transition to an ageing society. These developments have had significant impacts on the realization of human rights, particularly in relation to health, economic, and social well-being.

The National Human Rights Commission of Thailand (NHRCT) recognizes these challenges as directly linked to its mandate to promote and protect human rights. Over the past year, the NHRCT has proactively advanced its work in line with its policy framework, while strengthening

cooperation with all sectors through the Human Rights Assembly mechanism to consolidate public concerns and submit policy recommendations to the Government and relevant agencies. Priority has been given to environmental issues, access to justice, and preparedness for an ageing society.

The NHRCT has also implemented key initiatives to address structural challenges and reduce inequality, including the Human Rights Clinic Project, which provides local-level assistance to vulnerable groups, and the detention facility visitation and torture prevention initiative, which serves as a preventive mechanism and supports Thailand’s preparedness for accession to the Optional Protocol to the Convention against Torture (OPCAT).

A portrait of Pornprapai Ganjanarintr, the Chairperson of the National Human Rights Commission of Thailand. She is a middle-aged woman with short dark hair, wearing a dark blue and black vertically striped blazer with two large, dark fabric rosettes on the chest. She is smiling slightly and looking towards the camera. The background is a blurred indoor setting with blue and white lights.

Pornprapai Ganjanarintr

Chairperson

National Human Rights Commission of Thailand

December 2025

To ensure effective human rights protection, the NHRCT has expanded its local outreach through the establishment of the Northern Regional Office, accelerated the examination of complaints, and strengthened coordination with relevant agencies. In parallel, the NHRCT has advanced policy recommendations and legal reforms on both specific and systemic issues, including the rights and legal status of stateless persons, labor rights relating to new forms of employment, access to the Justice Fund, and transboundary environmental impacts arising from mining activities.

In addition, the NHRCT has encouraged public and private entities to adopt human rights guidelines within their organizations, promoted

public participation, and strengthened cooperation with national human rights institutions and international networks to facilitate knowledge exchange and jointly advance key human rights priorities. These efforts have contributed to enhancing public confidence and reinforcing Thailand's role in the international human rights community.

The NHRCT expresses its appreciation to all partners for their continued cooperation and reaffirms its commitment to working with all sectors to advance human rights for the benefit of the people and Thai society.

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จัดทำขึ้นตามบทบัญญัติมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 รายงานครอบคลุมผลการปฏิบัติงานระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2567 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2568 โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สรุปได้ดังนี้

ด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนว่ามีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน 1,027 เรื่อง โดยรับไว้ดำเนินการ 531 เรื่อง (ร้อยละ 51.70) แบ่งเป็นการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน 97 เรื่อง (ร้อยละ 9.44) การประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 126 เรื่อง (ร้อยละ 12.27) การประสานการช่วยเหลือ 60 เรื่อง (ร้อยละ 5.84) การศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 9 เรื่อง (ร้อยละ 0.88) และการให้ความช่วยเหลืออื่น ๆ 239 เรื่อง (ร้อยละ 23.27) โดยประเด็นที่มีการร้องเรียนมากที่สุดยังคงเป็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรม รองลงมาคือ สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และสิทธิชุมชน

กสม. ได้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนแล้วเสร็จ รวมทั้งสิ้น 133 คำร้อง โดยพบกรณีที่มีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และ กสม. มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 71 คำร้อง (ร้อยละ 53.38) อาทิ 1) กรณีโครงการแลนด์บริดจ์ในภาคใต้กระทบสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตประชาชน รวมทั้งขาดการมีส่วนร่วม เสนอให้ชะลอโครงการจนกว่าจะมีการรับฟังความเห็นอย่างรอบด้าน 2) กรณีโครงการฟื้นฟูเมืองชุมชนดินแดง (แฟลตดินแดง) เรียกเก็บค่าบริการจัดการในอัตราสูงขึ้นกระทบสิทธิของผู้มีรายได้น้อย เสนอให้การเคหะแห่งชาติทบทวนค่าบริการจัดการโดยคำนึงถึงรายได้ พิจารณาการจัดเก็บแบบขั้นบันไดและกำหนดเพดานการปรับขึ้นค่าเช่าให้ชัดเจน 3) กรณีพนักงานสอบสวนไม่ดำเนิน

คดีอาญาผู้ต้องขังที่ถูกอายัดตัวนานกว่า 10 ปี เป็นการล่าช้าเกินสมควร เสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติแก้ไขปัญหาความล่าช้าในกระบวนการยุติธรรมและพัฒนาระบบติดตามคดีเพื่อให้คู่กรณีและผู้มีส่วนได้เสียเข้าดูความคืบหน้าทางคดีได้ 4) กรณีการดำเนินคดีกับนักกิจกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้เป็นการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือยับยั้งการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเกินสมควรแก่เหตุ เสนอให้หน่วยงานความมั่นคงเปิดพื้นที่ให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นอย่างสันติ 5) กรณีเอกชนรุกล้ำคลองสาธารณะและที่สาธารณประโยชน์ของชุมชนชาวเลราไวย์ จังหวัดภูเก็ต ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและชุมชน เสนอให้หน่วยงานตรวจสอบการออกโฉนดที่ดินและประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองวัฒนธรรม และ 6) กรณีสายการบินแห่งหนึ่งปฏิเสธรับผู้ติดเชื้อเอชไอวีเข้าปฏิบัติงานเป็นการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งสุขภาพ เสนอให้สายการบิน ยุตินโยบายเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี เปิดโอกาสให้เข้าถึงการทำงานและความก้าวหน้าในอาชีพอย่างเท่าเทียม ส่วนกรณีที่ไม่พบการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ กสม. ได้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 54 คำร้อง (ร้อยละ 40.60) อาทิ 1) กรณีโครงการเมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา เสนอให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2) กรณีการขนย้ายกากแคดเมียม จากจังหวัดตาก ไปยังจังหวัดสมุทรสาครไม่เป็นไปตามกฎหมาย เสนอให้หน่วยงานกำกับดูแลการจัดการกากของเสียอุตสาหกรรม ตามกฎหมายและหลักธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนอย่างเคร่งครัด 3) กรณีการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ในเรือนจำกลาง นครศรีธรรมราช เสนอให้กรมราชทัณฑ์และกระทรวงสาธารณสุข พัฒนาระบบการเฝ้าระวังและป้องกันโรคติดต่อในเรือนจำ 4) กรณีพิพาทที่ดิน น.ส.ล. แปลงทุ่งปากขอ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เสนอให้หน่วยงานเร่งรัดวัดสอบเขตที่ดินและงดการขับไล่ชุมชนจนกว่าจะได้ข้อสรุป และ 5) กรณีสายการบินไม่จัด

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว เสนอให้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลือในทุก ทำอากาศยาน ส่วนที่เหลือเป็นเรื่องที่ กสม. ยุติเรื่องด้วยเหตุอื่น ๆ 8 คำร้อง (ร้อยละ 6.02) ได้แก่ เรื่องที่ไม่พบประเด็นการละเมิด สิทธิมนุษยชน เรื่องที่ได้รับการแก้ไขจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว เรื่องที่ผู้ร้องประสงค์ขอถอนเรื่อง และเรื่องที่มีการฟ้องร้อง เป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษาแล้ว

ด้านการตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวบุคคลและการป้องกันการทรมาน กสม. ได้ตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัว บุคคลหลายประเภทเพื่อประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน และป้องกันการทรมาน รวม 21 แห่ง ใน 11 จังหวัดทั่วประเทศ ทั้งสถานีตำรวจ เรือนจำ/ทัณฑสถาน หน่วยหรือศูนย์ฝึก ทหารใหม่ และสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดควบคู่กับ การพัฒนากลไกเชิงป้องกันของประเทศให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ รวมทั้งพัฒนาคู่มือการตรวจเยี่ยม เชิงป้องกันให้เป็นมาตรฐาน และผลักดันให้รัฐบาลพิจารณา เข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการประตบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (OPCAT) ตามที่รัฐบาลได้แสดงเจตนารมณ์ไว้

ด้านการดำเนินโครงการคลินิกสิทธิมนุษยชน กสม. บูรณาการ ความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนโครงการคลินิก สิทธิมนุษยชน เพื่อให้คำปรึกษาและช่วยเหลือประชาชน ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง ที่ขาดโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและกลไกคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยได้ออกหน่วยเคลื่อนที่ รวม 13 ครั้ง ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ 1) สิทธิและสถานะบุคคล เร่งรัดการพิสูจน์สิทธิ แก่กลุ่มคนไทยพลัดถิ่นและผู้ไร้สัญชาติ จำนวน 1,056 ราย และได้รับเลขประจำตัวประชาชนแล้ว 158 ราย 2) สิทธิแรงงาน ประสานการคุ้มครองและเยียวยาแรงงานไทยที่ถูกหลอกลวง ไปทำงานต่างประเทศ รวม 72 คน 3) สิทธิชุมชนและที่ดิน พัฒนากลไกการมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขข้อพิพาทที่ดินในจังหวัด อุบลราชธานีและบุรีรัมย์ และ 4) การเสริมสร้างศักยภาพ กำลังพล รมรงค์ป้องกันการใช้ความรุนแรงในหน่วยทหาร ณ ศูนย์ฝึกทหารเรือ

ด้านการติดตามผลการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน มาตรการหรือข้อเสนอแนะของ กสม. เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็น รูปธรรม ทั้งในมิติการปรับปรุงกฎหมาย นโยบาย มาตรฐาน การปฏิบัติงานและการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน

โดยหน่วยงานได้ตอบรับข้อเสนอแนะของ กสม. อาทิ 1) กระทรวงกลาโหมยกเลิกกฎกระทรวงเกี่ยวกับทหารรับใช้ สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ที่ห้ามการทรมาน การปฏิบัติ ที่โหดร้าย และการอยู่ในภาวะเยี่ยงทาส 2) กรุงเทพมหานคร ปรับปรุงแนวปฏิบัติเพื่อให้แรงงานข้ามชาติสามารถเข้าถึง บริการสุขภาพในโรงพยาบาลและศูนย์บริการสาธารณสุข ทั้ง 69 แห่ง สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วย สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) ที่รับรองสิทธิในสุขภาพ และ 3) การผลักดันกฎหมายอากาศ สะอาดเพื่อจัดการปัญหา PM 2.5 ให้สอดคล้อง ICESCR โดยคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านฝุ่นละออง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2568 - 2570) และร่างกฎหมายอากาศสะอาด ซึ่งผ่านการพิจารณาในวาระที่ 2 และ 3 ของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2568 นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรียังรับทราบ รายงานคู่ขนานและมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณา ดำเนินการตามข้อสังเกตเชิงสรุปของคณะกรรมการว่าด้วย การต่อต้านการทรมาน (CAT) และให้กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์พิจารณาดำเนินการตามข้อสังเกต เชิงสรุปของคณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติ ต่อสตรีทุกรูปแบบ (CEDAW) ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน สิทธิมนุษยชนสากล

ด้านการจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิมนุษยชนเชิงระบบ กสม. ได้มีข้อเสนอแนะมาตรการ หรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมถึง การแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้ สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน 22 เรื่อง อาทิ 1) การปรับปรุง กฎหมายกองทุนยุติธรรม โดยเพิ่มกระบวนการอุทธรณ์ แยกบัญชีนายตามความเชี่ยวชาญ และปรับสัดส่วน คณะอนุกรรมการให้สมดุลเพื่อให้ประชาชนผู้ยากไร้เข้าถึง ความยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียม 2) การแก้ปัญหามลพิษในแม่น้ำกก และแม่น้ำสายจากการทำเหมืองแร่ในเมียนมา โดยเร่งตรวจสอบ และเจรจาเพื่อยุติกิจการเหมืองแร่พร้อมผลักดันความร่วมมือ ระดับภูมิภาคในการจัดการมลพิษข้ามพรมแดน 3) การป้องกัน ไม่ให้มีการนำเด็กไปทำเนื้อหาหรือคอนเทนต์บนโลกออนไลน์ โดยจัดทำนโยบาย แผนคุ้มครองเด็ก และกำกับดูแลจรรยาบรรณครู 4) การแก้ไขกฎหมายและควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าเพื่อคุ้มครอง สิทธิด้านสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน และ

5) การกำหนดให้ความปลอดภัยทางถนนเป็นนโยบายเร่งด่วน และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อคุ้มครองเด็กจากอุบัติเหตุบนท้องถนน

ด้านรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย กสม. ได้จัดทำรายงานปี 2567 ส่งให้รัฐสภา และคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2568 ภายในกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนด เนื้อหาครอบคลุมสถานการณ์สำคัญด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคล และสิทธิมนุษยชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาทิ การกระทำความรุนแรงและการบังคับให้บุคคลสูญหายระหว่างการถูกจับกุมและควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่รัฐ การคุกคามและดำเนินคดีเชิงกลยุทธ์ต่อกลุ่มนักปกป้องสิทธิมนุษยชน (SLAPP) ปัญหาความรุนแรงและการเข้าไม่ถึงสิทธิของกลุ่มบุคคลเปราะบาง ปัญหาของแรงงานนอกระบบและแรงงานแพลตฟอร์มที่ขาดความมั่นคงและสวัสดิการที่เพียงพอ และผลกระทบด้านสุขภาพของประชาชนจากสถานการณ์ PM 2.5 นอกจากนี้ ยังได้จัดทำร่างดัชนีสิทธิมนุษยชนเพื่อการเฝ้าระวังสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนเสร็จสมบูรณ์ โดยอยู่ในขั้นตอนการศึกษาวิจัยแนวทางการคำนวณผลร่วมกับสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อแปรผลข้อมูลไปสู่ดัชนีสิทธิมนุษยชน

ด้านการสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน กสม. ได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเผยแพร่ความรู้ สร้างความตระหนัก และส่งเสริมวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย เพื่อให้ทุกคนเข้าใจสิทธิของตนเองและผู้อื่น และสร้างสังคมที่เคารพสิทธิกันและกันอย่างต่อเนื่อง ผ่านการจัดงานสมัชชาสิทธิมนุษยชน โดย กสม. ได้บูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงระบบเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะรัฐมนตรี และรัฐสภา ในปี 2567 กสม. ได้จัดงานสมัชชาภายใต้แนวคิด “Our Rights Our Future: สิทธิของเราอนาคตของเรา” และผลักดันข้อมติ 3 ประเด็น คือ สิทธิในสิ่งแวดล้อม สิทธิในกระบวนการยุติธรรม และสิทธิผู้สูงอายุ สำหรับในปี 2568 กสม. ได้จัดงานสมัชชาภายใต้แนวคิด “Human Rights: Our Everyday Essential สิทธิมนุษยชน: ทุกชีวิตทุกเวลา” โดยได้ขยายผลเป็น 5 ประเด็น คือ สิทธิในสิ่งแวดล้อม สิทธิผู้สูงอายุ สิทธิแรงงาน ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และสิทธิมนุษยชนกับ AI เพื่อให้การคุ้มครองสิทธิของประชาชน

สอดคล้องกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้ กสม. ยังส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีนโยบายหรือแนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อให้ผู้บริหารและบุคลากรตระหนักถึงความสำคัญของการเคารพสิทธิมนุษยชนและนำไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม และส่งเสริมความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนให้กับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เช่น กลุ่มครู อาจารย์ เพื่อนำคู่มือการเรียนการสอน 5 ช่วงชั้นไปใช้ในสถานบันการศึกษาทั้งโรงเรียนและมหาวิทยาลัย กลุ่มนักบริหารระดับสูง ในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นบุคคลระดับนโยบายที่สามารถผลักดันวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนในองค์กรได้อย่างเข้มแข็ง และกลุ่มนักศึกษา โดยพัฒนาคู่มือระดับอุดมศึกษาในรูปแบบเรื่องเล่า (story telling) เพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านกรณีศึกษา รวมทั้งได้ส่งเสริมความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนเพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหารายประเด็น เช่น การอบรมให้ความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนแก่ผู้นำศาสนาและผู้บริหารสถาบันปอเนาะ เพื่อให้เป็นสถาบันที่เคารพและคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะและร่างปฏิญญาว่าด้วยการส่งเสริมแรงงานแพลตฟอร์ม (gig worker) ให้ได้รับการคุ้มครองตามมาตรฐานสากล ในขณะเดียวกัน ได้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิมนุษยชนผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียงจดหมายข่าวมุมมองสิทธิ การแถลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ และการออกแถลงการณ์ ทั้งนี้ เมื่อประเมินผลการจัดกิจกรรมโดยรวม พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนถึงร้อยละ 96.75

ด้านการศึกษาวิจัย สำนักงาน กสม. ได้รับบววิจัยจากกองทุนส่งเสริม ววน. 4 โครงการ ดำเนินการแล้วเสร็จ 2 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการพัฒนาเครื่องมือและระบบการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights Impact Assessment: HRIA) โดยผลสำเร็จที่ได้คือ การประมวลองค์ความรู้ HRIA ในต่างประเทศ มาออกแบบเครื่องมือที่สามารถประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนได้อย่างรอบด้าน โดยมีการทดลองใช้ HRIA ในพื้นที่โครงการแลนด์บริดจ์ จังหวัดระนอง และจังหวัดชุมพร และโครงการแม่เมาะเมืองน่าอยู่ จังหวัดลำปาง 2) โครงการพัฒนาเครื่องมือและวิธีการประเมินความรู้สิทธิมนุษยชน โดยผลสำเร็จที่ได้คือ แบบประเมินความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนที่พัฒนาตามหลักวิชาการที่สามารถประเมินได้ทั้งความรู้และพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิมนุษยชน

ซึ่งทั้งสองโครงการจะนำไปใช้ประโยชน์ในการกิจของ กสม. ต่อไป นอกจากนี้ ยังมีโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ 2 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการพัฒนากฎหมายและกลไกคุ้มครองสิทธิทางสิ่งแวดล้อม เพื่อศึกษาวิเคราะห์ช่องว่างของกฎหมาย และจัดทำข้อเสนอแนะการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบและ 2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของ กสม. เพื่อให้หน่วยงานรัฐนำข้อเสนอแนะไปแก้ไขและป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ กสม. มีความร่วมมือและขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยส่งเสริมความร่วมมือกับเครือข่ายสถาบันสิทธิมนุษยชนระดับโลก (GANHRI) ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (APF) และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEANF) ผ่านการประชุมและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนและขับเคลื่อนประเด็นสำคัญ อาทิ ความเสมอภาคทางเพศ สิทธิผู้สูงอายุ การป้องกันการทรมาน และการจัดการสิทธิในสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน รวมทั้งนำเสนอและตอบข้อซักถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญา CAT และ CEDAW อาทิ การบังคับใช้กฎหมายป้องกันการทรมาน การตรวจเยี่ยมสถานที่คุมขัง การแก้ไขกฎหมายความเท่าเทียมระหว่างเพศ และการยกเลิกการลงโทษเกี่ยวกับการค้าบริการทางเพศ นอกจากนี้ กสม. ได้พบหารือกับหน่วยงานของสหประชาชาติ องค์กรระหว่างประเทศ ภาคราชการสังคม และคณะทูตต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนสถานการณ์และเสริมสร้างความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนในประเด็นต่าง ๆ อาทิ สถานการณ์เกี่ยวกับชาวอุยกูร์ การแก้ไข ปัญหาข้อร้องเรียนข้ามพรมแดน กลไกการคัดกรองคนต่างด้าว (NSM) ปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์และสแกมเมอร์ (scammer) และระบบรับเรื่องร้องเรียนที่เป็นมิตรกับเด็ก เพื่อสนับสนุนการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างยั่งยืน

ด้านการพัฒนาองค์กร สำนักงาน กสม. มีการขยายศักยภาพการดำเนินงานระดับภูมิภาค โดยจัดตั้งสำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคเหนือ เป็นสำนักงาน กสม. ในภูมิภาคลำดับที่ 3 เป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ทั้งการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ทันทีเมื่อเกิดเหตุการณ์ละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เร่งด่วน การทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ในการเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชน

การส่งเสริมความรู้ที่สอดคล้องกับพื้นที่ เช่น สิทธิและสถานะบุคคล สิทธิชุมชน สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี นอกจากนี้ มีการประเมินการปฏิบัติงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) เพื่อวางรากฐานการทำงานของสำนักงาน กสม. ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในทุกมิติ ตลอดจนเร่งพัฒนาระบบสารสนเทศสิทธิมนุษยชนเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้สะดวกและรวดเร็ว สอดคล้องกับหมุดหมายในแผนพัฒนาระดับชาติที่เน้นปรับเปลี่ยนภาครัฐสู่ดิจิทัลที่ทันสมัยและตอบสนองความต้องการของประชาชน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ประการแรก ยังคงเป็นประเด็นเรื่องการปรับปรุงแก้ไขหน้าทีและอำนาจของ กสม. ให้สอดคล้องกับหลักการปารีส ใน 2 ส่วน ได้แก่ 1) การยกเลิกหน้าที่และอำนาจในการชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม และ 2) การเพิ่มหน้าที่และอำนาจในการไกล่เกลี่ยเพื่อยุติข้อพิพาทด้านสิทธิมนุษยชน โดย กสม. ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. และยืนยันข้อเสนอการขอปรับแก้ดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง รัฐสภา คณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาสนับสนุนและเร่งรัดการแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 เพื่อให้บทบาทหน้าที่ของ กสม. สอดคล้องกับหลักการปารีส และสามารถแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้อย่างรวดเร็ว

ประการที่สอง จากการติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. พบว่า มาตรการหรือข้อเสนอแนะจำนวนมากอยู่ระหว่างการติดตามและยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์หรือบางหน่วยงานยังไม่ปฏิบัติตามส่งผลกระทบต่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนและกลุ่มเป้าหมาย ทำให้ปัญหาการละเมิดสิทธิอาจไม่ได้รับการแก้ไขหรือล่าช้าเกินสมควร คณะรัฐมนตรีจึงควรกำชับให้หน่วยงานรัฐนำข้อเสนอแนะของ กสม. ไปพิจารณาดำเนินการอย่างจริงจังและให้รายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานเป็นระยะ เพื่อให้สามารถติดตามและรับทราบข้อจำกัดหรืออุปสรรคในการปฏิบัติ อันจะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

Executive Summary

Annual Performance Report of the National Human Rights Commission of Thailand Fiscal Year 2025

The Annual Performance Report of the National Human Rights Commission of Thailand (NHRCT) for Fiscal Year 2025 is prepared in accordance with Section 45 of the 2017 Organic Act on the National Human Rights Commission. The report covers the performance of the NHRCT from 1 October 2024 to 30 September 2025. The key operational outcomes for Fiscal Year 2025 are summarized as follows.

Human Rights Protection

The NHRCT received 1,027 complaints alleging human rights violations. Of these, 531 cases (51.70%) were accepted for further action, comprising:

- 97 cases (9.44%) for investigation of human rights violations;
- 126 cases (12.27%) for coordination for the protection of human rights;
- 60 cases (5.84%) for coordination of assistance;
- 9 cases (0.88%) for studies and research for the formulation of recommendations on the promotion and protection of human rights; and
- 239 cases (23.27%) for other forms of assistance.

The issues most frequently complained of continued to be those concerning the right to

justice, followed by the rights to life and personal liberty, and community rights.

The NHRCT concluded the investigation of 133 complaints, finding violations in **71 cases (53.38%)**. For these, the Commission issued formal recommendations to relevant agencies to prevent or remedy further harm. Notable cases include:

1. The Southern Land Bridge Project, which was found to impact on the environment and the livelihoods of local communities, as well as a lack of public participation. The NHRCT recommended suspending the project be suspended until comprehensive public consultations are conducted.

2. Din Daeng Flats redevelopment, in which increased management fees adversely affected low-income residents. The NHRCT urged the National Housing Authority review fee structures, consider a tiered fee system on income, and set clear rent ceilings.

3. Undue judicial delay, involving a case where a detainee was held for over ten years. The NHRCT recommended that the Royal Thai Police improve case-tracking systems to enable parties and stakeholders to monitor case progress.

4. Freedom of expression in the southern border provinces, involving legal proceedings

against activists where the law was used to excessively restrict freedom of expression. The NHRCT recommended that security agencies create space for the public dialogue and peaceful expression.

5. Rawai Sea Nomad Rights (Phuket), involving the encroachment by private entities on public land and waterways used by the Rawai sea nomad community, which affected the rights and livelihoods of local communities. The NHRCT recommended that relevant agencies review the issuance of land titles and designating the area as a cultural protection zone.

6. HIV-based discrimination in employment, involving an airline's refusal to hire a person living with HIV, constituting discrimination on the grounds of health status. The NHRCT recommended that the airline terminate its discriminatory policy and ensure equal access to employment opportunities and career advancement.

In cases where no human rights violations were established, the NHRCT still issued preventive recommendations or human rights promotion measures in **54 cases (40.60%)**. Notable examples include:

1. Chana Industrial City Development Project (Songkhla): The NHRCT recommended that the Southern Border Provinces Administrative Centre ensure inclusive stakeholders' participation throughout the decision-making process.

2. Cadmium waste transportation (from Tak to Samut Sakhon): Following legal inconsistencies in transport, the NHRCT urged authorities to strictly enforce industrial waste laws and adhere to the principles of business and human rights.

3. Influenza outbreak in Nakhon Si Thammarat Central Prison: The NHRCT advised that the Department of Corrections and the Ministry of Public Health strengthen disease surveillance and prevention systems within correctional facilities.

4. Land dispute (Surat Thani): Involving a state-owned land in Thung Pak Kho, the NHRCT recommended expediting land demarcation and suspending eviction until a final resolution is reached.

5. Air transport accessibility: Addressing the lack of facilities for persons with mobility disabilities, the NHRCT recommended that all airports provide appropriate facilities and services.

The remaining **8 cases (6.02%)** were concluded for other reasons, such as cases already resolved by authorities, withdrawn by complainants, or those currently under judicial proceedings or having been adjudicated by the courts.

Inspection of Places of Detention and Prevention of Torture

The NHRCT conducted visits to various types of detention facilities to assess human rights risks and prevent acts of torture. A total of 21 facilities in 11 provinces nationwide were inspected, including police stations, prisons and correctional institutions, military training units or recruit training centers, and drug rehabilitation facilities. In addition, efforts were made to strengthen national preventive mechanisms to ensure effectiveness, transparency, and accountability. These included the development of standardized preventive visit guidelines and continued

advocacy for the Government to accede to the Optional Protocol to the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (OPCAT), in fulfillment of the Government's stated commitment.

Human Rights Clinic Project

The NHRCT collaborated with network partners to provide counseling and assistance to those facing grievances, specifically vulnerable groups with limited access to justice. Through 13 mobile outreach missions, significant outcomes were achieved in four key areas:

1. Rights and legal status: Accelerated status verification for 1,056 stateless and displaced persons, resulting in 158 individuals successfully receiving national ID numbers.

2. Labor rights: Coordinated with agencies to provide protection and remedies for 72 Thai workers deceived into forced labor abroad.

3. Community and land rights: Developed participatory mechanisms to resolve land disputes in Ubon Ratchathani and Buriram provinces.

4. Institutional capacity building: Launched campaigns to prevent violence within military units, with a primary focus on naval training centers.

Follow-up on the Implementation of Human Rights Measures and Recommendations

The recommendations and measures proposed by the NHRCT have led to legal reform, policy improvement, standards of practice, and the protection of fundamental rights. Relevant

agencies have responded positively to the NHRCT's recommendations, including:

1. Repeal of military aide regulations: The Ministry of Defence revoked regulations regarding military aides to comply with the International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR), which prohibits torture, inhuman treatment, and servitude.

2. Inclusive healthcare in Bangkok: The Bangkok Metropolitan Administration (BMA) revised guidelines allowing migrant workers to access healthcare at all 69 public hospitals and centers, upholding the right to health under the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR).

3. Action on PM 2.5 pollution: In line with the ICESCR, the Cabinet adopted the Second Action Plan on Particulate Matter (2025-2027). Additionally, the Clean Air Bill passed the House of Representatives on 21 October 2025.

Furthermore, the Cabinet acknowledged the NHRCT's parallel reports to Committee against Torture (CAT) and Committee on the Elimination of Discrimination against Women (CEDAW). Relevant ministries have been instructed to implement the Committees' Concluding Observations to ensure full alignment with international human rights standards.

Policy Recommendations for the Systematic Promotion and Protection of Human Rights

The NHRCT issued **22 recommendations** to enhance human rights protections and align laws and policy measures with international standards.

Key proposals include:

1. Justice Fund Act reform: Enhancing access for the disadvantaged by introducing an appeal mechanism, categorizing lawyers by expertise, and adjusting subcommittee compositions to ensure balanced representation.

2. Transboundary pollution mitigation: Addressing mining-related pollution in the **Kok and Sai Rivers** by urging inspections, negotiating the cessation of harmful operations in Myanmar, and fostering regional cooperation.

3. Child protection in online content: Preventing exploitation through dedicated child protection policies and enforcing professional ethics for educators.

4. E-cigarette regulation: Amending laws to regulate electronic cigarettes, prioritizing the right to health for the public, especially children and youth.

5. Road safety as a national priority: Urging the designation of road safety as a top national priority policy with strict law enforcement to prevent traffic-related fatalities and injuries among children.

Human Rights Situation Assessment Report

The NHRCT submitted its **2024 Human Rights Situation Report** to Parliament and the Cabinet on 21 March 2025, in accordance with the timeframe prescribed by law. The report provides a comprehensive analysis of civil and political, as well as economic, social, and cultural rights, with a focus on specific groups and the southern border provinces.

Key issues highlighted include:

- **Justice & Accountability:** Torture and enforced disappearance during arrest and detention by state officials.

- **Protection of Human Rights Defenders:** Intimidation and strategic litigation against public participation (SLAPP).

- **Vulnerable Groups:** Violence, barriers to rights access, and the precarious conditions and lack of adequate welfare protection for informal and platform workers.

- **Environmental Health:** Health impacts arising from PM 2.5 air pollution.

Furthermore, the NHRCT has drafted a **Human Rights Index** framework to monitor national human rights trends. In collaboration with the Social Research Institute of Chulalongkorn University, the Commission is currently refining the data collection methodology and calculation metrics before full implementation.

Promoting Human Rights Awareness across All Sectors of Society

The NHRCT collaborated with multi-sectoral partners to disseminate knowledge, raise awareness, and foster a culture of respect for human rights in Thailand. A central initiative was the **annual Human Rights Assembly**, which developed policy recommendations for the Cabinet and Parliament. The 2024 Assembly was held under the theme “Our Rights, Our Future,” with the focus on the right to a healthy environment, access to justice, and the rights of older persons. In 2025, the theme for the Assembly was “Human Rights: Our Everyday Essential.” Participants advanced discussions on

environmental and elderly rights while addressing emerging challenges, including labor rights, business and human rights, and the intersection of human rights and Artificial Intelligence (AI).

Human rights education activities were tailored to diverse target groups. For **schools and higher education**, the NHRCT promoted the five-level human rights curriculum for teachers, while utilizing storytelling and case studies to facilitate practical discussions among university students. With the **executives**, the NHRCT engaged leaders from the public, private, and civil sectors to embed human rights into organizational policy. The Commission provided training for **specialized groups**, such as religious leaders and *pondok* school administrators to safeguard children's rights, while developing a draft declaration to protect **platform (gig) workers** in alignment with international standards.

To ensure broad reach, the NHRCT disseminates information via radio, newsletters, and weekly press briefings. Overall evaluation of these activities indicated that **96.75% of participants** reporting increased knowledge and awareness of human rights.

Research and Studies

The NHRCT Office received funding from the **Science, Research, and Innovation Promotion Fund** for four research projects. Two have been completed:

1. Development of Human Rights Impact Assessment (HRIA) Tools and Systems: This project compiled international HRIA best practices to design assessment tools, which were piloted in

the **Land Bridge Project** (Ranong and Chumphon) and the **Mae Moh Livable City Project** (Lampang).

2. Development of Human Rights Knowledge Assessment Tools: This resulted in an academically grounded framework to evaluate both human rights knowledge and behaviors reflecting respect for human rights.

Both completed projects will be integrated into the NHRCT's operations. Meanwhile, two projects remain ongoing:

1. Development of Environmental Rights Laws and Mechanisms: Focused on analyzing legal gaps and formulating policy recommendations for comprehensive environmental management.

2. Enhancing the Implementation of NHRCT Recommendations: Aimed at enabling state agencies to effectively apply the Commission's recommendations to address and prevent human rights violations.

International Cooperation

The NHRCT has actively advanced international cooperation by strengthening ties with global and regional networks, including the Global Alliance of National Human Rights Institutions (**GANHRI**), the Asia Pacific Forum (**APF**), and the Southeast Asia National Human Rights Institutions Forum (**SEANF**). Through these forums, the Commission has exchanged knowledge on critical issues such as gender equality, elderly rights, torture prevention, and transboundary environmental rights.

Furthermore, the NHRCT fulfilled its international treaty obligations by submitting reports and responding to inquiries regarding

CAT and CEDAW. Key areas of focus included the enforcement of anti-torture laws, detention center inspections, gender equality legislative amendments, and the decriminalization of sex work.

The Commission also engaged with UN agencies, international organizations, civil society, and diplomatic missions to address pressing human rights concerns. These discussions covered the situation of the Uyghur people, cross-border complaints, the National Screening Mechanism (NSM) for non-citizens, cybercrime, and the development of child-friendly complaint mechanisms—all aimed at fostering sustainable human rights protection.

Organizational Development

The NHRCT Office has expanded its regional capacity by establishing a **third regional office in northern Thailand**. In line with international standards, this strategic move enhances public accessibility and operational efficiency. It enables **prompt on-site inspections** for urgent violations, strengthens **local partner networks**, and facilitates **context-specific knowledge dissemination**—particularly regarding legal status, community rights, and the right to a healthy environment.

Furthermore, the Office has adopted **Thailand Quality Award (TQA)** criteria to improve overall organizational effectiveness. To support national digital transformation goals, efforts have been accelerated to develop a **modern human rights information system**, ensuring the public can access protection and promotion services more

conveniently and responsively.

Challenges and Recommendations

The first key challenge is the need to amend the 2017 Organic Act to ensure full compliance with the Paris Principles in two areas:

1. Removing the duty to provide immediate clarifications against reports deemed "inaccurate or unfair" regarding Thailand's human rights situation; and

2. Granting the NHRCT powers to mediate human rights disputes.

The NHRCT has consistently urged Parliament, the Cabinet, and relevant agencies to adopt these amendments. Such reforms are essential to align the Commission's functions with international standards and enable timely, effective responses to violations.

The **second challenge** is the delayed or partial implementation of NHRCT recommendations, which hinders the protection of vulnerable groups. To address this, the Cabinet should mandate that state agencies strictly implement these recommendations and provide regular progress reports. This will facilitate effective monitoring and ensure concrete human rights outcomes for all.

บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาของรายงาน

รายงานผลการปฏิบัติงานของ กสม. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 45 ที่กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา โดยอย่างน้อย ให้คณะกรรมการสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

1.2 หน้าที่และอำนาจ และโครงสร้างสำนักงาน

1.2.1 หน้าที่และอำนาจของ กสม.

กสม. มีสถานะเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 โดยมีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา 247 ของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 ดังนี้

1) ตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน ต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง

2) จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศเสนอต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรีและเผยแพร่ต่อประชาชน

3) เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภาคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

4) ชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม

5) สร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 27 ยังได้บัญญัติว่าเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 26 ให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ด้วย

1) ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือแก่บุคคล หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชนในการศึกษาวิจัย และเผยแพร่ความรู้และพัฒนาความเข้มแข็งด้านสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งในการให้ความช่วยเหลือหรือเยียวยาแก่ผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

2) ส่งเสริมและเผยแพร่ให้เด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไปตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนของแต่ละบุคคลที่ทัดเทียมกัน และการเคารพในสิทธิมนุษยชนของบุคคลอื่นซึ่งอาจแตกต่างกันในทางวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และศาสนา

3) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน และองค์การระหว่างประเทศในด้านสิทธิมนุษยชน

4) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีหรือการปฏิบัติตามหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

5) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

6) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น

1.2.2 หน้าที่และอำนาจของสำนักงาน กสม.

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 47 บัญญัติให้มีสำนักงาน กสม. เป็นส่วนราชการ และมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ กสม. และมาตรา 48 บัญญัติให้สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

1) รับผิดชอบงานธุรการและดำเนินการ เพื่อให้คณะกรรมการบรรลุนิติภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมายอื่น

2) อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ และกรรมการ

3) ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นใดในด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อประโยชน์ ในการสนับสนุนภารกิจและหน้าที่ของคณะกรรมการ

4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่มีกฎหมาย กำหนดหรือที่คณะกรรมการมอบหมาย

1.2.3 โครงสร้างสำนักงาน กสม.

การจัดโครงสร้างสำนักงาน กสม. เป็นไปตามประกาศ กสม. เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายใน และกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน กสม. พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2567 ประกอบด้วย 5 ภารกิจหลัก 13 สำนัก และ 1 หน่วย ดังแผนภาพที่ 1

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้ตรวจราชการ

การกิจบริหาร & วิชาการ

สำนักบริหารกลาง

- กลุ่มงานบริหารทั่วไป
- กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล
- กลุ่มงานคลัง
- กลุ่มงานพัสดุ

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

- ฝ่ายช่วยอำนวยความสะดวก
- กลุ่มงานอำนวยความสะดวก กสม.
- กลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์
- กลุ่มงานวิจัยและวิชาการสิทธิมนุษยชน
- กลุ่มงานพัฒนาระบบบริหารและติดตามประเมินผล

สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน

- ฝ่ายช่วยอำนวยความสะดวก
- กลุ่มงานพัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูล
- กลุ่มงานคอมพิวเตอร์และระบบเครือข่าย
- กลุ่มงานสารสนเทศ

การกิจส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน

- ฝ่ายช่วยอำนวยความสะดวก
- กลุ่มงานส่งเสริมสิทธิมนุษยชน
- กลุ่มงานพัฒนาความร่วมมือเครือข่าย 1
- กลุ่มงานพัฒนาความร่วมมือเครือข่าย 2
- กลุ่มงานสื่อสารองค์กร

การกิจคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

สำนักรับเรื่องร้องเรียนและประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

- ฝ่ายช่วยอำนวยความสะดวก
- กลุ่มงานกลั่นกรองรับเรื่องร้องเรียน
- กลุ่มงานประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- กลุ่มงานศูนย์ข้อมูลและสารบบสำนวน
- กลุ่มงานตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวและการป้องกันการทรมาน

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 1

- ฝ่ายช่วยอำนวยความสะดวก
- กลุ่มงานคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 1
- กลุ่มงานคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 2
- กลุ่มงานคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 3
- กลุ่มงานคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 4

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 2

- ฝ่ายช่วยอำนวยความสะดวก
- กลุ่มงานคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 1
- กลุ่มงานคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 2
- กลุ่มงานคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 3

สำนักกฎหมาย

- ฝ่ายช่วยอำนวยความสะดวก
- กลุ่มงานเสนอแนะการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย 1
- กลุ่มงานเสนอแนะการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย 2
- กลุ่มงานเสนอแนะการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย 3
- กลุ่มงานนิติการ

ที่มา : สำนักบริหารกลาง (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หน่วยตรวจสอบภายใน

ภารกิจเฝ้าระวังและประเมิน
สถานการณ์สิทธิมนุษยชน

- สำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน
- ฝ่ายช่วยอำนวยความสะดวก
- กลุ่มงานเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน 1
- กลุ่มงานเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน 2
- กลุ่มงานเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน 3

สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

- ฝ่ายช่วยอำนวยความสะดวก
- กลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
- กลุ่มงานพันธกรณีและมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

ภารกิจในพื้นที่

สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคใต้

- กลุ่มงานบริหารทั่วไป
- กลุ่มงานคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- กลุ่มงานส่งเสริมและเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชน

สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- กลุ่มงานบริหารทั่วไป
- กลุ่มงานคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- กลุ่มงานส่งเสริมและเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชน

สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคเหนือ

- กลุ่มงานบริหารทั่วไป
- กลุ่มงานคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- กลุ่มงานส่งเสริมและเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชน

สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคกลาง (2570)

1.3 เป้าประสงค์ วิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจ

เป้าประสงค์ (Ultimate goal)

“สังคมไทยตระหนักและเคารพในสิทธิมนุษยชน”

วิสัยทัศน์ (Vision)

"สร้างเสริมวัฒนธรรมเคารพสิทธิมนุษยชน
โดยพลังความร่วมมือจากทุกภาคส่วน"

เป้าหมาย (Goals)

- 1 พัฒนาให้มีดัชนีสิทธิมนุษยชน
- 2 ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชน
ของประชาชนเพิ่มขึ้น
- 3 จำนวนองค์กรที่มีแนวปฏิบัติ
ด้านสิทธิมนุษยชนเพิ่มขึ้น
- 4 อัตราการดำเนินการคุ้มครองผู้ถูกละเมิด
สิทธิมนุษยชนตามระยะเวลามาตรฐานเพิ่มขึ้น

พันธกิจ (Mission)

- 1 ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกัน
หรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย
- 2 เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศอย่างต่อเนื่อง
- 3 เสนอแนะแนวทางเพื่อให้เกิดการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบ
- 4 ประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนของสังคมทั้งในและต่างประเทศในการสร้างความตระหนัก
เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

1.4 ยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2566 - 2570

เพื่อให้การดำเนินงานของ กสม. ดำเนินงานบรรลุเป้าประสงค์สูงสุด “สังคมไทยตระหนักรู้และเคารพสิทธิมนุษยชน” จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 - 2570 เพื่อเป็นแบบแผนในการกำหนดทิศทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ 10 ประเด็นยุทธศาสตร์ และ 13 วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ รายละเอียดตามแผนภาพที่ 2

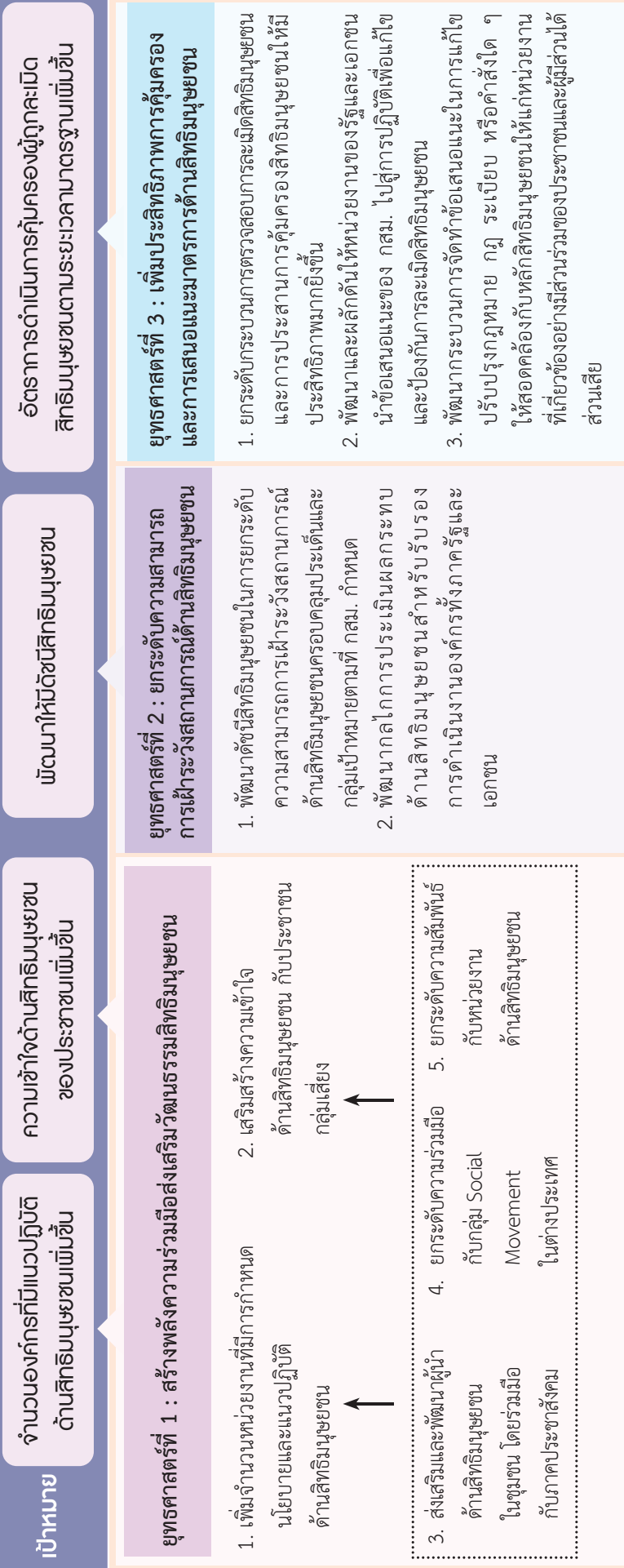
QR Code: รายละเอียดยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 - 2570

เป้าหมายสูงสุด (Ultimate Goal)

สังคมไทยตระหนักและเคารพสิทธิมนุษยชน

วิสัยทัศน์ (Vision)

สร้างเสริมวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชน โดยพลังความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

เป้าหมาย

จำนวนองค์กรที่มีแบบปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนเพิ่มขึ้น

ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนของประชาชนเพิ่มขึ้น

พัฒนาให้มีดัชนีสิทธิมนุษยชน

อัตราการดำเนินการคุ้มครองผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนตามระยะเวลาตามมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : สร้างพลังความร่วมมือส่งเสริมวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชน

1. เพิ่มจำนวนหน่วยงานที่มีภารกิจกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน
2. เสริมสร้างความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชน กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ยกระดับความสามารถในการระวังสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน

1. พัฒนาดัชนีสิทธิมนุษยชนในการยกระดับความสามารถในการระวังสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนครอบคลุมประเด็นและกลุ่มเป้าหมายตามที่ กสม. กำหนด
2. พัฒนากลไกการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับรับรองการค้าเป็นงานองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : เพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองและการเสนอแนะมาตรการด้านสิทธิมนุษยชน

1. ยกระดับกระบวนการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการประสานงานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. พัฒนาและผลักดันให้หน่วยงานของรัฐและเอกชน นำข้อเสนอแนะของ กสม. ไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ไขและป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน
3. พัฒนากิจกรรมการจัดทำข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ ให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนให้แก่งานที่เกี่ยวกับอย่างมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : พัฒนากลไกงาน กสม. ให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง

1. พัฒนาองค์กรตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และแนวปฏิบัติของสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล
2. สร้างกระบวนการสื่อสารเชิงรุกต่อพันธมิตร กสม.
3. ยกระดับความสามารถส่งเสริมวัฒนธรรมด้านสิทธิมนุษยชน ใฝ่รางวัลสถานการณ์และดำเนินการด้านการคุ้มครองและเยียวยาผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 นโยบายคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ชุดที่ 4

กสม. เริ่มปฏิบัติหน้าที่ภายหลังจากมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2564 โดยตระหนักว่าสิทธิมนุษยชนเป็นภารกิจร่วมของทุกภาคส่วนที่ต้องร่วมมือกันในการส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหา เพื่อนำพาสังคมไทยไปสู่การเคารพในสิทธิมนุษยชน การทำงานของ กสม. จะต้องมีความโปร่งใส กล้าหาญ เที่ยงธรรม ปราศจากอคติ เป็นกลาง และสร้างสรรค์ จึงได้กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานสำหรับการดำเนินงานของ กสม. ชุดที่ 4 ไว้ ดังนี้

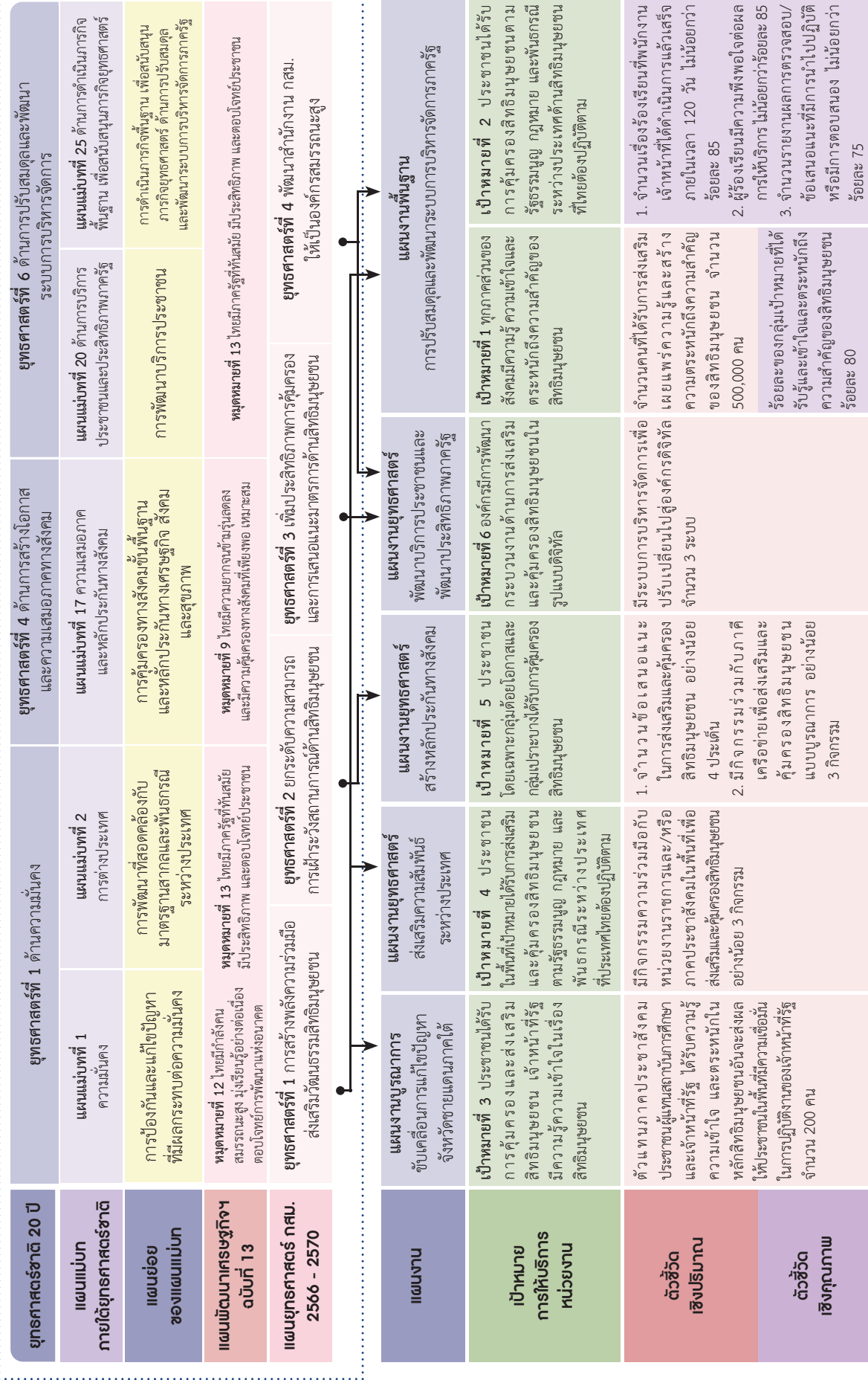

ทั้งนี้ กสม. ได้มอบนโยบายในการขับเคลื่อนนโยบายเชิงประเด็นสิทธิมนุษยชนที่สำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 4 ประเด็น ได้แก่ (1) สิทธิในสิ่งแวดล้อม (2) สิทธิแรงงาน (3) สิทธิผู้สูงอายุ และ (4) สิทธิมนุษยชนในอนาคต (สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์ และธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน)

1.6 ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนย่อยของแผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 - 2570

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 การปฏิบัติหน้าที่ของ กสม. และสำนักงาน กสม. มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนย่อยของแผนแม่บท แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 - 2570 ดังรายละเอียดตามแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทของยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 - 2570

ที่มา : สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

1.7 ภาพรวมด้านทรัพยากรบุคคลและงบประมาณ

1.7.1 ภาพรวมด้านทรัพยากรบุคคล

ณ วันที่ 30 กันยายน 2568 สำนักงาน กสม. มีบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ จำนวน 324 คน จำแนกเป็นข้าราชการ จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 59.88 พนักงานราชการ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 20.99 และลูกจ้างสำนักงาน กสม. จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 19.13 รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนบุคลากรของสำนักงาน กสม. จำแนกตามสำนัก/หน่วย

สำนัก/หน่วย	ข้าราชการ	พนักงานราชการ	ลูกจ้างสำนักงาน กสม.	รวม
เลขาธิการ กสม./รองเลขาธิการ กสม./ที่ปรึกษาสำนักงาน กสม./ผู้ตรวจราชการ	7	-	-	7
สำนักบริหารกลาง	24	16	22	62
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	17	4	4	25
สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน	21	9	4	34
สำนักรับเรื่องร้องเรียนและประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	16	6	7	29
สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 1	19	8	5	32
สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 2	16	6	3	25
สำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน	10	3	-	13
สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ	7	3	-	10
สำนักกฎหมาย	15	2	4	21
สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	10	2	6	18
หน่วยตรวจสอบภายใน	3	2	-	5
สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคใต้	8	3	2	13
สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	14	3	2	19
สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคเหนือ	7	1	3	11
รวม	194	68	62	324

ที่มา : สำนักบริหารกลาง (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

1.7.2 ภาพรวมด้านงบประมาณ

สำนักงาน กสม. ได้รับจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 331,388,000 บาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 63,346,100 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.63 โดยได้รับจัดสรรงบประมาณใน 4 แผนงานหลัก คือ แผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ แผนงานยุทธศาสตร์ และแผนงานบูรณาการ รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และ 2568

แผนงาน	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร		เพิ่ม/ลด	
	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568	งบประมาณ	ร้อยละ
1. แผนงานบุคลากรภาครัฐ	176,210,500	196,986,000	20,757,500	11.78
2. แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบบริหารจัดการภาครัฐ	55,456,000	72,472,200	17,016,200	30.68
2.1 ผลผลิตการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน	33,755,400	49,041,500	15,286,100	45.28
2.2 ผลผลิตการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	21,700,600	23,430,700	1,730,100	7.97
3. แผนงานยุทธศาสตร์	35,375,400	60,140,800	24,765,400	70.01
3.1 แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ	9,581,200	16,512,300	6,931,100	72.34
3.2 แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาบริการประชาชน และพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ	11,177,600	6,674,500	-4,503,100	-40.29
3.3 แผนงานยุทธศาสตร์สร้างหลักประกันสังคม	14,616,600	36,954,000	22,337,400	152.82
4. แผนงานบูรณาการ แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้	1,000,000	1,807,000	807,000	80.70
รวมทั้งสิ้น	268,041,900	331,388,000	63,346,100	23.63

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

1.8 ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 - 2570

กสม. ได้ขับเคลื่อนกระบวนการงานตามแนวทางที่กำหนดไว้ตามยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 - 2570 เพื่อให้การดำเนินการบรรลุเป้าประสงค์สูงสุดในการสร้างเสริมวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชน โดยการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580 ผ่านการขับเคลื่อนงานใน 4 ยุทธศาสตร์ โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีผลการดำเนินงานที่สำคัญโดยสรุป ดังนี้

ตัวชี้วัดที่	เป้าหมายการดำเนินการ	ผลการดำเนินการ
ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างพลังความร่วมมือส่งเสริมวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชน งบประมาณที่ได้รับจัดสรร 25,050,538.85 บาท ผลการใช้จ่าย 23,693,759.79 บาท ร้อยละการใช้จ่าย 94.58		
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1.1 ส่งเสริมให้องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนมีการดำเนินการสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน		
วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 1. เพิ่มจำนวนหน่วยงานที่มีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน		
1.1	หน่วยงานที่มีนโยบายหรือแนวทางดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน <u>ค่าเป้าหมาย</u> 30/25 (หน่วย/จังหวัด)	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการดำเนินการต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด¹ โดยมีหน่วยงาน/องค์กรที่นโยบาย/แนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน 30 หน่วย ใน 11 จังหวัด² - หน่วยงาน/องค์กร อาทิ 1) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา 2) มูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ 3) สมาคมเพื่อการพัฒนาสังคมและชุมชน 4) สมาคมแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย 5) สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย 6) มูลนิธิเพื่อนพนักงานบริการ 7) ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย และ 8) บริษัท คุณแม่จู้ จำกัด
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1.2 สร้างกลไกให้สังคมเกิดการเรียนรู้ด้านสิทธิมนุษยชน		
วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 2. เสริมสร้างความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนกับประชาชนกลุ่มเสี่ยง		
2.1	ประชาชนกลุ่มเสี่ยงที่มีความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชน <u>ค่าเป้าหมาย</u> ร้อยละ 60	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการดำเนินการสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชนที่ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 95.17 - โครงการ/กิจกรรม อาทิ 1) การอบรมนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม 2) โครงการจดหมายข่าวมุมมองสิทธิ (e-newsletter) 3) การอบรมเชิงปฏิบัติการกสม.อีสานสัญจร หัวข้อ “ค่ายเยาวชนอีสานรุ่นใหม่ใส่ใจสิทธิ รักษ์สิ่งแวดล้อม” 4) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนและเคารพสิทธิมนุษยชน และ 5) กิจกรรม กสม. และสำนักงาน กสม. พบเครือข่ายในพื้นที่ภาคใต้ในงานคลินิกสิทธิมนุษยชน

¹ เนื่องจากการส่งเสริมการจัดทำนโยบายหรือแนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาและการทำงานร่วมกับกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้องค์กรเกิดความตระหนัก ความเข้าใจ และความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน แต่ด้วยลักษณะงานที่ต้องใช้ระยะเวลานาน ขณะที่ค่าเป้าหมายกำหนดในเชิงปริมาณให้ต้องเพิ่มจำนวนหน่วยงานปีละ 10 หน่วยงาน ประกอบกับข้อจำกัดด้านเวลา จึงทำให้ผลการดำเนินงานต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้

² ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ พะเยา พิษณุโลก หนองบัวลำภู ชลบุรี ตรัง ภูเก็ต สงขลา นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร

ตัวชี้วัดที่	เป้าหมายการดำเนินการ	ผลการดำเนินการ
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1.3 ส่งเสริมและพัฒนาผู้นำและเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนทั้งในและต่างประเทศ		
วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 3. ส่งเสริมและพัฒนาผู้นำด้านสิทธิมนุษยชนในชุมชนโดยร่วมมือกับภาคประชาสังคม		
3.1	<p>ผู้นำด้านสิทธิมนุษยชนที่ร่วมดำเนินการกับ กสม. อย่างสม่ำเสมอ (สะสม)</p> <p>ค่าเป้าหมาย 20 คน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการดำเนินการสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยมีผู้นำด้านสิทธิมนุษยชนที่ร่วมดำเนินการกับ กสม. อย่างสม่ำเสมอ (สะสม) 51 คน - ผู้นำด้านสิทธิมนุษยชนจากองค์กร/หน่วยงาน อาทิ 1) มูลนิธิชุมชนไทและเครือข่ายชาวเล ในการจัดงานรวมญาติชาติพันธุ์ชาวเล 2) สภากาชาดแห่งประเทศไทย สมาคมศูนย์รวมการศึกษาและวัฒนธรรมของชาวไทยภูเขาในประเทศไทย (IMPECT) และ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ในการจัดงานวันชนเผ่าพื้นเมืองสากล 3) สมาคมเพื่อการพัฒนาสังคมและชุมชน และมูลนิธิอินตามัน ในการจัดทำนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน 4) สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว และ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในการจัดงานมอบรางวัลบรรณารักษ์ และ 5) เครือข่ายเพื่อนตะวันออก และสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR) ในการอบรมเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่นักปกป้องสิทธิมนุษยชน
วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 4. ยกย่องความร่วมมือกับกลุ่ม Social Movement		
4.1	<p>กิจกรรม/โครงการความร่วมมือกับกลุ่ม Social Movement หรือโครงการของกลุ่ม Social Movement ที่ กสม. สนับสนุนที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (สะสม)</p> <p>ค่าเป้าหมาย 6 โครงการ/กิจกรรม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการดำเนินการสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยมีโครงการความร่วมมือกับกลุ่ม Social Movement หรือโครงการของกลุ่ม Social Movement ที่ กสม. สนับสนุนที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (สะสม) 8 โครงการ/กิจกรรม - โครงการ/กิจกรรม อาทิ 1) การจัดเวทีวิชาการ “จากเขื่อนปากแฉก ถึงภูงอย : การตรวจสอบขององค์กรอิสระและผลกระทบต่อข้ามพรมแดน” ร่วมกับมูลนิธิแม่น้ำนานาชาติ และเครือข่ายประชาชนลุ่มน้ำโขง 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ “ปฏิญญาสิทธิเกษตรกรและสถานการณ์ด้านสิทธิเกษตรกร” ร่วมกับสมัชชาคนจนและเครือข่ายเกษตรกร 3) การจัดการเจรจาทางสังคม: การจ้างงานในแพลตฟอร์มเพื่อความยั่งยืนและมั่นคง ร่วมกับสถาบันแรงงานและเศรษฐกิจที่เป็นธรรม และ 4) การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชยเหตุ พ.ศ. 2565” ร่วมกับองค์กรเครือข่ายสิทธิมนุษยชนปัตตานี สถาบันเอเชียเซ็นเตอร์ มูลนิธิพัฒนาวัฒนธรรม และมูลนิธิศูนย์ทนายความมุสลิม

ตัวชี้วัดที่	เป้าหมายการดำเนินการ	ผลการดำเนินการ
5.1	กิจกรรม/โครงการร่วมมือกับหน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชนของต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (สะสม) <u>ค่าเป้าหมาย</u> 6 โครงการ/กิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการดำเนินการสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยร่วมมือกับหน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชนของต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (สะสม) 12 โครงการ/กิจกรรม - โครงการ/กิจกรรม อาทิ 1) การเข้าร่วมการประชุม GANHRI Annual Meeting 2025 และการประชุมคณะทำงานว่าด้วยสิทธิผู้สูงอายุของ GANHRI 2) การเข้าร่วมประชุมประจำปี SEANF ครั้งที่ 21 3) การเข้าร่วมประชุมหารือระดับภูมิภาคว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาสิทธิด้านสิ่งแวดล้อมในอาเซียน และ 4) การเข้าร่วมการประชุมหารือระดับภูมิภาคของ AICHR ว่าด้วยการยกระดับกลไกสิทธิมนุษยชนของอาเซียน
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยกระดับความสามารถการเฝ้าระวังสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน งบประมาณที่ได้รับจัดสรร 764,900 บาท ผลการเบิกจ่าย 718,890 บาท ร้อยละการเบิกจ่าย 93.98		
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2.1 พัฒนาดัชนีสิทธิมนุษยชนและเฝ้าระวังสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ		
วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 1. พัฒนาดัชนีสิทธิมนุษยชนในการยกระดับความสามารถการเฝ้าระวังสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนครอบคลุมประเด็นและกลุ่มเป้าหมายตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนด		
1.1	การพัฒนาดัชนีสิทธิมนุษยชนที่ครอบคลุมประเด็นและกลุ่มเป้าหมายตามที่ กสม. กำหนด <u>ค่าเป้าหมาย</u> ร้อยละ 80	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการดำเนินการเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยการพัฒนาดัชนีสิทธิมนุษยชนเพื่อการเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชนครอบคลุมประเด็นและกลุ่มเป้าหมายตามที่ กสม. กำหนด - โดย กสม. เห็นชอบร่างดัชนีสิทธิมนุษยชนเพื่อการเฝ้าระวังสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน (ร่างฉบับสมบูรณ์) เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2568
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2.2 พัฒนากลไกการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน		
วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 2. พัฒนากลไกการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับรับรองการดำเนินงานองค์กร ทั้งภาครัฐ และเอกชน		
2.1	การศึกษาและจัดทำเครื่องมือการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน <u>ค่าเป้าหมาย</u> ร้อยละ 75	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการดำเนินการสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยสำนักงาน กสม. ได้จัดทำเครื่องมือการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนแล้วเสร็จคิดเป็นร้อยละ 100 - สำนักงาน กสม. จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์แล้วเสร็จเมื่อเดือนกันยายน 2568 ผลสำเร็จที่ได้ คือ การประมวลองค์ความรู้ HRIA ในต่างประเทศ มาออกแบบเครื่องมือที่สามารถประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนได้อย่างรอบด้านมากขึ้น โดยมีการทดลองใช้ HRIA ในพื้นที่โครงการแลนด์บริดจ์ จังหวัดระนองและจังหวัดชุมพร และโครงการแม่เมาะเมืองน่าอยู่ จังหวัดลำปาง ซึ่งจะนำไปใช้ประโยชน์ในภารกิจของ กสม. ต่อไป

ตัวชี้วัดที่	เป้าหมายการดำเนินการ	ผลการดำเนินการ
<p>ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองและการเสนอแนะมาตรการด้านสิทธิมนุษยชน งบประมาณที่ได้รับจัดสรร 23,562,516.37 บาท ผลการเบิกจ่าย 21,581,111.11 บาท ร้อยละการเบิกจ่าย 91.59</p>		
<p>วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 1. ยกระดับกระบวนการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น</p>		
<p>1.1</p>	<p>การตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ตามระยะเวลาที่กำหนด</p> <p>ค่าเป้าหมาย ร้อยละ 70</p>	<p>ผลการดำเนินการสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ตามระยะเวลาที่กำหนด 116 คำร้องจากทั้งหมด 129 คำร้อง คิดเป็นร้อยละ 89.92</p>
<p>1.2</p>	<p>การประสานการคุ้มครองได้ตามเวลามาตรฐาน</p> <p>ค่าเป้าหมาย ร้อยละ 85</p>	<p>ผลการดำเนินการสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้ตามระยะเวลาที่กำหนด 173 คำร้องจากทั้งหมด 184 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 94.02</p>
<p>วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 2. พัฒนาและผลักดันให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนนำข้อเสนอแนะของ กสม. ไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ไขและป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p>		
<p>2.1</p>	<p>ข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพิจารณาดำเนินการ (รวมถึงการเยียวยา)</p> <p>ค่าเป้าหมาย ร้อยละ 95</p>	<p>ผลการดำเนินการสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปพิจารณาดำเนินการ 82 เรื่อง จากเรื่องที่ยุติการติดตาม 82 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 100</p>

ตัวชี้วัดที่	เป้าหมายการดำเนินการ	ผลการดำเนินการ
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3.2 พัฒนาระบบการจัดการจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและการแก้ไขกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง</p>		
<p>3.1</p>	<p>ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากกระบวนการมีส่วนร่วม</p> <p>ค่าเป้าหมาย 7 เรื่อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการดำเนินการเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยได้จัดทำข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากกระบวนการมีส่วนร่วม 7 เรื่อง - ข้อเสนอแนะ อาทิ 1) การแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนมลพิษในแม่น้ำกกและแม่น้ำสายจากประเทศเมียนมา 2) การดำเนินคดีในศาลทหาร 3) การแก้ไขกฎหมายกองทุนยุติธรรม และ 4) การแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง กรณีสิทธิพลเมืองของบุคคลที่ถูกเพิ่มชื่อและรายการ
<p>ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาสำนักงาน กสม. ให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง งบประมาณที่ได้รับจัดสรร 10,790,248.70 บาท ผลการเบิกจ่าย 9,808,194.10 บาท ร้อยละการเบิกจ่าย 99.90</p>		
<p>ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4.1 พัฒนาระบบการจัดการของสำนักงาน กสม. ให้เทียบเท่าระดับสากล</p>		
<p>วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 1. พัฒนาระบบการดำเนินงานตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ และแนวปฏิบัติของสำนักงานรัฐบาลดิจิทัล</p>		
<p>1.1</p>	<p>การพัฒนาองค์กรเพื่อให้ได้รับการรับรองคุณภาพการบริหารมาตรฐาน</p> <p>ค่าเป้าหมาย สำเร็จในระดับ 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการดำเนินการเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยการพัฒนาระบบเพื่อให้ได้รับการรับรองคุณภาพการบริหารมาตรฐานสำเร็จในระดับ 3 - โดยสำนักงาน กสม. ได้เข้ารับการตรวจประเมินคุณภาพการบริหารจัดการองค์กรของสำนักงาน กสม. ตามเกณฑ์ TQA ผ่านระบบ “TQA Smart-Ex Program” ระดับ Basic ของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ และได้รับรายงานผลการประเมินองค์กรตามเกณฑ์ TQA นำไปจัดประชุมถ่ายทอดให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. ทราบ เพื่อนำผลประเมินไปพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพการบริหารมาตรฐานในปีต่อไป
<p>1.2</p>	<p>บุคลากรที่มีสมรรถนะตามมาตรฐานประจำตำแหน่ง และพฤติกรรมมุ่งหวังตามค่านิยมหลักของสำนักงาน กสม.</p> <p>ค่าเป้าหมาย ร้อยละ 75</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการดำเนินการต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยเลขาธิการ กสม. เห็นชอบมาตรฐานความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะของข้าราชการสำนักงาน กสม. เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2568³ - สำนักงาน กสม. จะนำมาตรฐานดังกล่าวไปใช้ในการบริหารทรัพยากรบุคคลในปีต่อไป

³ เนื่องจากข้อจำกัดด้านอัตราค่าจ้างและความจำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญภายนอก รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานที่ต้องใช้เวลา ทำให้การจัดทำมาตรฐานความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะของข้าราชการสำนักงาน กสม. ล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด ซึ่งส่งผลกระทบต่อการประเมินสมรรถนะตามมาตรฐานประจำตำแหน่งฯ ทำให้ผลการดำเนินงานต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

ตัวชี้วัดที่	เป้าหมายการดำเนินการ	ผลการดำเนินการ
1.3	ความผูกพันและทุ่มเทของบุคลากรต่อสำนักงาน กสม. <u>ค่าเป้าหมาย</u> ร้อยละ 60	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการดำเนินการสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยดำเนินกิจกรรมตามแผนแล้วเสร็จ 11 โครงการ/กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 100 และผลสำรวจระดับความผูกพันและทุ่มเทของบุคลากรต่อสำนักงาน กสม. คิดเป็นร้อยละ 78.20 - โครงการ/กิจกรรม อาทิ 1) กิจกรรมเสริมสร้างค่านิยมองค์กร (RIGHTS) 2) กิจกรรมอาสาสมัครและการมีส่วนร่วมในการบำเพ็ญสาธารณณะ 3) กิจกรรมถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์จากรุ่นสู่รุ่น 4) กิจกรรมเสริมสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตกับงาน และ 5) กิจกรรมสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเป็นคนดี คนเก่ง มีสมรรถนะ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4.2 สร้างกระบวนการสื่อสาร และความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชน

วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 2. สร้างกระบวนการสื่อสารเชิงรุกต่อพันธกิจ กสม.

2.1	ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่รับรู้บทบาท ภารกิจ และผลการดำเนินงาน ของ กสม. <u>ค่าเป้าหมาย</u> ร้อยละ 60	ผลการดำเนินการสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยมีผู้ตอบแบบประเมิน 657 คน และผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป 509 คน คิดเป็นร้อยละ 77.47
-----	---	---

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4.3 ขยายศักยภาพการดำเนินงานระดับภูมิภาค

วัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ 3. ยกระดับความสามารถส่งเสริมวัฒนธรรมด้านสิทธิมนุษยชนเฝ้าระวังสถานการณ์และดำเนินการด้านการคุ้มครองและเยียวยาผู้ที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1	สำนักงาน กสม. สาขาในภูมิภาค (สะสม) <u>ค่าเป้าหมาย</u> 3 แห่ง	ผลการดำเนินการเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยมีสำนักงานกสม.สาขาในภูมิภาค(สะสม)3แห่งได้แก่ 1)สำนักงานกสม.พื้นที่ภาคใต้ ตั้งอยู่ที่จังหวัดสงขลา 2) สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น และ 3)สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคเหนือ ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่
-----	--	--

QR Code: ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 - 2570
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

บทที่ 2

การเปรียบเทียบงบประมาณ และผลการดำเนินงาน ระหว่างปีที่ผ่านมากับปี 2568

บทที่ 2

การเปรียบเทียบงบประมาณและผลการดำเนินงาน ระหว่างปีที่ผ่านมากับปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รัฐบาลได้ให้ความสำคัญและจัดสรรงบประมาณให้กับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของ กสม. ที่มุ่งเน้นการทำงานเชิงยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ 1) สิทธิผู้สูงอายุ 2) สิทธิแรงงาน 3) สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี 4) สิทธิในอนาคต และ 5) การติดตามมติสมัชชาสิทธิมนุษยชน (ประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรม และสิทธิและสถานะบุคคล) โดยสิทธิในอนาคต มุ่งเน้นให้ความสำคัญในประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (BHR) และสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับบทที่ 2 ของรายงานฉบับนี้จะแสดงให้เห็นประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณในระยะ 5 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568) ประกอบด้วย ข้อมูลสถิติงบประมาณที่สำนักงาน กสม. ได้รับจัดสรร และผลการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ปรากฏในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2568 ดังนี้

2.1 งบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568

สำนักงาน กสม. ได้รับจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568 เป็นเงินอุดหนุน ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายบุคลากร ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน และค่าใช้จ่ายลงทุน จำแนกรายละเอียดตามตารางที่ 3 และแผนภาพที่ 4

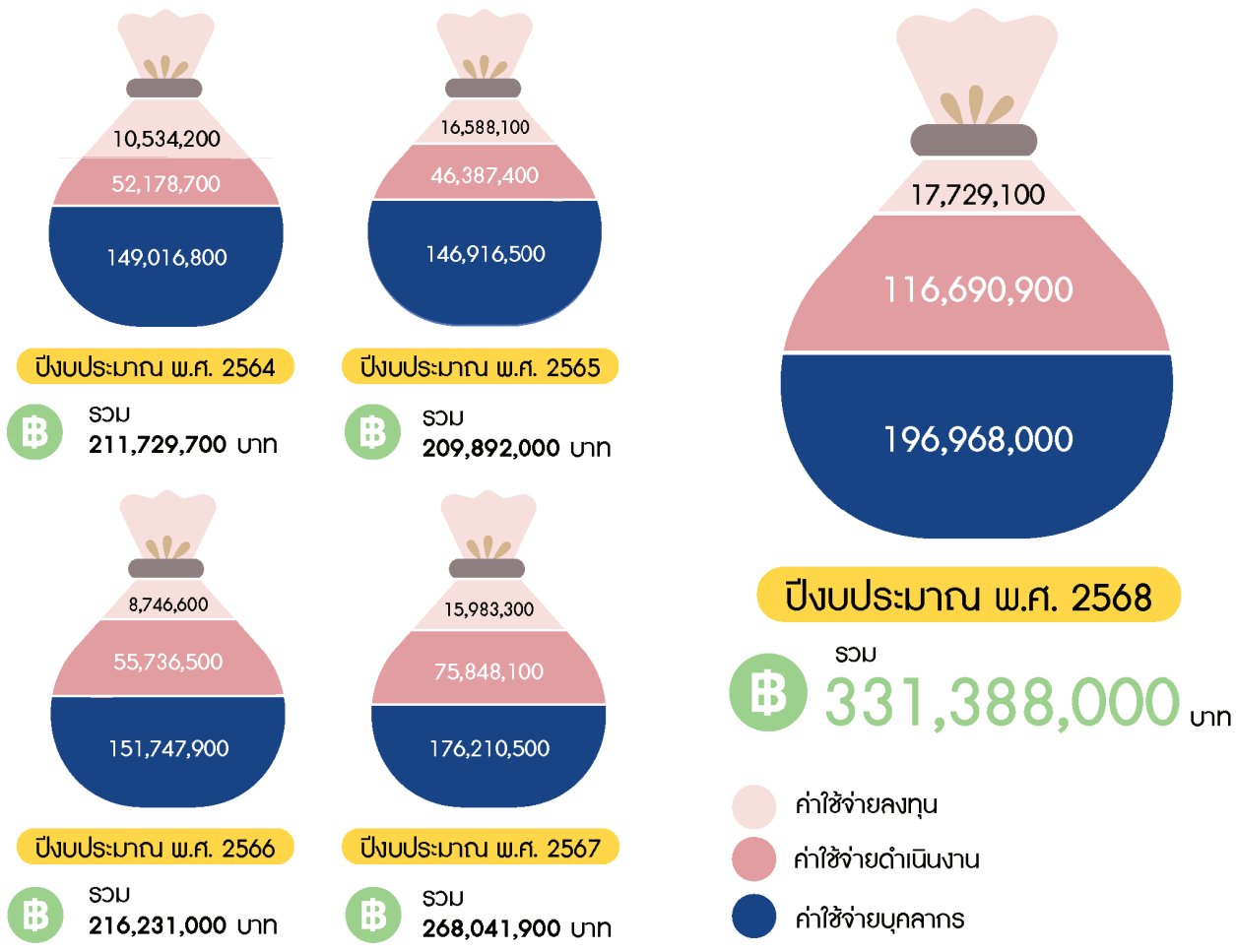
ตารางที่ 3 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568 ของสำนักงาน กสม.

หน่วย : บาท

รายการ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	149,016,800	146,916,500	151,747,900	176,210,500	196,968,000
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	52,178,700	46,387,400	55,736,500	75,848,100	116,690,900
ค่าใช้จ่ายลงทุน	10,534,200	16,588,100	8,746,600	15,983,300	17,729,100
รวม	211,729,700	209,892,000	216,231,000	268,041,900	331,388,000

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

แผนภาพที่ 4 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568 ของสำนักงาน กสม.

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

หมายเหตุ : ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สำนักงาน กสม. ได้รับจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินโครงการสำคัญ (Flagship) ตามนโยบายและยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 - 2570 ที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ จำนวน 60,140,800 บาท ซึ่งเพิ่มสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 70 เมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ที่ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 35,375,400 บาท โดยงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เป็นการขับเคลื่อนและขยายผลการดำเนินงานโครงการสำคัญภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์สร้างหลักประกันทางสังคม รองลงมาเป็นการดำเนินงานภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เพื่อจัดตั้งสำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคเหนือ

2.2 การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและผลการใช้จ่ายงบประมาณระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568

ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568 สำนักงาน กสม. ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เป็นงบเงินอุดหนุน โดยมีผลการใช้จ่ายงบประมาณจำแนกตามลักษณะรายจ่ายตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรรกับผลการใช้จ่ายระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568 จำแนกตามลักษณะรายจ่าย

หน่วย : บาท

รายการ	2564			2565			2566			2567			2568		
	งบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร	ผล การใช้จ่าย	ร้อยละ	งบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร	ผล การใช้จ่าย	ร้อยละ	งบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร	ผล การใช้จ่าย	ร้อยละ	งบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร	ผล การใช้จ่าย	ร้อยละ	งบประมาณ ที่ได้รับจัดสรร	ผล การใช้จ่าย	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	149,016,800	136,306,100	91.47	146,916,500	146,198,140	99.51	151,747,900	151,747,900	100	176,210,500	179,090,169	101.63	196,968,000	194,794,532	98.90
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	52,178,700	40,829,127	78.25	46,387,400	43,297,703	93.34	55,736,500	52,626,355	94.42	75,848,100	70,880,164	93.45	116,690,900	104,844,213	89.85
ค่าใช้จ่ายลงทุน	10,534,200	3,704,200	35.16	16,588,100	13,908,293	83.85	8,746,600	7,362,877	84.18	15,983,300	15,250,097	95.41	17,729,100	16,502,404	93.08
รวม	211,729,700	180,839,427	85.41	209,892,000	203,404,136	96.91	216,231,000	211,737,132	97.92	268,041,900	265,220,430	98.95	331,388,000	316,141,149	95.40

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

สำนักงาน กสม. ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 331,388,000 บาท ซึ่งที่ผ่านมา กสม. ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 - 2570 และมีกรมอำนวยการดำเนินงานประจำปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีนโยบายสำคัญ จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ 1) สิทธิผู้สูงอายุ 2) สิทธิแรงงาน 3) สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี 4) สิทธิในอนุภาค ประกอบด้วย ประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (BHR) และสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) และ 5) การติดตามมติสมัชชาสิทธิมนุษยชน (ประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรม และสิทธิและสถานะบุคคล) สำนักงาน กสม. ได้นำเงินงบประมาณประจำปีเหลือจ่ายและเงินรายได้จากปีที่ผ่านมา รวมจำนวน 7,097,161.56 บาท มาสมทบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของสำนักงาน กสม. วงเงินรวมทั้งสิ้น 338,485,161.56 บาท พร้อมกันนี้ กสม. ยังได้มีนโยบายติดตามและเร่งรัดการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณเป็นประจำทุกเดือน ซึ่ง ณ วันสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สำนักงาน กสม. มีผลการใช้จ่ายงบประมาณทั้งสิ้น 320,229,561.98 บาท คิดเป็นร้อยละ 94.61 ของงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แผน/ผลการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงาน กสม. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

หน่วย : บาท

รายการ	แผน			ผล		คงเหลือ	
	งบประมาณตาม พ.ร.บ. 2568	งบประมาณเหลือจ่ายจากปีที่ผ่านมา*	รวม	งบประมาณ	ร้อยละ	งบประมาณ	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	196,968,000.00	1,210,300.00	198,178,300.00	194,857,381.73	98.32	3,320,918.27	1.68
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	116,690,900.00	5,519,131.56	122,210,031.56	108,502,045.75	88.78	13,707,985.81	11.22
ค่าใช้จ่ายลงทุน	17,729,100.00	367,730.00	18,096,830.00	16,870,134.50	93.22	1,226,695.50	6.78
รวม	331,388,000.00	7,097,161.56	338,485,161.56	320,229,561.98	94.61	18,255,599.58	5.39

ที่มา : สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

หมายเหตุ *ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สำนักงาน กสม. ได้นำเงินงบประมาณประจำปีเหลือจ่าย จำนวน 6,060,496.48 บาท และเงินรายได้ของสำนักงาน กสม. จำนวน 1,036,665.08 บาท รวมจำนวน 7,097,161.56 บาท มาใช้ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

2.3 การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในภาพรวม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สำนักงาน กสม. มีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ปรากฏในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 10 ตัวชี้วัด ภายใต้ 5 แผนงาน ได้แก่ 1) แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ 2) แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 3) แผนงานยุทธศาสตร์สร้างหลักประกันทางสังคม 4) แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาบริการประชาชน และการพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ และ 5) แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้ รายละเอียดผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ปรากฏในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และ 2568 ปรากฏตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในภาพรวมของสำนักงาน กสม. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และ 2568

แผนงาน/ผลผลิต/ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2567		ปี 2568	
		แผน	ผล	แผน	ผล
แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ					
ผลผลิตที่ 1 : การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน					
ตัวชี้วัด					
1. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายได้รับรู้และเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน	ร้อยละ	80	96.72	80	96.75
2. จำนวนคนที่ได้รับการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน	คน	400,000	487,065	500,000	1,067,900
ผลผลิตที่ 2 : การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน					
ตัวชี้วัด					
1. ผู้ร้องเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการให้บริการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ	ร้อยละ	85	87.43	85	89.87
2. จำนวนเรื่องร้องเรียนที่ได้รับดำเนินการแล้วเสร็จ ภายใน 120 วัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ	ร้อยละ	85	89.60	85	85.28
3. จำนวนรายงานผลการตรวจสอบ/ข้อเสนอแนะ ที่มีการนำไปปฏิบัติหรือมีการตอบสนอง ไม่น้อยกว่าร้อยละ	ร้อยละ	75	96.36	75	98.80

แผนงาน/ผลผลิต/ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2567		ปี 2568	
		แผน	ผล	แผน	ผล
แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ					
ผลผลิตที่ 1: การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเชิงพื้นที่					
ตัวชี้วัด มีกิจกรรมความร่วมมือกับหน่วยงานราชการและ/ หรือภาคประชาสังคมในพื้นที่ เพื่อส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างน้อย	กิจกรรม	3	13	3	13
แผนงานยุทธศาสตร์สร้างหลักประกันทางสังคม					
โครงการพัฒนาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเชิงระบบ					
ตัวชี้วัด 1. จำนวนข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิมนุษยชนอย่างน้อย	เรื่อง	3	7	4	8
2. มีกิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่ายเพื่อส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแบบบูรณาการอย่างน้อย	กิจกรรม	3	18	3	11
แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาบริการประชาชนและการพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ					
โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชนรองรับการใช้งานดิจิทัล					
ตัวชี้วัด มีระบบการบริหารจัดการเพื่อปรับเปลี่ยนไปสู่องค์กร ดิจิทัล*	ระบบ	2	1	3	1
แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้					
โครงการอำนวยความสะดวกและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ					
ตัวชี้วัด ตัวแทนภาคประชาสังคม ประชาชน ผู้แทนสถาบัน การศึกษา และเจ้าหน้าที่รัฐได้รับความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในหลักสิทธิมนุษยชน อันจะส่งผลให้ ประชาชนในพื้นที่มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่รัฐ	คน	200	200	250	390

หมายเหตุ *การดำเนินงานพัฒนาระบบสารสนเทศยังล่าช้า เนื่องจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน โดยเฉพาะงบลงทุนที่ประสบปัญหาในขั้นตอนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น มีผู้ยื่นข้อเสนอถูกต้องตรงตามเงื่อนไขที่กำหนดในเอกสารประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์เพียงรายเดียว ตลอดจนผู้ยื่นข้อเสนอในการประกวดราคาฯ อุทธรณ์ผลการพิจารณา จึงทำให้ต้องยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างและเริ่มกระบวนการจัดหาผู้รับจ้างใหม่ ทั้งนี้ โครงการพัฒนาระบบ Low-Code คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม 2568 และระบบพิสูจน์ตัวตน (Single Sign-On) จะแล้วเสร็จในเดือนมกราคม 2569

NATIONAL BLOOD CENTRE
THAI RED CROSS SOCIETY

บทที่ 3

ผลการดำเนินงานในภาพรวม

บทที่ 3

ผลการดำเนินงานในภาพรวม

3.1 การตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) บัญญัติให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กสม. มีผลการดำเนินงานด้านการตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนี้

3.1.1 สถิติการรับเรื่องร้องเรียน

กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนว่ามีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนรวมทั้งสิ้น 1,027 เรื่อง เมื่อจำแนกข้อมูลตามประเภทสิทธิมนุษยชนที่มีการร้องเรียน พบว่า สิทธิในกระบวนการยุติธรรมมีการร้องเรียนมากที่สุด 295 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 28.72 รองลงมา คือ สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย 137 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.34 และสิทธิชุมชน 93 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.06 ส่วนประเด็นสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ ที่มีการร้องเรียน เช่น สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว สิทธิแรงงาน สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน และสิทธิและสถานะบุคคล เป็นต้น

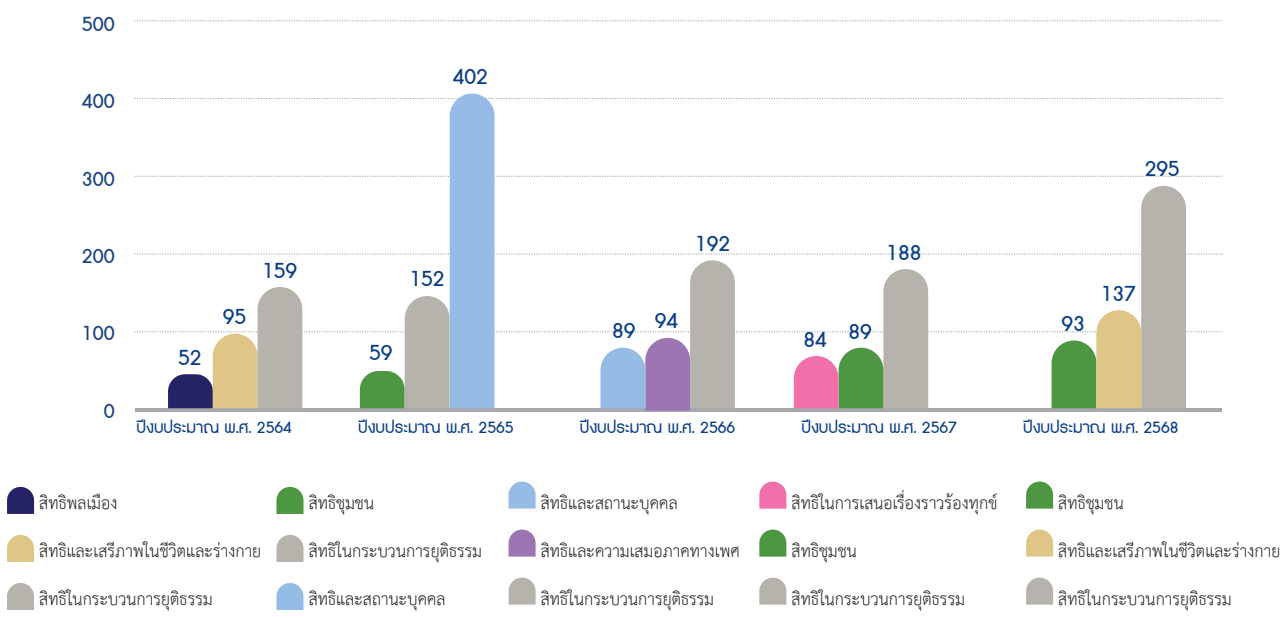

QR Code: สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามประเภทสิทธิมนุษยชน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

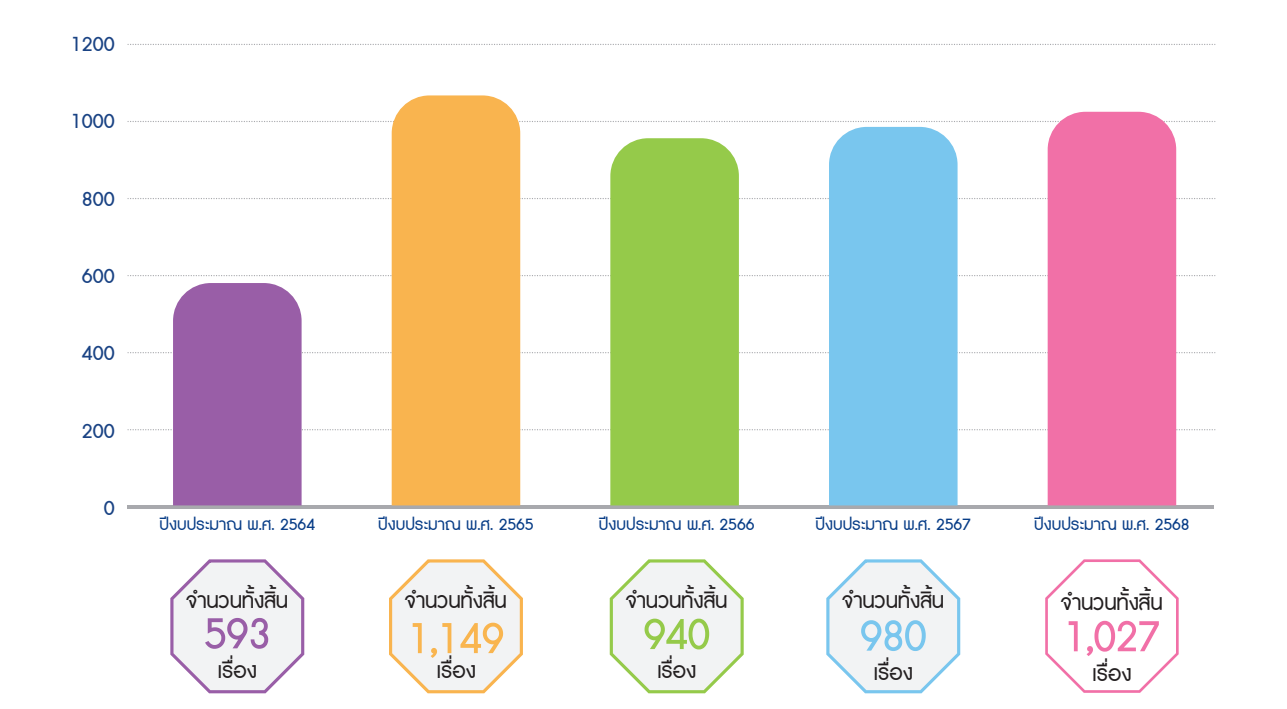
เมื่อเปรียบเทียบสถิติเรื่องร้องเรียนระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568 พบว่า ประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรม มีการร้องเรียนสูงติดอันดับหนึ่งในสามของทุกปีงบประมาณ โดยส่วนใหญ่ยังคงเป็นการร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม อาทิ การถูกทำร้ายร่างกายในขณะที่ตรวจค้น การเข้าตรวจค้นโดยไม่มีหมายค้นและการขอให้เร่งรัดการดำเนินคดี เป็นต้น รายละเอียดปรากฏตามแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามประเภทสิทธิมนุษยชนระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568

สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามประเภทสิทธิ 3 อันดับแรก ในแต่ละปี

แผนภาพเปรียบเทียบสถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 พื้นที่เกิดเหตุที่มีการร้องเรียนมากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร 265 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25.80 รองลงมา คือ ภาคกลาง 155 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 15.09 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 145 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.12 รายละเอียดปรากฏตามแผนภาพที่ 6 และหากจำแนกร้อยเรียนตามเพศ พบว่า เป็นเพศชายมากที่สุด 560 คน คิดเป็นร้อยละ 54.53 รองลงมา คือ เพศหญิง 251 คน คิดเป็นร้อยละ 24.44 และกลุ่มบุคคล 166 คน คิดเป็นร้อยละ 16.16 รายละเอียดปรากฏตามแผนภาพที่ 7 โดยช่องทางที่มีผู้ร้องเรียนมากที่สุด คือ ทางไปรษณีย์ 275 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 26.78 รองลงมา คือ ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ 253 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 24.63 และเว็บไซต์สำนักงาน กสม. 215 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 20.93 รายละเอียดปรากฏตามแผนภาพที่ 8

เมื่อจำแนกกลุ่มผู้ถูกร้อง พบว่า เป็นภาครัฐมากที่สุด 549 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 53.46 รองลงมาคือ ภาคเอกชน 81 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.89 และบุคคลธรรมดา 38 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.70 รายละเอียดปรากฏตามแผนภาพที่ 9

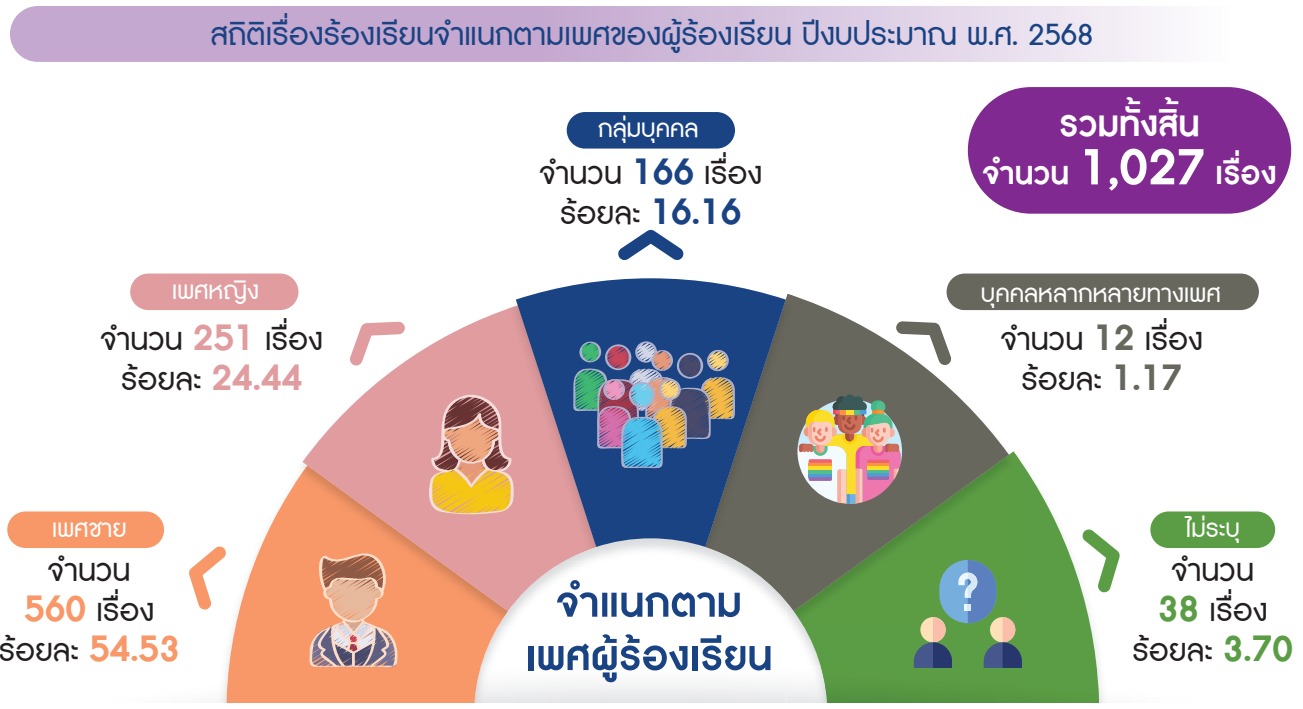
แผนภาพที่ 6 สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามพื้นที่เกิดเหตุ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามพื้นที่เกิดเหตุ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

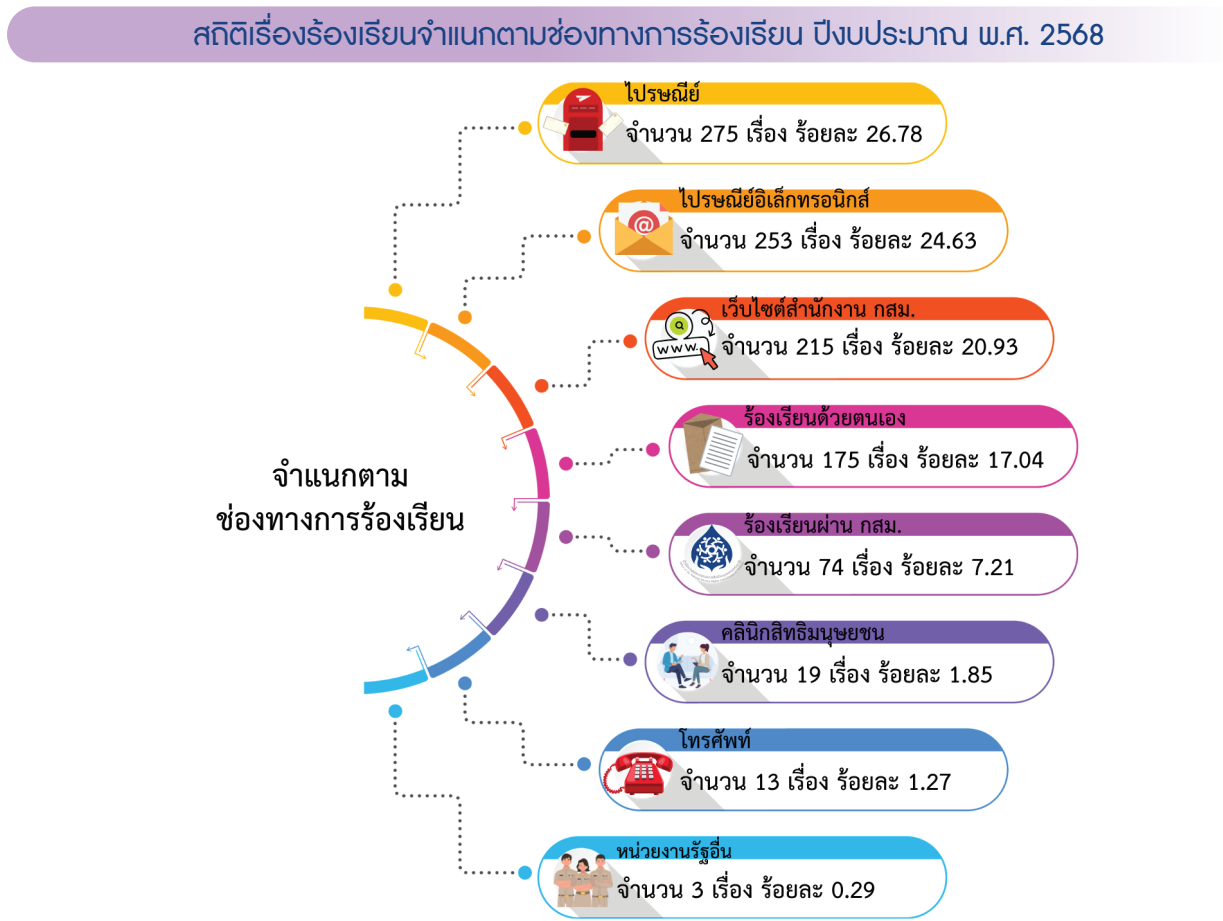
ที่มา : สำนักรับเรื่องร้องเรียนและประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

แผนภาพที่ 7 สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามเพศของผู้ร้องเรียน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ที่มา : สำนักรับเรื่องร้องเรียนและประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

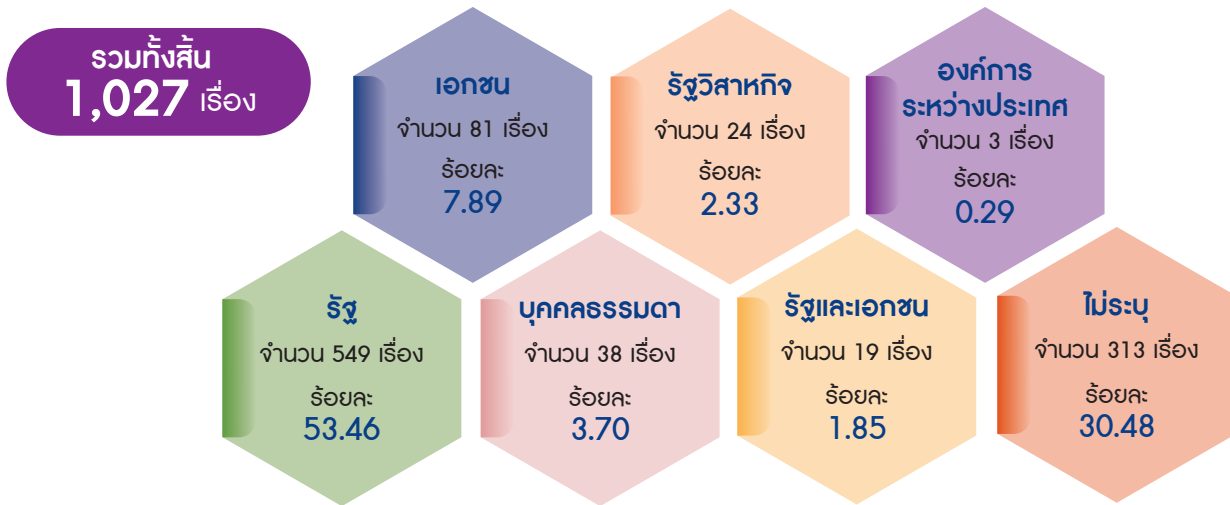
แผนภาพที่ 8 สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามช่องทางการร้องเรียน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ที่มา : สำนักรับเรื่องร้องเรียนและประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

แผนภาพที่ 9 สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามกลุ่มผู้ถูกร้องเรียน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามกลุ่มผู้ถูกร้องเรียน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ที่มา : สำนักรับเรื่องร้องเรียนและประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

3.1.2 การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน

จำนวนเรื่องร้องเรียน 1,027 เรื่อง กสม. รับไว้พิจารณาดำเนินการ 531 เรื่อง และไม่รับไว้พิจารณา (มีลักษณะต้องห้ามไม่ให้ กสม. รับไว้พิจารณา) 326 เรื่อง คงเหลือเรื่องที่อยู่ระหว่างตรวจเรื่องร้องเรียน 170 เรื่อง รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 สรุปผลการพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

การดำเนินการ	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ
1. รับไว้พิจารณาดำเนินการ	531	51.70
1.1. รับไว้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน	97	9.44
1.2. รับไว้ประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	126	12.27
1.3. รับไว้ประสานการช่วยเหลือ	60	5.84
1.4. รับไว้ศึกษา วิจัย เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	9	0.88
1.5. รับไว้ช่วยเหลืออื่น ๆ	239	23.27
2. ไม่รับพิจารณา (มีลักษณะต้องห้ามไม่ให้ กสม. รับไว้พิจารณา)⁴	326	31.74
2.1. เรื่องที่มีการฟ้องร้องคดีอยู่ในศาล หรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษาคำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว	43	4.19
2.2. เรื่องที่ไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ กสม.	81	7.89
2.3. เรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น	19	1.85
2.4. เรื่องที่มีการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสมแล้ว	23	2.24
2.5. เรื่องที่ไม่มีข้อเท็จจริงชัดเจนเพียงพอให้พิจารณา หรือติดต่อผู้ร้องไม่ได้ หรือผู้ร้องถอนเรื่อง หรือเป็นเรื่องที่เคยพิจารณาแล้ว หรือเรื่องที่ยุติขาดไม่ประสงค์ให้ตรวจสอบหรือเรื่องที่เป็นการแสดงความคิดเห็นทั่วไป	160	15.58
3. อยู่ระหว่างดำเนินการตรวจเรื่องร้องเรียน	170	16.55
รวม	1,027	100.00

ที่มา : สำนักรับเรื่องร้องเรียนและประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

⁴ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 39 ประกอบระเบียบ กสม. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 17

เรื่องร้องเรียนที่ กสม. รับไว้ดำเนินการแบ่งเป็นการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน การประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และการประสานการช่วยเหลือ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1) การตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

กสม. ได้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนแล้วเสร็จ 133 คำร้อง โดยเป็นคำร้องในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 33 คำร้อง และเป็นคำร้องที่ได้รับก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 100 คำร้อง เป็นเรื่องที่ไม่พบการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และ กสม. มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560

มาตรา 26 (1) จำนวน 71 คำร้อง คิดเป็นร้อยละ 53.38 เป็นเรื่องที่ไม่พบการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ กสม. มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบหรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (3) จำนวน 54 คำร้อง คิดเป็นร้อยละ 40.60 และเป็นเรื่องที่ไม่พบการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือมีลักษณะ ตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 จำนวน 8 คำร้อง คิดเป็นร้อยละ 6.02 รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ
1. เรื่องที่ไม่พบการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ⁵ และมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง	71	53.38
2. เรื่องที่ไม่พบการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ⁶ แต่มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน	54	40.60
3. เรื่องที่ไม่พบการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือมีลักษณะตามมาตรา 39 ⁷	8	6.02
3.1 ไม่พบประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน	5	3.76
3.2 มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว และไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ กสม.	-	-
3.3 ได้รับการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว	2	1.50
3.4 ผู้ร้องประสงค์ขอถอนเรื่อง	1	0.75
รวม	133	100.00

ที่มา : สำนักับเรื่องร้องเรียนและประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

⁵ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1)

⁶ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (3)

⁷ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 39

1.1) รายงานผลการตรวจสอบที่พบ การละเมิดสิทธิมนุษยชน และ กสม. มีข้อเสนอแนะ มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกัน หรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

กสม. ได้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบ กรณีที่พบการละเมิดสิทธิมนุษยชนและ มีข้อเสนอแนะ มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไข การละเมิดสิทธิมนุษยชน 71 คำร้อง โดยเป็นด้านสิทธิชุมชน มากที่สุด รองลงมา คือ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม และสิทธิและเสรีภาพในชีวิต และร่างกาย รายละเอียด ปรากฏตามตารางที่ 9 เช่น สิทธิชุมชน กรณีการดำเนิน โครงการวางและจัดทำผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร (ปรับปรุงครั้งที่ 4) พบว่าขาดการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง เสนอให้กรุงเทพมหานคร จัดรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมอย่างทั่วถึง กรณีโครงการ พัฒนาพื้นที่เมืองชุมชนดินแดง (แฟลตดินแดง) พบว่า การเรียกเก็บค่าบริการจัดการในอัตราสูงขึ้น กระทบ สิทธิในการเข้าถึงที่อยู่อาศัยในราคาที่เหมาะสมของผู้มีรายได้น้อย เสนอให้การเคหะแห่งชาติทบทวนเรื่อง การเรียกเก็บค่าบริการจัดการโดยคำนึงถึงรายได้ของ ประชาชนแฟลตดินแดง พิจารณาการจัดเก็บแบบ ขั้นบันได และกำหนดเพดานการปรับขึ้นค่าเช่าให้ ชัดเจนตามรายได้เฉลี่ยของประชาชน และกรณี โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคม ขนส่งเพื่อพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เพื่อเชื่อมโยง การขนส่งระหว่างอ่าวไทยและอันดามัน (โครงการ แลนด์บริดจ์) จังหวัดชุมพร - ระนอง พบว่ากระทบ ต่อสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของประชาชน รวมทั้ง ขาดการมีส่วนร่วม เสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชะลอ โครงการจนกว่าจะจัดให้มีการรับฟังความเห็นในภาพรวม อย่างรอบด้าน

สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีพนักงาน สอบสวนไม่ดำเนินคดีอาญาผู้ต้องขังที่ถูกอายัดตัว นานกว่า 10 ปี พบว่าเป็นการล่าช้าเกินสมควร เสนอให้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติแก้ไขปัญหาความล่าช้าใน กระบวนการยุติธรรมและพัฒนาระบบติดตามคดีเพื่อให้ คู่กรณีและผู้มีส่วนได้เสียเข้าดูความคืบหน้าทางคดีได้ และกรณีผู้ต้องขังถูกจำคุกตามคำพิพากษาเกินกำหนด เกือบ 2 ปี โดยไม่ได้รับการเยียวยา พบว่าเกิดจากเรือนจำ คำนวณวันผิด เสนอให้กรมราชทัณฑ์และกองทุนยุติธรรม พัฒนาระบบการนับโทษและแก้ไขระเบียบการให้เงิน ช่วยเหลือ สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย กรณี บุคคลสูญหายใน “เหตุการณ์ถ้ำแดง” เมื่อปี 2515 พบว่า เป็นการบังคับให้บุคคลสูญหายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เสนอให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำทำให้บุคคลสูญหายและรัฐบาลตรวจสอบ ข้อเท็จจริงและเยียวยาครอบครัวผู้สูญเสียชีวิต

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม กรณีสายการบินแห่งหนึ่ง ปฏิเสธรับผู้ติดเชื้อเอชไอวีเข้าปฏิบัติงาน เป็นการเลือก ปฏิบัติด้วยเหตุแห่งสุขภาพ เสนอให้สายการบินยุตินโยบาย เลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวี เปิดโอกาสให้เข้าถึง การทำงานและความก้าวหน้าในอาชีพอย่างเท่าเทียม เสรีภาพทางวิชาการ กรณีกองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ขอให้ระงับการตีพิมพ์และ เผยแพร่งานวิจัยเรื่อง “ในนามของความมั่นคงภายในการ แทรกซึมสังคมนของกองทัพไทย” พบว่าเป็นการละเมิด เสรีภาพทางวิชาการ เสนอให้ กอ.รมน. ยุติการใช้อำนาจ แทรกแซงซึ่งมีลักษณะเป็นการลิดรอนเสรีภาพทาง วิชาการ

เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น กรณีการดำเนินคดีกับนักกิจกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าเป็นการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือยับยั้งการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเกินสมควรแก่เหตุ เสนอให้หน่วยงานความมั่นคงเปิดพื้นที่ให้ประชาชนใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอย่างสันติในที่สาธารณะ

และสิทธิเด็ก กรณีการลงโทษเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กเอกชนในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามีเด็กถูกทารุณกรรมทางร่างกายอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เสนอให้กรมกิจการเด็กและเยาวชนกำกับสถานสงเคราะห์เด็กเอกชนให้เป็นไปตามมาตรฐาน เป็นต้น

QR Code: กรณีตัวอย่างรายงานผลการตรวจสอบที่พบการละเมิดสิทธิมนุษยชน และ กสม. มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ตารางที่ 9 รายงานผลการตรวจสอบที่พบการละเมิดสิทธิมนุษยชนและ กสม. มีข้อเสนอแนะมาตรการ หรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ประเภทสิทธิมนุษยชน	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ
1) สิทธิชุมชน	29	40.85
2) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม	12	16.90
3) สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย	7	9.86
4) การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม	6	8.45
5) สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน/สิทธิในที่ดิน	5	7.04
6) สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว	2	2.82
7) เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น	2	2.82
8) สิทธิในที่อยู่อาศัย	1	1.41
9) สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี	1	1.41
10) สิทธิเด็ก	1	1.41
11) สิทธิแรงงาน	1	1.41
12) สิทธิของผู้ต้องขัง	1	1.41
13) เสรีภาพของสื่อมวลชน	1	1.41
14) เสรีภาพทางวิชาการ	1	1.41
15) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	1	1.41
รวม	71	100.00

ที่มา : สำนักับเรื่องร้องเรียนและประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

1.2) รายงานผลการตรวจสอบที่ไม่พบการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ กสม. มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

กสม. ได้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบที่ไม่พบการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่มีข้อเสนอแนะ

มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 54 คำร้อง โดยเป็นด้านสิทธิชุมชนมากที่สุด รองลงมาคือสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 10 เช่น สิทธิชุมชน กรณีการดำเนินโครงการเมืองต้นแบบอุตสาหกรรมก้าวหน้าแห่งอนาคต อำเภอจะนะ

จังหวัดสงขลา พบว่าขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย แต่คณะรัฐมนตรีมอบหน่วยงานร่วมกันจัดให้มีการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) แล้ว เสนอให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นและตัดสินใจ **สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี** กรณีการขนย้ายกากแคดเมียมจากจังหวัดตากไปจังหวัดสมุทรสาคร พบว่าบริษัทจัดการกากตะกอนแคดเมียมแตกต่างจากที่กำหนดใน EIA รวมทั้งมีการเก็บและขนย้ายกากไปยังพื้นที่อื่นโดยไม่ถูกต้อง แต่หน่วยงานมีคำสั่งเพิกถอนการอนุญาตขนย้ายและให้นำกากกลับมาฝังกลบที่โรงงานเดิมแล้ว โดยผลตรวจคุณภาพดินและน้ำยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เสนอให้หน่วยงานกำกับดูแลการจัดการกากของเสียอุตสาหกรรมตามกฎหมายและหลักธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนอย่างเคร่งครัด **สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย** กรณีผู้ต้องกักเสียชีวิตในระหว่างการควบคุมตัวของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) พบว่า ตม. ปฏิบัติต่อผู้เสียชีวิตตามแนวปฏิบัติ แต่แนวปฏิบัติระบุให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลสุขภาพของผู้ต้องกักโดยอาศัยการสังเกตลักษณะทางกายภาพ และซักถามประวัติเบื้องต้น อาจทำให้ข้อมูลประวัติสุขภาพคลาดเคลื่อน เสนอให้ ตม. ปรับปรุงแนวทางการรับตัว ควบคุม และดูแลคนต่างด้าวให้ครอบคลุมการคัดกรองสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ **สิทธิในกระบวนการยุติธรรม** กรณีร้องเรียนว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่จับกุมโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย แม้ผู้ร้องขอถอนเรื่อง แต่เสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดต้องแต่งเครื่องแบบในการตรวจค้นหรือจับกุม เว้นแต่กรณีจำเป็นเร่งด่วน ต้องแจ้งยศ ชื่อ ตำแหน่งและแสดงบัตร

ประจำตัวก่อนปฏิบัติทุกครั้ง **สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน** กรณีพิพาทหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แปลงทุ่งปากขอจังหวัดสุราษฎร์ธานี ทับที่ทำกินชุมชนไทดำ พบว่าหน่วยงานได้พยายามแก้ไขปัญหามาตามกระบวนการแล้ว แต่ยังไม่สามารถหาข้อยุติได้ เสนอให้หน่วยงานเร่งรัดวัดสอบเขตที่ดินและไม่บังคับขับไล่ชุมชนจนกว่าจะได้ข้อยุติ **สิทธิผู้ต้องขัง** กรณีเหตุการณ์แพร่ระบาดของโรคใช้หัวใจใหญ่ในเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช พบว่านับแต่เรือนจำพบผู้ต้องขังป่วย มีการแยกตัวผู้ต้องขังตามระดับ พยายามควบคุมสถานการณ์และรักษาพยาบาลผู้ต้องขังภายใต้ข้อจำกัดที่มีขณะนั้นแล้ว เสนอให้กรมราชทัณฑ์และกระทรวงสาธารณสุขพัฒนาระบบการเฝ้าระวังและป้องกันโรคติดต่อในเรือนจำ

สิทธิคนพิการ กรณีสายการบินไม่จัดสิ่งอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือในการเดินทางสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว พบว่าสายการบินได้จัดรถลิฟต์ยกผู้โดยสารสำหรับคนพิการแล้ว แต่อุปกรณ์ที่มีประจำท่าอากาศยานไม่เหมาะสม เสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือในการเดินทางไว้ทุกท่าอากาศยาน เป็นต้น

QR Code: กรณีตัวอย่างรายงานการตรวจสอบที่ไม่พบการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ กสม. มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ตารางที่ 10 รายงานผลการตรวจสอบที่ไม่พบการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่ กสม. มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ประเภทสิทธิมนุษยชน	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ
1) สิทธิชุมชน	25	46.30
2) สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย	5	9.26
3) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม	4	7.42
4) สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน/สิทธิในที่ดิน	4	7.42
5) สิทธิในที่อยู่อาศัย	2	3.70
6) สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว	2	3.70
7) สิทธิผู้ต้องขัง	2	3.70
8) สิทธิคนพิการ	2	3.70
9) ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน	2	3.70
10) สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี	1	1.85
11) สิทธิแรงงาน	1	1.85
12) สิทธิพลเมือง	1	1.85
13) สิทธิเด็ก	1	1.85
14) การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม	1	1.85
15) เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น	1	1.85
รวม	54	100.00

ที่มา : สำนักับเรื่องร้องเรียนและประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

2) การประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน ภาคประชาสังคม หรือบุคคลในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

นอกจากเรื่องร้องเรียนที่รับไว้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนแล้ว กสม. ได้ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างมีประสิทธิภาพโดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยใช้วิธีการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สำหรับเรื่องนี้อาจมีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งการประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบและแก้ไขปัญหาจะทำให้รวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ อีกทั้งสามารถเยียวยาความเสียหายได้อย่างเป็นรูปธรรม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กสม. ได้ประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิ้น **92 คำร้อง** โดยเป็น

คำร้องในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 79 คำร้อง และเป็นคำร้องที่ได้รับก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 13 คำร้อง ดำเนินการประสานคุ้มครองแล้วเสร็จ 86 คำร้อง คิดเป็นร้อยละ 93.48 และอยู่ระหว่างดำเนินการ 6 คำร้อง คิดเป็นร้อยละ 6.52 โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย สิทธิและสถานะบุคคล และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม เช่น กรณีการประสานไปยังพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองเชียงราย เพื่อเร่งรัดการดำเนินคดีอาญา กรณีการประสานไปยังสถานีตำรวจภูธรระเบาะไผ่ จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อให้จัดมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยแก่นักปกป้องสิทธิมนุษยชน และกรณีการประสานไปยังสำนักทะเบียนกลางเพื่อเร่งรัดการพิจารณาคำขอลงรายการสัญชาติไทย เป็นต้น

QR Code: กรณีตัวอย่างรายงานการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน ภาคประชาสังคม หรือบุคคลในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

3) การประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน ภาคประชาสังคม หรือบุคคลที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรง

นอกจากการดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนในการรับไว้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน และประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแล้ว กสม. ยังได้กำหนดแนวทางให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างรอบด้านมากยิ่งขึ้น โดยหากเรื่องร้องเรียนใดพิจารณาแล้วเห็นว่า มีประเด็นเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน แต่ยังไม่แน่ชัดว่ามีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่สมควรได้รับการประสานช่วยเหลือและติดตามผลเพื่อให้ผู้ร้องหรือผู้เสียหายสามารถเข้าถึงสิทธิ กำหนดให้สำนักงาน กสม. ประสานความช่วยเหลือโดยส่งต่อเรื่องร้องเรียนไปยังหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน ภาคประชาสังคมหรือบุคคลนั้นโดยตรงเพื่อแก้ไขปัญหาตามหน้าที่และอำนาจต่อไป ทั้งนี้ ตามระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิด

สิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2561 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 18/1

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กสม. ได้ประสานความช่วยเหลือ รวมทั้งสิ้น 52 คำร้อง โดยเป็นคำร้องในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 49 คำร้อง และเป็นคำร้องที่ได้รับก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 3 คำร้อง ดำเนินการให้ความช่วยเหลือแล้วเสร็จ 50 คำร้อง คิดเป็นร้อยละ 96.15 และอยู่ระหว่างดำเนินการ 2 คำร้อง คิดเป็นร้อยละ 3.85 ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิและสถานะบุคคล สิทธิในกระบวนการยุติธรรม และสิทธิในที่ดิน เช่น กรณีการประสานไปยังสำนักทะเบียนอำเภอแม่สรวยเพื่อติดตามและเร่งรัดการพิจารณาคำขอแปลงสัญชาติเป็นไทยของคนต่างด้าวที่เป็นชนกลุ่มน้อย กรณีการประสานไปยังพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลพหลโยธิน เพื่อเร่งรัดคดีอาญาและแจ้งความคืบหน้าให้ผู้ร้องทราบ และกรณีการประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาเรื่องขอใช้ประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก. ในพื้นที่ตำบลแม่มาเต็ง อำเภอป่าปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นต้น

QR Code: กรณีตัวอย่างรายงานการประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชนภาคประชาสังคม หรือบุคคลที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรง

3.1.3 ผลการดำเนินการตามมาตรการหรือข้อเสนอแนะของ กสม. ในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

กสม. ได้ติดตามผลการดำเนินการตามมาตรการหรือข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนของ กสม. อย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีรายงานผลการตรวจสอบที่ยุติการติดตามตามระเบียบ กสม. ว่าด้วยการติดตามผลการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2564 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 22 จำนวน 82 เรื่อง ครอบคลุมทั้งด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และสิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคล ซึ่งรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 11

อาทิ 1) ตำรวจภูธรภาค 5 ตอปรับข้อเสนอนแนะของ กสม. โดยจัดทำทำเนียบล่ามกลางเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานและร่วมกำหนดมาตรฐานและระเบียบการใช้ล่ามในชั้นสอบสวนเพื่อคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหาและผู้เสียหายชาวต่างชาติ สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ที่รับรองสิทธิในการพิจารณาคดีอาญา โดยบุคคลซึ่งต้องหว่ากระทำผิดย่อมมีสิทธิที่จะได้รับความช่วยเหลือจากล่ามโดยไม่คิดมูลค่า หากไม่สามารถเข้าใจหรือพูดภาษาที่ใช้ในศาลได้ 2) กระทรวงกลาโหมตอปรับข้อเสนอนแนะของ กสม. โดยยกเลิกกฎเสนาบดีกระทรวงกลาโหม ร.ศ. 131 (พ.ศ. 2455) ที่เกี่ยวข้องกับการรับใช้และยกเลิกระเบียบหรือขั้นตอนปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุญาตให้นายทหารระดับสูงสามารถขอทหาร

ชั้นผู้น้อยไปปรับใช้เป็นการส่วนตัว สอดคล้องกับกติกา ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ที่รับรองสิทธิของบุคคลที่จะไม่ถูกรทรมาน หรือถูกลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม รวมทั้งการนำ ตัวบุคคลลงเป็นทาส หรือถูกบังคับให้ตกอยู่ในภาวะ เยี่ยงทาสนั้นจะกระทำมิได้ และ 3) บริษัทเจ้าของแฟรนไชส์ ร้านสะดวกซื้อตอบรับข้อเสนอแนะของ กสม. โดยจัดทำ หัวข้อรายการตรวจสอบมาตรฐาน (checklist) ระบบ

ร้านคุณภาพ (QSSI) สำหรับทุกสาขา พร้อมจัดอบรม ด้านกฎหมายแรงงาน เพื่อป้องกันมิให้ร้านสะดวกซื้อ เอาเปรียบพนักงานและไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครอง แรงงาน สอดคล้องกับกติกา ระหว่างประเทศว่าด้วย สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) ที่รับรองสิทธิในการทำงาน สิทธิที่จะมีสภาพการทำงาน ที่ยุติธรรมและน่าพึงพอใจ อาทิ การพักผ่อนและการมี เวลาว่าง และสิทธิที่จะได้รับการประกันทางสังคม

QR Code: สรุปผลการติดตามผลการดำเนินการของหน่วยงานตามมาตรการหรือ ข้อเสนอแนะของ กสม. ในรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2568

ตารางที่ 11 ผลการติดตามการดำเนินการตามรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ผลการดำเนินการ	จำนวน (เรื่อง)	ร้อยละ
ยุติการติดตามตามระเบียบ กสม. ว่าด้วยการติดตามฯ และที่แก้ไขเพิ่มเติม		
(1) กรณีที่รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการตาม มาตรการหรือแนวทาง หรือข้อเสนอแนะของ กสม. ทั้งหมด หรือบางส่วนที่เป็นสาระสำคัญแล้ว	78	95.12
(2) กรณีที่รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องไม่อาจดำเนินการ ตามมาตรการหรือแนวทาง หรือข้อเสนอแนะของ กสม. ได้โดยมีเหตุผลอันสมควร	3	3.66
(3) กรณีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการสอดคล้องกับมาตรการหรือแนวทาง หรือข้อเสนอแนะ ของ กสม. ก่อนได้รับรายงานหรือข้อเสนอแนะ	0	0.00
(4) กรณีที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัย เสร็จเด็ดขาดแล้ว ในประเด็นเดียวกัน	1	1.22
รวม	82	100.00

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

3.2 การตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวบุคคลและการป้องกันการทรมาน

การตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวบุคคลและการป้องกันการทรมานเป็นหน้าที่และอำนาจของ กสม. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 และมาตรา 27 ซึ่งกำหนดให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริง ประเมินสถานการณ์ เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ กสม. ยังได้ติดตามคำมั่นของรัฐบาลไทยเกี่ยวกับการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Optional Protocol to the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment: OPCAT) ซึ่งรัฐบาลได้แสดงเจตนารมณ์ ทั้งในการจัดทำรายงานตามพันธกรณีด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติและในกระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน (Universal Periodic Review: UPR) โดยหากประเทศไทยเป็นรัฐภาคีของ OPCAT จะต้องจัดตั้งกลไกป้องกันการทรมานระดับชาติ (National Preventive Mechanism: NPM) เพื่อทำหน้าที่ตรวจเยี่ยมเชิงป้องกันอย่างเป็นอิสระ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กสม. ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งสนับสนุนและผลักดันให้รัฐบาลพิจารณาเข้าเป็นภาคี OPCAT โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1) การตรวจเยี่ยมสถานที่ลิดรอนเสรีภาพเพื่อป้องกันการทรมาน กสม. ได้ดำเนินการตรวจเยี่ยมสถานที่ลิดรอนเสรีภาพเพื่อป้องกันการทรมานอย่างเป็นระบบ โดยพัฒนาคู่มือการตรวจเยี่ยมเชิงป้องกันให้เป็นมาตรฐานกลางในการปฏิบัติงาน เสริมศักยภาพผู้ปฏิบัติงาน และสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ได้ดำเนินการตรวจเยี่ยมเชิงป้องกัน จำนวน 13 ครั้ง ในหน่วยงาน 21 แห่ง ครอบคลุมสถานที่ตำรวจ เรือนจำ หน่วยหรือศูนย์ฝึกทหารใหม่ และสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ใน 11 จังหวัดทั่วประเทศ อาทิ (1) สถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง (2) ทณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ (3) สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ศูนย์วิปัสสนาสากลเวชกรรม จังหวัดกาฬสินธุ์ (4) มินิธัญญารักษ์ โรงพยาบาลระบืออ้อย จังหวัดสงขลา (5) สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด กองบิน 41 จังหวัดเชียงใหม่ (6) ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ จังหวัดชลบุรี และ (7) หน่วยฝึกทหารใหม่ กองพันป้องกันฐานบิน ศูนย์การบินทหารบก จังหวัดลพบุรี

2) การพัฒนากลไกความร่วมมือด้านการป้องกันการทรมาน กสม. ได้ประสานงานหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาแนวทางการตรวจเยี่ยมเชิงป้องกัน การศึกษาและเตรียมความพร้อมในการจัดตั้ง NPM รวมทั้งผลักดันให้ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี OPCAT ผ่านการจัดการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานด้านนโยบาย (Policy Makers) หน่วยงานกำกับติดตาม (Regulators) และหน่วยปฏิบัติ (Operation Units) จำนวน 20 กิจกรรม อาทิ (1) การจัดกิจกรรมเนื่องในวันต่อต้านการทรมานสากล 26 มิถุนายน 2568 “สรุปบทเรียนและขับเคลื่อนข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการตรวจเยี่ยมเชิงป้องกัน ปี 2567” (2) การประชุมหารือเพื่อเสริมสร้างความรู้

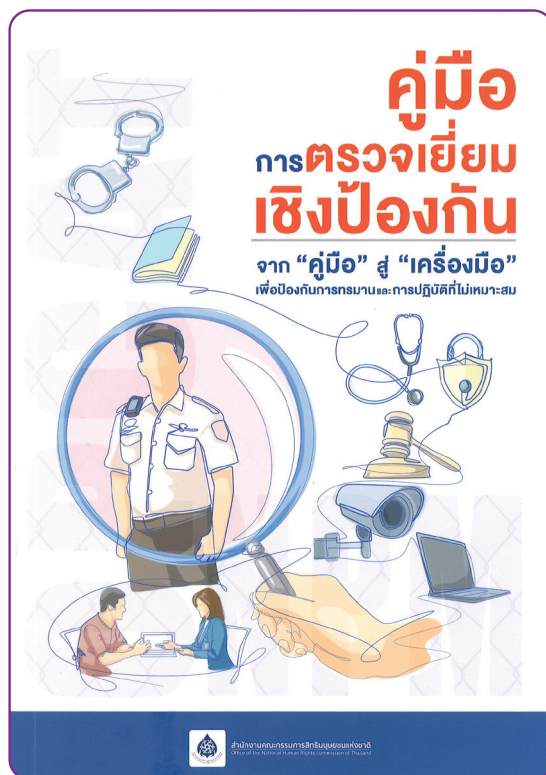
ความเข้าใจร่วมกับคณะผู้ตรวจเยี่ยม ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ (3) การประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานเป้าหมายเพื่อเตรียมการตรวจเยี่ยมสถานที่ลิดรอนเสรีภาพและสถานที่ควบคุมตัวเพื่อป้องกันการทรมาน (4) การประชุมติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานีตำรวจ พ.ศ. 2568 - 2570 และ (5) การประชุมหารือกับหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้ การดำเนินงานดังกล่าวได้เสริมสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นต่อบทบาทของ กสม. ในการตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัวร่วมกับกรมราชทัณฑ์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งองค์กรและกลไกระหว่างประเทศ เช่น องค์กรผู้ตรวจการเรือนจำอิสระของสหราชอาณาจักร (HMIP) สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR) และสมาคมเพื่อป้องกันการทรมาน (APT)

3) การพัฒนาศักยภาพให้บุคลากรภาครัฐ และการพัฒนาความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในภูมิภาค กสม. ได้จัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพด้านการป้องกันการทรมานและการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม รวม 9 กิจกรรม ครอบคลุมการพัฒนาบุคลากรสำนักงาน กสม. การพัฒนาเครือข่ายสถานีตำรวจ การพัฒนาครูฝึกทหารใหม่และทหารกองประจำการ การพัฒนานักปกป้องสิทธิมนุษยชน และการพัฒนาบุคลากรในสถานที่ลิดรอนเสรีภาพ อาทิ (1) การพัฒนาศักยภาพด้านการตรวจเยี่ยมสถานที่ลิดรอนเสรีภาพและสถานที่ควบคุมตัวตามมาตรฐาน OPCAT (2) การพัฒนาศักยภาพสถานีตำรวจเครือข่ายร่วมกับสถานีตำรวจต้นแบบ ณ สถานีตำรวจนครบาลปทุมวัน และสถานีตำรวจภูธรเมืองจันทบุรี (3) การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเตรียมการตรวจเยี่ยมและพัฒนา ศักยภาพสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (4) การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนแก่ครูฝึกทหารกองทัพบก (5) การประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับผู้บริหารเรือนจำว่าด้วยการตรวจเยี่ยมเชิงป้องกัน (6) การประชุมเชิงปฏิบัติการ “ก้าวสู่สถานีตำรวจต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชนและการป้องกันการทรมาน” ร่วมกับสถานีตำรวจในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ (7) การประชุมเชิงปฏิบัติ

การเพื่อพัฒนาสถานีตำรวจนำร่องต้นแบบและศึกษาแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices)

4) การผลิตสื่อเพื่อรณรงค์การป้องกันการทรมานและสื่อเกี่ยวกับหลักการแนวปฏิบัติของ NPM กสม. ได้ผลิตสื่อเพื่อการป้องกันการทรมาน 6 รายการ ได้แก่ (1) สื่อประชาสัมพันธ์ “โรงพักต้นแบบ” เพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาสถานีตำรวจ พ.ศ. 2568 - 2570 (2) สื่อสิ่งพิมพ์ชุดพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้อับคลั่ง พ.ศ. 2565 (3) เอกสารแนะนำ OPCAT และ NPM (4) แผ่นประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับ OPCAT และ NPM (5) คู่มือการตรวจเยี่ยมเชิงป้องกัน และ (6) สื่อการเรียนรู้ประเด็นสิทธิมนุษยชนในรูปแบบออนไลน์ (e-learning)

3.3 คลินิกสิทธิมนุษยชน

โครงการคลินิกสิทธิมนุษยชนเป็นกลไกสำคัญในการเข้าถึงและให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้กับประชาชนในระดับพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการทำงานเชิงรุกร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และภาคประชาสังคม ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการและสมัชชาเครือข่ายในระดับพื้นที่ โดยออกหน่วยคลินิกสิทธิมนุษยชนเคลื่อนที่ 13 ครั้ง เพื่อรับฟังปัญหา ให้คำปรึกษา และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชนอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางที่ขาดโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและกลไกคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนช่วยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา และจัดทำข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเชิงระบบ 4 ประเด็น ดังนี้

1) **ประเด็นสิทธิและสถานะบุคคล** มุ่งขจัดปัญหาบุคคลไร้รัฐไร้สัญชาติเพื่อให้ประชาชนได้รับการรับรองตัวตนและเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียม โดย กสม. ได้ร่วมกับกระทรวงมหาดไทยแก้ไขปัญหา กลุ่มคนไทยพลัดถิ่นที่อยู่ระหว่างรอการพิสูจน์สิทธิ พร้อมจัดสมัชชาเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ครอบคลุมกลุ่มนักเรียนรหัส G ผู้สูงอายุ และพระภิกษุสามเณรไร้สัญชาติ รวมถึงเสริมสร้างความรู้ด้านกฎหมายทะเบียนราษฎรแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ 7 จังหวัด ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง พังงา ตาก ตราด และพะเยา นอกจากนี้ ยังได้ลงพื้นที่ออกหน่วยเคลื่อนที่เพื่อให้คำปรึกษาและสอบปากคำผู้ขอพิสูจน์สิทธิและสถานะบุคคลตามแบบ ปค.14 ซึ่งช่วยให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการได้ถึง 1,056 ราย และมีผู้ได้รับเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักแล้วจำนวน 158 ราย

2) **ประเด็นสิทธิแรงงาน** รณรงค์และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิแรงงานและช่องทางการร้องทุกข์ เพื่อให้ความช่วยเหลือเชิงรุกแก่ประชาชนและแรงงานไทยที่ถูกหลอกลวงไปทำงานในต่างประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ อุตรธานี หนองบัวลำภู นครราชสีมา และบุรีรัมย์ พร้อมทั้งบูรณาการความร่วมมือเพื่อประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้แก่กลุ่มแรงงานผู้เสียหายจำนวน 72 คน ให้ได้รับการชดเชยค่าเสียหายอย่างเป็นธรรม ตลอดจนร่วมพัฒนากลไกในระดับจังหวัดเพื่อยกระดับการป้องกัน แก้ไข และคุ้มครองสิทธิแรงงานอย่างยั่งยืน

3) **ประเด็นสิทธิชุมชนและสิทธิในที่ดิน** ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิชุมชนและสิทธิในที่ดิน ควบคู่กับการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหา การถือครองที่ดิน ตลอดจนสร้างเครือข่ายและพัฒนากลไกการแก้ไขปัญหาโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับพื้นที่ อาทิ การแก้ไขปัญหาการถือครองที่ดินของชุมชนในเขตอุทยานแห่งชาติแก่งตะนะ จังหวัดอุบลราชธานี การพัฒนาสถานะที่ดินในพื้นที่อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ การจัดการบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และการจัดทำผืนน้ำในจังหวัดพัทลุง

4) **ประเด็นการเสริมสร้างศักยภาพกำลังพล** ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายสิทธิมนุษยชน และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหายให้แก่กลุ่มครูฝึกและทหารฝึกใหม่ ณ ศูนย์ฝึกทหารใหม่ กรมยุทธศึกษาทหารเรือ จังหวัดชลบุรี เพื่อรณรงค์ป้องกันการใช้ความรุนแรงภายในหน่วยทหาร

3.4 การเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กสม. ได้จัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนรายกรณี รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน อันเป็นหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (3) ทั้งที่เป็นข้อเสนอแนะที่เสนอโดยตรงต่อคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น 22 เรื่อง โดยมีกรณีตัวอย่าง ดังนี้

1) การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายกองทุนยุติธรรม โดยผลักดันให้ปรับปรุงระเบียบการพิจารณาให้ไปร้องไต่เป็นธรรม และสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน กำหนดเกณฑ์ที่ไม่ขัดต่อหลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ แยกบัญชีความตามความเชี่ยวชาญ เพิ่มกระบวนการอุทธรณ์ โดยคณะกรรมการอิสระ และปรับสัดส่วนคณะกรรมการจังหวัดให้สมดุลระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชน เพื่อให้ความยุติธรรมเป็นสิทธิที่ทุกคนเข้าถึงได้

2) การป้องกันไม่ให้มีการนำเด็กไปทำเนื้อหาหรือคอนเทนต์บนโลกออนไลน์ โดยกำหนดนโยบายและแนวทางป้องกันการนำเด็กไปทำคอนเทนต์ที่ละเมิดสิทธิเด็ก พร้อมจัดทำแผนคุ้มครองเด็กและส่งเสริมความรู้ด้านสิทธิเด็กในสภาพแวดล้อมดิจิทัล รวมถึงกำกับดูแลจรรยาบรรณครู เพิ่มเนื้อหาสิทธิเด็กในหลักสูตรครุศาสตร์ และบูรณาการความร่วมมือทุกหน่วยงาน เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการปกป้องคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว และสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนได้รับการประกันว่าไม่ว่าเด็กจะอยู่ในสถานที่ใดจะต้องได้รับการปกป้องคุ้มครองจากความรุนแรงการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และการแสวงประโยชน์จากเด็กในทุกรูปแบบ

3) การกำหนดมาตรการความปลอดภัยเพื่อคุ้มครองเด็กจากอุบัติเหตุบนท้องถนน หลังเกิดโศกนาฏกรรมรถทัศนศึกษา โดยผลักดันให้เรื่องความปลอดภัยทางถนนเป็นนโยบายเร่งด่วน มีหน่วยงานกลางรับผิดชอบภาพรวม ควบคุมการใช้รถโดยสารและรถทัศนศึกษาให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย เข้มงวด

การบังคับใช้กฎหมายกับผู้ประกอบการและรถที่ดัดแปลง พร้อมทั้งปรับปรุงหลักเกณฑ์ทัศนศึกษาและบรรจุเนื้อหาการเผชิญเหตุฉุกเฉินในหลักสูตรภาคบังคับทุกระดับ

4) การแก้ปัญหามลพิษในแม่น้ำกและแม่น้ำสายจากการทำเหมืองแร่ในเมียนมา โดยเร่งให้รัฐตรวจสอบและเปิดเผยข้อมูลคุณภาพสิ่งแวดล้อม จัดหาน้ำสะอาด เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ และฟื้นฟูแหล่งน้ำและระบบนิเวศตลอดจนเร่งเจรจากับประเทศต้นกำเนิดมลพิษเพื่อยุติกิจการเหมือง และผลักดันความร่วมมือระดับภูมิภาคในการจัดการมลพิษข้ามพรมแดนตามหลักสิทธิมนุษยชน

5) การควบคุมบุหรี่ไฟฟ้าของประเทศไทย เพื่อแก้ไขปัญหาและคุ้มครองสิทธิด้านสุขภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีแนวโน้มใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มขึ้น โดยเร่งสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้า แก้ไขกฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบให้ครอบคลุมบุหรี่ไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์ยาสูบรูปแบบใหม่ พร้อมบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด และมีมาตรการทางกฎหมายป้องกันการแทรกแซงนโยบายจากธุรกิจบุหรี่ตามหลักขององค์การอนามัยโลก

QR Code: ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

สำหรับผลการติดตามการดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทั้งด้านการปรับปรุงกฎหมาย นโยบาย และสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน อาทิ 1) กรุงเทพมหานครตอบรับข้อเสนอแนะของ กสม. โดยปรับปรุงแนวปฏิบัติเพื่อให้กลุ่มแรงงานข้ามชาติ สามารถเข้าถึงสิทธิด้านสุขภาพที่โรงพยาบาลในสังกัด และศูนย์บริการสาธารณสุข ทั้ง 69 แห่ง พร้อมจัดตั้ง คณะทำงานพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขต่างด้าว สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทาง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) ที่รับรองสิทธิ ของทุกคนที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐาน สูงสุดเท่าที่เป็นได้โดยไม่เลือกปฏิบัติ 2) กรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น ตอบรับข้อเสนอแนะของ กสม. โดยปรับปรุงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคล ที่สมัครเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เป็นไปตามมาตรฐานกลาง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้โอกาสแก่บุคคลที่เคย ต้องโทษจำคุก สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศ ว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) ที่รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีโอกาสในการทำงาน รวมทั้งสิทธิของทุกคนในโอกาสที่จะหาเลี้ยงชีพโดยงาน ซึ่งตนเลือกหรือรับอย่างเสรี 3) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ตอบรับข้อเสนอแนะของ กสม. โดยนำวิธีการ

จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในระดับหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการกำหนดพื้นที่ การขยาย และการเพิกถอนพื้นที่ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติมจาก ประกาศเดิม สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วย สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) ที่รับรองสิทธิของบุคคลและชุมชนในการมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา ป่าไม้ และบริหาร จัดการทรัพยากร และ 4) กรมการขนส่งทางบกตอบรับ ข้อเสนอแนะของ กสม. โดยปรับปรุงหลักเกณฑ์การยื่น และต่ออายุใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทาง และออกประกาศให้ผู้ประกอบการขนส่งต้องมีบุคลากร ด้านความปลอดภัย พร้อมให้รถโดยสารที่ติดตั้งถังก๊าซ CNG เข้ารับการตรวจสภาพไปแล้วประมาณร้อยละ 96 ของ จำนวนรถโดยสารทั้งหมด เพื่อคุ้มครองเด็กให้ได้รับ ความปลอดภัยบนท้องถนน สอดรับกับอนุสัญญาว่าด้วย สิทธิเด็ก (CRC) ที่กำหนดให้รัฐคำนึงถึงประโยชน์สูงสุด ของเด็กและจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อการมี ชีวิตรอดและการพัฒนา และกติการะหว่างประเทศว่าด้วย สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ซึ่งกำหนด ให้รัฐต้องป้องกันการเสียชีวิตและจัดมาตรการด้าน ความปลอดภัยที่เหมาะสม อีกทั้งยังตอบสนองข้อห่วงกังวล ของคณะกรรมการประจำ CRC เกี่ยวกับอุบัติเหตุทางถนน ในประเทศไทย ซึ่งเป็นสาเหตุการเสียชีวิตสำคัญของเด็ก และจำเป็นต้องได้รับการป้องกันอย่างเป็นระบบ

QR Code: สรุปลผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

3.5 การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย

การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยเป็นหน้าที่และอำนาจ ของ กสม. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (2) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (2) ประกอบมาตรา 33 มาตรา 40 และมาตรา 44 ที่กำหนดให้ กสม. เฝ้าระวังและติดตามเหตุการณ์หรือสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยอย่างต่อเนื่องโดยให้จัดทำรายงานให้เสร็จภายใน 90 วันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทินเพื่อเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป โดยคำนึงถึงความถูกต้อง เป็นธรรม และผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติเป็นสำคัญ

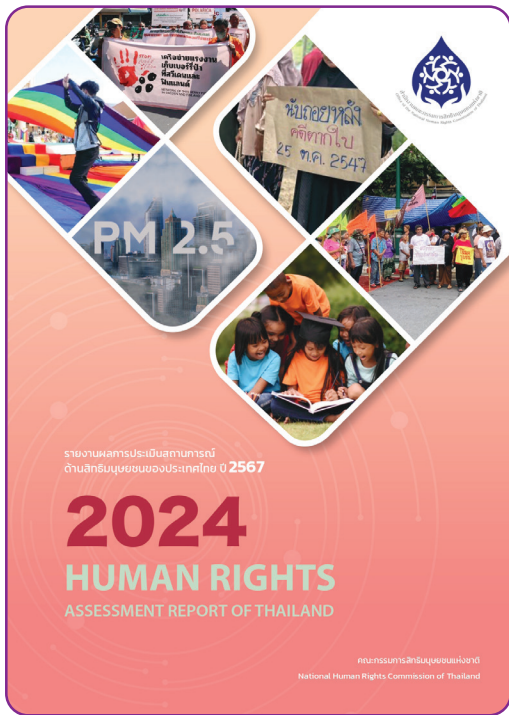
รายงานผลการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยเป็นรายงานตามปีปฏิทิน มีเนื้อหาครอบคลุมระยะเวลาระหว่างเดือนมกราคม - ธันวาคมของแต่ละปี ในการจัดทำรายงาน กสม. ได้รวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงจากแหล่งข้อมูลเปิดทั่วไป ฐานข้อมูลจากรายงานสถิติของหน่วยงานของรัฐ การปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจของ กสม. ทั้งในส่วนข้อร้องเรียน ข้อเสนอแนะ แฉลงการณ์ต่อเหตุการณ์สำคัญ การจัดให้มีกระบวนการปรึกษาหารือและรับฟังข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคประชาสังคม ภาควิชาการ การจัดเวทีสมัชชาสิทธิมนุษยชน รวมถึงการนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการเสนอรายงานปีที่ผ่านมาต่อรัฐสภามาประมวลและวิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหาหรืออุปสรรค เปรียบเทียบตามสิทธิที่ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎหมายภายในประเทศ สนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากล พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กสม. มีการดำเนินงานในส่วนของการจัดทำรายงานดังกล่าว ดังนี้

3.5.1 การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี 2567

กสม. ได้จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย 2567 ส่งให้รัฐสภาและคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2568 ซึ่งอยู่ในระยะเวลา 90 วันหลังสิ้นปีปฏิทิน ตามที่กฎหมายกำหนดรวมทั้งได้เผยแพร่รายงานฉบับสมบูรณ์ทางเว็บไซต์ของสำนักงาน กสม. รายงานได้นำเสนอการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนหลัก ดังนี้

1) การประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง ประกอบด้วย (1) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ในเรื่องการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยเฉพาะการขาดแคลนล่ามที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและความหลากหลายทางภาษารวมถึงล่ามภาษามือ การปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ควบคุมตัวและการดูแลคุณภาพชีวิตผู้ถูกควบคุมตัวให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล การทบทวนและแก้ไขกฎหมายที่มีโทษประหารชีวิตสถานเดียว (2) การกระทำทารุณและการบังคับให้บุคคลสูญหาย ในเรื่องการกระทำทารุณ “การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือ

ที่ย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” ระหว่างการถูกจับกุมและควบคุมตัวโดยเจ้าหน้าที่รัฐ การลงโทษเกินกว่าเหตุ การเสียชีวิตและการได้รับบาดเจ็บระหว่างการฝึกของหน่วยต่าง ๆ การพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทารุณ และการบังคับให้บุคคลสูญหาย (3) สถานการณ์การห้ามขมขื่น ในเรื่องการแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ และอาชญากรรมออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ (4) นักปกป้องสิทธิมนุษยชน ในเรื่องการข่มขู่ คุกคาม ทำร้ายร่างกาย การทำให้เสียชีวิต และการดำเนินคดีเชิงกลยุทธ์เพื่อขัดขวางการมีส่วนร่วมของสาธารณะ (SLAPP) (5) เสรีภาพในการชุมนุม ในเรื่องการใช้เสรีภาพในการชุมนุมของประชาชน การดำเนินคดีและผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ส่วนตัวจากการใช้เสรีภาพในการชุมนุม (6) เสรีภาพในการแสดงออกและเสรีภาพของสื่อมวลชน ในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายที่เป็นการจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออกของประชาชน การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนที่อาจกระทบต่อสิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เสรีดียง ชื่อเสียง และครอบครัวของบุคคล และ (7) สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในเรื่องการคัดเลือกและได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

2) การประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ประกอบด้วย (1) สิทธิแรงงาน ในเรื่องปัญหาของแรงงานในระบบแรงงานนอกระบบ แรงงานแพลตฟอร์ม แรงงานข้ามชาติ และแรงงานไทยที่ไปทำงานต่างประเทศ (2) สิทธิในสุขภาพ ในเรื่องการเข้าถึงการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ และป้องกันโรค การเข้าถึงบริการด้านสุขภาพของกลุ่มแรงงานข้ามชาติ ปัญหาสุขภาพจิตของประชาชน การใช้กัญชาของประชาชน ผลกระทบด้านสุขภาพจาก PM 2.5 และการควบคุมการใช้บุหรี่ไฟฟ้า (3) สิทธิด้านการศึกษา ในเรื่องการเข้าถึงการศึกษา คุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา (4) สิทธิชุมชนในการจัดการที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ ในเรื่องการจัดการที่ดินและแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชน และการจัดทำกฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ (5) สิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม ในเรื่องการค้าเงินโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ PM 2.5 และการระบอบของปลาหมอคางดำ ในแหล่งน้ำสาธารณะ และ (6) ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ในเรื่องผลกระทบจากการประกอบธุรกิจต่อสิทธิมนุษยชน ด้านแรงงาน ด้านชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ด้านการลงทุนระหว่างประเทศ และบริษัทข้ามชาติ รวมถึงการดำเนินการของรัฐเพื่อขับเคลื่อนประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

3) การประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคล ประกอบด้วย (1) สิทธิเด็ก ในเรื่องพัฒนาการของเด็กแรกเกิดถึงปฐมวัย การใช้ความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชน ปัญหาเด็กใช้ความรุนแรง การล่วงละเมิดทางเพศ เด็กในกระบวนการยุติธรรม และความปลอดภัยในชีวิตของเด็กและเยาวชน (2) สิทธิผู้สูงอายุ ในเรื่องสุขภาพหลักประกันรายได้และสวัสดิการ การทำงาน ปัญหาความรุนแรงและการถูกแสวงประโยชน์ (3) สิทธิคนพิการ ในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การขนส่งสาธารณะ เทคโนโลยี ระบบสารสนเทศ และการสื่อสาร การถูกแสวงหาประโยชน์และความรุนแรง การศึกษา การฟื้นฟูสมรรถภาพ การทำงาน มาตรฐานความเป็นอยู่และความคุ้มครองทางสังคม (4) สิทธิสตรีและความเสมอภาคทางเพศ ในเรื่องปัญหาความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศ สิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้หญิง และสิทธิของกลุ่มบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ (5) ผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิ/คนไร้รัฐไร้สัญชาติ ทั้งกลุ่มผู้ไร้รัฐไร้สัญชาติเด็กที่มีปัญหาสถานะบุคคลและเด็กโยกย้ายถิ่นฐานไม่ปกติ ผู้ลี้ภัย/ผู้แสวงหาที่ลี้ภัย ผู้หนีภัยการสู้รบและความไม่สงบจากประเทศเมียนมา ในเรื่องการค้าเงินงานด้านสัญชาติและสถานะบุคคล การเข้าถึงสิทธิสุขภาพ การเข้าถึงการศึกษา สถานะการอยู่อาศัย และการถูกแสวงหาประโยชน์ (6) สิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ ในเรื่องผลกระทบด้านความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน การส่งเสริมและอนุรักษ์สิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ และ (7) สิทธิของกลุ่มคนจนเมือง ในเรื่องปัญหาคุณภาพชีวิต รายได้ต่ำ ความมั่นคงในที่อยู่อาศัย การเข้าไม่ถึงสาธารณสุขขั้นพื้นฐานและสวัสดิการของรัฐ รวมทั้งอาการทางจิตที่ต้องได้รับการดูแล

4) การประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย (1) เหตุการณ์ความรุนแรงและการช่วยเหลือเยียวยา (2) การบังคับใช้กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง (3) สุขภาพจิตของประชาชน (4) สุขภาพของเด็ก (5) การอนามัยเจริญพันธุ์ (6) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

QR Code: รายงานผลการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี 2567

สำหรับการติดตามผลการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชนพบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการที่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะในรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี 2567 จำนวน 30 ข้อ อาทิ 1) การพัฒนากฎหมายป้องกันการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน (SLAPP) ให้สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) ที่รับรองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและสิทธิในการมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะ โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้จัดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติป้องกันการดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของสาธารณชน พ.ศ. ใน 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 ซึ่งมีเจตนารมณ์ในการป้องกันการดำเนินคดี SLAPP และคุ้มครองผู้ที่แจ้งข้อมูลหรือเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตที่กระทำโดยสุจริต มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2568 2) การผลักดันกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาดเพื่อเป็นกลไกบริหารจัดการปัญหาและผลกระทบจาก PM 2.5 ให้สอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) ที่รับรอง

สิทธิที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตในมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นไป โดยรัฐต้องดำเนินมาตรการป้องกันโรค ควบคุมมลพิษ และปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัยต่อสุขภาพ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2568 - 2570) และร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ซึ่งผ่านการพิจารณาในวาระที่ 2 และ 3 ของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2568 และ 3) การผลักดันกฎหมายคุ้มครองเด็กให้สอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2568 ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ การกำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การมีชีวิตรอดและการคุ้มครองจากความรุนแรงทุกรูปแบบ การกำหนดหน้าที่ผู้ปกครองและหน่วยงานรัฐที่ชัดเจนขึ้น กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทมากขึ้น และมีการตั้งกลไกคุ้มครองเด็กใหม่ เช่น คณะกรรมการคุ้มครองเด็กระดับชาติ กรุงเทพมหานคร และจังหวัด รวมถึงสมาชิกคุ้มครองเด็กและพนักงานคุ้มครองเด็ก เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและยกระดับการคุ้มครองให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

QR Code: สรุปผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี 2567

3.5.2 การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี 2568

กสม. ได้เฝ้าระวังและติดตามเหตุการณ์หรือสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ตั้งแต่เริ่มต้นปี 2568 มาอย่างต่อเนื่อง และได้จัดทำแผนการจัดทำรายงานตามที่กำหนดในมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ซึ่งมีเค้าโครงประกอบด้วย 4 ส่วนหลัก เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา ได้แก่ 1) สถานการณ์ด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง 2) สถานการณ์ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม 3) สถานการณ์สิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคล และ 4) สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในพื้นที่ชายแดน

3.5.3 การพัฒนาดัชนีสิทธิมนุษยชนเพื่อการเฝ้าระวังสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน

กสม. ได้จัดทำร่างดัชนีสิทธิมนุษยชนเพื่อการเฝ้าระวังสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนเสร็จสมบูรณ์แล้ว โดยมีเนื้อหาครอบคลุมประเด็นด้านการเลือกปฏิบัติสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR) และสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (ICESCR) รวม 10 กลุ่มดัชนี 24 ประเด็นย่อย 37 ตัวชี้วัด โดยกำหนดให้มีการจัดเก็บข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อสะท้อนพันธะหน้าที่ของรัฐในการเคารพปกป้องคุ้มครอง และการทำให้เป็นจริง แบ่งตัวชี้วัดเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) **ตัวชี้วัดโครงสร้าง (Structural Indicators)** เป็นตัวชี้วัดที่แสดงความตั้งใจ หรือเจตจำนงของรัฐในการเคารพสิทธิมนุษยชน และต้องการยกระดับสิทธิมนุษยชนให้ดียิ่งขึ้นโดยการนำมาตราฐานระหว่างประเทศมาใช้ ซึ่งอาจพิจารณาจากการกำหนดมาตรการทางกฎหมายและนโยบายที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนสากล เช่น การมีกฎหมายรับรองอัตลักษณ์ทางเพศ การมีกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์ การมีกฎหมายอากาศสะอาด เป็นต้น 2) **ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicators)** เป็นเครื่องมือหรือวิธีการที่ใช้ในการขับเคลื่อนให้การดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชนบรรลุ

เป้าหมายที่วางไว้ ตัวชี้วัดนี้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับตัวชี้วัดผลลัพธ์ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าของการทำให้เป็นจริง หรือกระบวนการในการคุ้มครองสิทธิในด้านต่าง ๆ และ 3) **ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome Indicators)** เป็นข้อมูลที่ใช้อธิบายความสำเร็จของการดำเนินการที่สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรมและสะท้อนถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงจากนโยบายและกระบวนการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เช่น จำนวนคดีที่มีการร้องเรียนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคมเกี่ยวกับการบังคับแรงงานการค้าหญิงและเด็ก ทั้งนี้ อยู่ในขั้นตอนการศึกษาวิจัยแนวทางการคำนวณผลร่วมกับสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อแปรผลข้อมูลไปสู่ดัชนีสิทธิมนุษยชน

3.5.4 การชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องในกรณีที่มีการรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย โดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม

การชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องในกรณีที่มีการรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม เป็นหน้าที่และอำนาจที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (4) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (4) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 44 กำหนดว่าเมื่อความปรากฏต่อ กสม. ว่ามีรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม ให้ กสม. ตรวจสอบและชี้แจงหรือจัดทำรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ปังบประมาณ พ.ศ. 2568 กสม. ได้เฝ้าระวังการรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม โดยพิจารณารายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ซึ่งจัดทำโดยองค์กรอื่น 3 ฉบับ ได้แก่ (1) รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ประจำปี 2567 ขององค์กร

ฮิวแมนไรตส์ วอทช์ (2) รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ประจำปี 2567/68 ขององค์กรแอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล และ (3) รายงานสิทธิมนุษยชนประจำปี

ปี 2567 ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ในส่วนที่เกี่ยวกับประเทศไทย ซึ่งรายงานทั้งสามฉบับ ไม่พบประเด็นที่ต้องชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริง^๑

QR Code: ความเห็นต่อรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ซึ่งจัดทำโดยองค์กรอื่น

3.6 การสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

การสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนเป็นหนึ่งในหน้าที่และอำนาจของ กสม. ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (5) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (5) ประกอบมาตรา 27 (2) ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามหลักการปารีส^๑ ที่ต้องมุ่งดำเนินการด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน (Promotional Function) ซึ่ง กสม. ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยการจัดกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมายผ่านช่องทางการสื่อสารในหลายรูปแบบ โดยมีการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนศึกษาทั้งในและนอกระบบการศึกษา มีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน มีการพัฒนาองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้เกิดความตระหนักเห็นคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเกิดความร่วมมือในการส่งเสริมการเคารพและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะการส่งเสริมวัฒนธรรมและวิถีชีวิตสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีผลการดำเนินงานที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

3.6.1 การพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีเครือข่าย

1) การจัดงานสมัชชาสิทธิมนุษยชน

1.1) การจัดงานสมัชชาสิทธิมนุษยชน

เนื่องในวันสิทธิมนุษยชนสากล ประจำปี 2567 ภายใต้แนวคิด “Our Rights Our Future: สิทธิของเรา อนาคตของเรา” เมื่อวันที่ 19 - 20 ธันวาคม 2567 เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากองค์กรภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนต่อสถานการณ์สิทธิมนุษยชนและข้อเสนอแนะเชิงระบบในการแก้ไขปัญหาให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยภาคีเครือข่ายได้เสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะใน 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ (1) สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี เสนอให้จัดทำนโยบายและกฎหมายด้านสภาพภูมิอากาศบนฐานสิทธิมนุษยชน

เปิดเผยข้อมูล และกำหนดความรับผิดชอบในการเคารพสิทธิมนุษยชนของภาคธุรกิจ (2) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม เสนอให้พัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญาขั้นต้น เสริมการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ และสนับสนุนการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับ

^๑ ข้อ 5 ของระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย โดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2564

^๒ หลักการปารีส (Paris Principles) เป็นหลักการในการจัดตั้งสถาบันสิทธิมนุษยชนระดับชาติในประเทศต่าง ๆ และกำหนดสถานะและหน้าที่รับผิดชอบของสถาบันสิทธิมนุษยชนของแต่ละประเทศ ซึ่งถือว่าการปารีสเป็นมาตรฐานสากลระหว่างประเทศที่จะทำให้สถาบันสิทธิมนุษยชนระดับชาติในประเทศต่าง ๆ มีความเป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนภายในประเทศ

ของอนุสัญญาต่อต้านการทรมานฯ (OPCAT) และ (3) สิทธิผู้สูงอายุ เสนอให้จัดทำมาตรฐานหรือสนธิสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิผู้สูงอายุ พัฒนาระบบหลักประกันรายได้ ส่งเสริมการจ้างงาน และปรับสภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะให้เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตในสังคมสูงวัย

1.2) การจัดงานสมัชชาสิทธิมนุษยชนประจำปี 2568 ภายใต้แนวคิด “Human Rights: Our Everyday Essential สิทธิมนุษยชน: ทุกชีวิตทุกเวลา” เมื่อวันที่ 18-19 ธันวาคม 2568 เพื่อบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างใน 5 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ (1) สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี มุ่งปรับกระบวนการตัดสินใจจัดการน้ำและภัยพิบัติจาก “ตั้งรับเป็นป้องกัน” เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน การเข้าถึงงบประมาณที่คล่องตัว และการเยียวยาที่เป็นธรรมตามบริบทพื้นที่ (2) สิทธิผู้สูงอายุ ผลักดันร่างพระราชบัญญัติบำนาญแห่งชาติเพื่อหลักประกันรายได้ที่มั่นคง ขยายเกณฑ์อายุการทำงาน สอดคล้องกับสังคมสูงวัย และสนับสนุนอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิผู้สูงอายุ (3) สิทธิแรงงาน ปฏิรูปกฎหมายและนโยบายเพื่อคุ้มครองแรงงานทุกกลุ่ม (แรงงานแพลตฟอร์ม/ข้ามชาติ/จ้างเหมา) ให้เข้าถึงงานที่มีคุณค่าตามมาตรฐานสากล และเร่งเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิแรงงาน (4) ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ส่งเสริม SMEs ให้ดำเนินการตามหลักการชี้แนะแห่งสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGPs) และจัดทำกระบวนการ

ตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence: HRDD) พร้อมร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการค้าเงินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบ พ.ศ. เพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และ (5) สิทธิมนุษยชนกับปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) พัฒนากฎหมายกำกับดูแล AI ให้มีความรับผิดชอบต่อปราศจากการละเมิดสิทธิหรือสร้างความเกลียดชัง พร้อมสร้างทักษะความรู้เท่าทันดิจิทัลแก่กลุ่มเปราะบาง และเตรียมมาตรการรองรับผลกระทบต่อตลาดแรงงานในอนาคต ทั้งนี้ กสม. ได้ประมวลข้อคิดตั้งกล่าวเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย โดยเสนอไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะรัฐมนตรี และรัฐสภา เพื่อขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมต่อไป

2) การจัดทำและพัฒนาแนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชน

2.1) การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและการจัดทำนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน ร่วมกับสถาบันการศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนของสถาบันการศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางจัดทำประกาศให้อยู่ในรูปแบบเดียวกัน และเป็นกรอบในการสร้างความตระหนักรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้นักศึกษาและบุคลากรภายในสถาบันการศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2) การพัฒนานโยบายและหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพด้านสิทธิมนุษยชน ร่วมสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดย สสส. มีแนวคิดยกระดับองค์กรสู่การเป็นองค์กรที่เคารพสิทธิมนุษยชน ในระยะเริ่มต้นภายในปี 2568 จะประกาศเจตนารมณ์ด้านสิทธิมนุษยชน พร้อมเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจให้บุคลากรภายในองค์กร เพื่อสร้างมุมมองและฐานคิดด้านสิทธิมนุษยชนในการปฏิบัติงานก่อนขยายผลสู่การบูรณาการด้านสิทธิมนุษยชนในองค์กรภาคีเครือข่ายของ สสส. ต่อไป

2.3) การทบทวนและจัดทำนโยบายการพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนและเคารพสิทธิมนุษยชน ร่วมกับคณะกรรมการหอการค้าจังหวัดภูเก็ต ผู้ประกอบธุรกิจ SMEs กลุ่มผู้ประกอบการรุ่นใหม่ (Young Entrepreneur Chamber of Commerce: YEC) หน่วยงานภาครัฐ

และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในจังหวัดภูเก็ต เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทขององค์กร พร้อมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนแก่ภาคธุรกิจ ส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักสิทธิมนุษยชนในการบริหารจัดการองค์กร การประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชน และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โอกาส ความท้าทาย และข้อเสนอแนะในการดำเนินธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน

2.4) การจัดทำแนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนของภาคประชาสังคม ร่วมกับองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน¹⁰ เพื่อจัดทำแนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนให้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานขององค์กรภาคีเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนและการสร้างบรรทัดฐานด้านสิทธิมนุษยชนให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

3) การพัฒนาความร่วมมือและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน ได้แก่ (1) ร่วมกับมหาวิทยาลัยพะเยาจัดประชุมวางแผนความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อพัฒนาหลักสูตรอบรมบุคลากรและสร้างเครือข่ายกิจกรรมในพื้นที่ มุ่งผลักดันให้จังหวัดพะเยาเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ด้านสิทธิมนุษยชน และเป็นต้นแบบความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา (2) ร่วมกับองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และมหาวิทยาลัยมหิดลจัดประชุมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในสถาบันศึกษาปอเนาะ สำหรับผู้บริหารและบุคลากรใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ เพื่อส่งเสริมบทบาทผู้นำศาสนาในการดูแลเด็กและเยาวชนผ่านการบูรณาการสิทธิมนุษยชนกับศาสนาและวัฒนธรรม พร้อมสร้างต้นแบบและเครือข่ายสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ (3) ร่วมกับ The Mekong Butterfly และมูลนิธิแม่น้ำนานาชาติ จัดเวทีเสวนาสถาธนะ “จากเขื่อนปากแบงถึงเขื่อนฟงอ่ย: การตรวจสอบขององค์กรอิสระและผลกระทบข้ามพรมแดน” เพื่อสะท้อนเสียงประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากเขื่อนในแม่น้ำโขง ทั้งด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ความมั่นคงทางอาหาร และระบบนิเวศ (ecosystem) พร้อมติดตาม

บทบาทขององค์กรอิสระภายใต้กลไกภาครัฐในสถานการณ์เขื่อนปากแบงและเขื่อนฟงอ่ยที่กำลังจะก่อสร้าง และ (4) ร่วมกับภาคีเครือข่าย สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สภาองค์กรชุมชน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และเครือข่ายสื่อมวลชน จัดสัมมนาวิชาการ “สมัชชาองค์กรชุมชนภาคประชาสังคม และมนุษย์-สังคม ร่วมแสวง เบื้องหลังของ อนาคตีสถาน” เพื่อสำรวจความรู้ ปัญหาผลกระทบ และอุปสรรคในการพัฒนาภาคอีสาน ระดมความคิดเห็นและเสนอแนวทางการพัฒนาผ่านเวทีเสวนาวิชาการและกิจกรรมห้องย่อยในประเด็นสิทธิชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การจัดการภัยพิบัติ สันติภาพชายแดน และการสร้างความร่วมมือเพื่อการพัฒนาพื้นที่

4) การเป็นองค์กรร่วมจัดงานด้านสิทธิมนุษยชน ได้แก่ (1) ร่วมกับผู้แทนไรเตอร์ องค์กรภาครัฐ นักวิชาการ นักกฎหมาย ผู้แทนพรรคการเมือง ผู้แทนองค์กรระหว่างประเทศ และภาคประชาสังคมจัดการเจรจาทางสังคมเรื่องการจ้างงานในแพลตฟอร์มเพื่อความยั่งยืนและมั่นคง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเจรจาทางสังคมระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสิทธิของแรงงานในการจ้างงานบนแพลตฟอร์ม รวมถึงร่างปฏิญญาว่าด้วยการชดเชยเยียวยาไรเตอร์ (2) ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ

¹⁰ ผู้เข้าร่วมประชุมมาจาก 10 องค์กร ได้แก่ (1) มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค (2) แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย (3) มูลนิธิเพื่อนพนักงานบริการ (4) สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย (5) มูลนิธิพิทักษ์สตรีและเด็ก (มสศ.) (6) มูลนิธิแม่น้ำนานาชาติ (7) สมาคมเพื่อการพัฒนาสังคมและชุมชน (8) มูลนิธิอันดามัน (9) มูลนิธิเพื่อสิทธิความหลากหลาย และ (10) มูลนิธิพัฒนางานผู้สูงอายุ

ภาคประชาสังคม สถาบันวิชาการ และประชาชน¹¹ จัดงานรวมญาติชาติพันธุ์ชาวเล ครั้งที่ 14 “โอบกอดชาวเล ด้วยกฎหมายคุ้มครองชาติพันธุ์” และเปิดหมุดพื้นที่คุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อขับเคลื่อนนโยบายฟื้นฟูวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลตามมติคณะรัฐมนตรีและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรอย่างสมดุล (3) ร่วมกับสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยจัดงานมอบรางวัล “อรรธนารีศวร ประจำปี 2567” เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคล หน่วยงาน และองค์กรที่ส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานด้านความหลากหลายทางเพศ (4) ร่วมกับสภาชนเผ่าพื้นเมือง ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) และภาคีเครือข่าย จัดงานวันชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย ประจำปี 2568 เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทยให้ดำรงอยู่ และได้รับการยอมรับในสังคม ตลอดจนเป็นการเฉลิมฉลองเนื่องในโอกาสวันชนเผ่าพื้นเมืองสากลและวันชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย 9 สิงหาคมของทุกปี โดยในปีนี้พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. 2568 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2568 และ (5) ร่วมกับมหาวิทยาลัยพะเยา จัดกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาทางกฎหมายระดับมัธยมศึกษา เนื่องในวันรพี ประจำปี 2568 ซึ่งมีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเข้าร่วมการแข่งขัน จำนวน 215 ทีม จาก 114 โรงเรียน ทั่วประเทศ และภายในงานได้จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่ นักเรียน นิสิต ครู และอาจารย์ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและภารกิจของ กสม. ตลอดจนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักด้านสิทธิมนุษยชน

3.6.2 การพัฒนาหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษา สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย

1) โครงการสร้างเสริมความตระหนักด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับนักบริหารระดับสูง (Human Rights Executive Program: HREP) เป็นภารกิจ

ที่ดำเนินการต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เพื่อสร้างเสริมความตระหนักด้านสิทธิมนุษยชนให้กับนักบริหารระดับสูงในภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลต้นทางของกระบวนการและมีศักยภาพในการกำหนดทิศทางขององค์กรในสังคมที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ อันมีผลต่อแนวทางการปฏิบัติและการสร้างความตระหนัก เพื่อการเคารพสิทธิมนุษยชน โดยสำนักงาน กสม. ร่วมกับสถาบันพระปกเกล้าจัดการฝึกอบรม “หลักสูตรประกาศนียบัตรสิทธิมนุษยชนสำหรับนักบริหารระดับสูงหรือ ปสม.” รุ่นที่ 4 ระหว่างวันที่ 13 ตุลาคม 2567 - 4 กรกฎาคม 2568 มีผู้เข้ารับการอบรม 60 คน ซึ่งผู้เข้าร่วมได้นำองค์ความรู้และกรอบคิดด้านสิทธิมนุษยชนไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ จัดโครงการ “ประชาเสวนาหาทางออกพื้นที่ทุ่งแก้มลิงบางบาล: คนในคัน คนนอกคัน คนเท่ากัน” เพื่อรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะต่อกระบวนการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิของประชาชนในจังหวัดอยุธยาซึ่งเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์รองรับน้ำ

เพื่อป้องกันน้ำท่วมในเขตเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญที่ประสบปัญหาน้ำท่วมประจำปี ซึ่ง กสม. ได้ประสานการคุ้มครองจนนำไปสู่การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมอบรมยังได้นำหลักการและองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนไปขยายผลภายในองค์กรและหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแล รวมถึงการสื่อสารสาธารณะผ่านสถานีวิทยุ

¹¹ ได้แก่ มูลนิธิชุมชนไท กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มหาวิทยาลัยทักษิณ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ สำนักสนับสนุนสุขภาวะประชากรกลุ่มเฉพาะของ สสส. ศูนย์นิติชาติพันธุ์และกลุ่มเปราะบาง คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สถาบันนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Partners Asia สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย เครือข่ายกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเล 5 จังหวัดอันดามัน จังหวัดกระบี่ และหน่วยงานในพื้นที่

พัฒนาและเผยแพร่เนื้อหารายการที่ส่งเสริมความตระหนักด้านสิทธิมนุษยชน เช่น รายการเรื่องเด่นประเด็นเด็ก รายการसानฝันส่วนใหม่ซึ่งเป็นรายการเพื่อคนพิการ

2) โครงการขับเคลื่อนสิทธิมนุษยชนศึกษาเพื่อสร้างกลไกเรียนรู้และองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน เป็นภารกิจที่ดำเนินการต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยนำข้อมูลข้อเสนอจากทุกภาคส่วนมาพัฒนาและจัดทำเครื่องมือสำหรับใช้ในการขับเคลื่อนการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน มีผลการดำเนินการสรุปได้ ดังนี้ (1) การจัดทำหนังสือหรือวีดีโอคลิปเพื่อเป็นสื่อเสริมสร้างความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน การฝึกทหารเข้าใจสิทธิมนุษยชน เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 แก่กำลังพลผู้บังคับบัญชา และครูฝึกทหารภายใต้ความร่วมมือระหว่าง กสม. กระทรวงกลาโหม และกองทัพทั้ง 3 เหล่าทัพ (2) การจัดทำสื่อการเรียนรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในรูปแบบบอร์ดเกม (board game) ในประเด็นสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อตอบสนองความสนใจและความตื่นตัวของเยาวชนต่อประเด็นสิ่งแวดล้อม และ (3) การจัดทำร่างคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาในระดับอุดมศึกษา พร้อมจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงรูปแบบเนื้อหาให้มีลักษณะการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาและเรื่องเล่า ขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาให้สมบูรณ์สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

3.6.3 การสื่อสารข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิมนุษยชน

1) การเผยแพร่และส่งเสริมสิทธิมนุษยชนผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียง

1.1) สถานีวิทยุครอบครัวข่าว ส.ทร. FM 106 MHz สำนักงาน กสม. ได้เผยแพร่สื่อบทวิทยุรณรงค์การเคารพสิทธิมนุษยชน ประชาสัมพันธ์ข้อมูลและข่าวสาร รวมทั้งสื่อบ้านสิทธิมนุษยชนแก่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผ่านรายการต่าง ๆ ของทางสถานี รวม 210 ครั้ง ได้แก่ รายการเรื่องเล่าเช้านี้ รายการโหนกระแส รายการเรื่องเล่าเสาร์-อาทิตย์ รายการเที่ยงวันทันเหตุการณ์ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ และ

รายการคุยกันเช้านี้ นอกจากนี้ กสม. ผู้บริหารสำนักงาน กสม. และบุคคลที่เกี่ยวข้องยังได้ให้สัมภาษณ์สดผ่านโทรศัพท์ออกอากาศในรายการคุยกันเช้านี้ รวมจำนวน 20 ครั้ง เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของ กสม. ถ่ายทอดความรู้และความเห็นต่อสถานการณ์สิทธิมนุษยชน รวมถึงประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่สำคัญของสำนักงาน กสม. ซึ่งผลการสำรวจการรับรู้ ความพึงพอใจ และความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงบทบาทหน้าที่ของ กสม. จากการรับฟังสื่อวิทยุกระจายเสียง พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 99.30

1.2) สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา FM 97.5 MHz กสม. ผู้บริหารสำนักงาน กสม. และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญได้ให้สัมภาษณ์ในรายการ “คุยกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ” ของสถานี รวม 48 ครั้ง เพื่อเผยแพร่ความรู้ในประเด็นสิทธิมนุษยชน อาทิ สิทธิชุมชนและสิ่งแวดล้อม เรื่องการบริหารจัดการน้ำ และภัยพิบัติ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม เรื่องการฝึกทหารที่ไม่ละเมิดสิทธิมนุษยชน และสิทธิและสถานะบุคคล เรื่องการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคล

2) การเผยแพร่ความรู้และข่าวสารด้านสิทธิมนุษยชนผ่านสื่อประชาสัมพันธ์

2.1) สื่อประชาสัมพันธ์และสื่อการเรียนรู้ สำนักงาน กสม. ได้ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์และสื่อสิ่งพิมพ์เผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน ได้แก่ หนังสือหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนตามกรอบงานขององค์การสหประชาชาติ ในการคุ้มครอง เคารพ และเยียวยา หนังสือกติกา

ระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม (ICESCR) หนังสืออนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (CERD) หนังสืออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) แผ่นพับแนะนำองค์กรฉบับภาษาอังกฤษและฉบับภาษาไทย กระเป๋าผ้า สปันบอนด์ และกระเป๋าผ้าแคนวาส เพื่อใช้ในโครงการ กิจกรรม และนิทรรศการต่าง ๆ

2.2) จัดทำข่าวมุมมองสิทธิ สำนักงาน กสม. ได้จัดทำจดหมายข่าว “มุมมองสิทธิ” ในรูปแบบ e-newsletter ฉบับรายเดือน จำนวน 12 ฉบับ เพื่อเผยแพร่ความรู้และข้อมูลข่าวสารด้านสิทธิมนุษยชน ผ่านเว็บไซต์และเฟซบุ๊กสำนักงาน กสม. อีเมลของหน่วยงาน ภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรภาคประชาสังคม ที่จัดแจ้งกับสำนักงาน กสม. รวมทั้งนักศึกษาหลักสูตร ประกาศนียบัตรสิทธิมนุษยชนสำหรับนักบริหารระดับสูง (HREP) รวม 1,147 รายชื่อ/อีเมล รวมทั้งจัดส่งจดหมายข่าว มุมมองสิทธิในรูปแบบเอกสารสิ่งพิมพ์ไปยังหน่วยงานภาครัฐ ภาควิชาการ และองค์กรภาคประชาสังคม รวม 7,876 แห่ง ซึ่งผลการสำรวจความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชน บทบาทหน้าที่ของ กสม. และความพึงพอใจต่อจดหมาย ข่าวมุมมองสิทธิจากผู้อ่านเป็นประจำทุกฉบับ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.35 โดยผู้อ่านเห็นว่าเนื้อหา มีความน่าเชื่อถือ ชัดเจน เข้าใจง่าย ทันต่อสถานการณ์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

3) การเผยแพร่ข่าวสารสถานการณ์ด้าน สิทธิมนุษยชนผ่านสื่อมวลชน

3.1) แลกเปลี่ยน กสม. ได้จัดทำ แลกเปลี่ยนเพื่อแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และ ข้อห่วงกังวลต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สุ่มเสี่ยงหรือ มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน จำนวน 9 ฉบับ อาทิ (1) แสดงความเสียใจต่อความสูญเสียในเหตุเพลิงไหม้ รถบัสโดยสารนักเรียน พร้อมเรียกร้องให้หน่วยงานของรัฐ หาสาเหตุและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรม ครอบคลุมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ รวมทั้งกำหนดมาตรการ ป้องกันไม่ให้เกิดเหตุซ้ำ (2) ประณามการก่อเหตุรุนแรง ต่อประชาชนกลุ่มเปราะบางในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส เป็นเหตุให้เด็ก คนชรา และคนพิการ เสียชีวิตและบาดเจ็บ สาหัส พร้อมเรียกร้องให้ผู้ไม่หวังดียุติการกระทำอันโหดร้าย และขัดต่อหลักมนุษยธรรม และให้รัฐเร่งสืบสวน จับกุมผู้กระทำผิด รวมทั้งเพิ่มมาตรการคุ้มครองประชาชน และเยียวยาความเสียหายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (3) ประณามการโจมตีพลเรือนและพื้นที่โรงพยาบาล บริเวณแนวชายแดนไทย-กัมพูชา พร้อมเรียกร้อง ให้ทหารกัมพูชาเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และ หลักสิทธิมนุษยชนสากล ยุติการใช้ความรุนแรงต่อ พลเรือนและกลุ่มเปราะบางทันที และให้ทุกฝ่ายหยุด การปลุกปั่นความเกลียดชังทางเชื้อชาติ (4) ขอให้รัฐบาล เร่งแก้ไขเยียวยาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง กรณีการสลายการชุมนุมที่ตากใบในทุกรูปแบบอย่างจริงจัง และเร่งด่วนก่อนหมดอายุความเพื่อไม่ให้ผู้เสียหายต้องเผชิญ ความไม่เป็นธรรมและหมดศรัทธาต่อกระบวนการยุติธรรม และ (5) กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าจับกุมนักเรียนรหัส G ในโรงเรียนเพื่อส่งกลับประเทศกัมพูชา เป็นการกระทำ ที่ขัดต่อหลักสิทธิเด็กและกฎหมาย เรียกร้องให้ทุกฝ่าย คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก งดเว้นการจับกุมเช่นนี้ ในอนาคต และร่วมกันยุติการสร้าง ความเกลียดชังทางเชื้อชาติ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติในสังคมพหุวัฒนธรรม

QR Code: แลกเปลี่ยน กสม. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

3.2) แลกง้าวเต๋นประจำสัปดาห์ กสม. ได้จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนข่าวเต๋นประจำสัปดาห์ โดยมี กสม. และผู้บริหารสำนักงาน กสม. เป็นผู้แลกเปลี่ยนเพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่สำคัญของ กสม. ทั้งด้านผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ข้อเสนอแนะของ กสม. ที่มีต่อรัฐบาล หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน รวมทั้งกิจกรรมที่สำคัญระหว่างปี ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง รวมถึงได้มีการ

ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานที่สำคัญของ กสม. ผ่านเว็บไซต์และเฟซบุ๊กสำนักงาน กสม. จำนวน 43 ครั้ง 99 ข่าว อาทิ การจัดงานสมัชชาสิทธิมนุษยชนประจำปี การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนทั้งรายกรณี และเชิงระบบ และการเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศ ด้านสิทธิมนุษยชนในกรอบสหประชาชาติ อาเซียน และเครือข่ายสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในระดับสากล และภูมิภาค

QR Code: แลกง้าวเต๋นประจำสัปดาห์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

3.3) สารเนื่องในวันสำคัญด้านสิทธิมนุษยชน กสม. ได้เผยแพร่สารเนื่องในวันสำคัญด้านสิทธิมนุษยชน จำนวน 9 ฉบับ อาทิ วันสิทธิมนุษยชนสากล วันสตรีสากล วันสิ่งแวดล้อมโลก และวันแรงงานสากล เพื่อแสดงเจตนารมณ์และจุดยืนในการส่งเสริมและ

คุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนรณรงค์สร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนและความร่วมมือในการขับเคลื่อนสังคมไทยให้เป็นธรรมและเท่าเทียมตามหลักสิทธิมนุษยชนสากล

QR Code: สารประธาน กสม. และ กสม. เนื่องในวันสำคัญด้านสิทธิมนุษยชน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

3.6.4 ความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างความตระหนักด้านสิทธิมนุษยชน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กสม. ได้ดำเนินโครงการ/กิจกรรมร่วมกับภาคีเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักด้านสิทธิมนุษยชน ตลอดจนสร้างพลังขับเคลื่อนความร่วมมือส่งเสริมวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนให้แก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ผ่านการดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่สำคัญ อาทิ

1) กลุ่มบุคลากรภาครัฐและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ (1) การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่บุคลากรภาครัฐที่ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาบุคลากรให้สามารถนำหลักการสิทธิมนุษยชนไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและสร้างวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนในองค์กร (2) การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การบูรณาการในรายวิชาการกำหนดเป็นรายวิชาเลือกเสรี การดำเนินการผ่านกิจกรรมชมรมและการจัดค่ายเยาวชน เป็นต้น (3) การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยพะเยา รวมถึงอาจารย์และครูจากสถาบันการศึกษาเครือข่ายในจังหวัดพะเยา

2) กลุ่มเฉพาะและนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ได้แก่ (1) การอบรมนักปกป้องมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อมให้แก่นักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มสภาองค์กรชุมชน และกลุ่มเปราะบาง (2) การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพสำหรับนักปกป้องสิทธิมนุษยชน (พื้นที่ภาคตะวันออก) ให้แก่เครือข่ายนักสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม และ (3) การอบรมส่งเสริมสิทธิกลุ่มชาติพันธุ์ชนเผ่าพื้นเมืองกับการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้แก่กลุ่มชาติพันธุ์ปกากะญอหรือกะเหรี่ยงในพื้นที่อำเภอฮอด อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งได้รับผลกระทบจากการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ของรัฐหรือการประกาศ

เป็นพื้นที่คุ้มครอง ทั้งนี้ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและแนวทางในการปกป้องคุ้มครองตนเองจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสามารถนำความรู้ไปขับเคลื่อนในชุมชนหรือองค์กร

3) กลุ่มเยาวชน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ได้แก่ (1) จัดกิจกรรมการประกวดคลิปสั้นสิทธิมนุษยชน ร่วมกับกลุ่มวิชาการของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เพื่อเผยแพร่ผ่านช่องทาง TikTok ของสำนักงาน กสม. @nhrc_thailand ในประเด็นสิทธิแรงงาน สิทธิผู้สูงอายุ สิทธิในสิ่งแวดล้อม สิทธิในการศึกษา และสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์หรือสถานะบุคคล เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงเสริมสร้างทักษะการผลิตสื่อสาธารณะด้านสิทธิมนุษยชนที่เหมาะสมกับนิสิต นักศึกษาด้านนิเทศศาสตร์หรือสื่อสารมวลชนในพื้นที่ภาคกลางและพื้นที่ภาคเหนือ (2) จัดกิจกรรมการประกวดสื่อรณรงค์สิทธิมนุษยชน ร่วมกับองค์กรภาคีเครือข่ายเป็นคลิปสั้น Tiktok หัวข้อ “สิทธิมนุษยชนสิ่งแวดล้อม” (Environmental Human Rights) เพื่อสร้างความรู้ ตระหนักรู้ ความรู้ และความเข้าใจประเด็นสิทธิมนุษยชน ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ใช้สื่อออนไลน์ ทั้งนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป และ (3) จัดกิจกรรมร่วมกับเครือข่ายเยาวชนสังเกตการณ์การเลือกตั้งเพื่อประชาธิปไตย (We Watch) เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้านกฎหมาย ผลกระทบจากโครงการพัฒนา และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมฝึกปฏิบัติ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และพัฒนาการจัดทำเครื่องมือสังเกตการณ์เพื่อลงพื้นที่จริง

4) กลุ่มสื่อมวลชนหรือนักข่าว ได้จัดอบรมให้ความรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนแก่นักข่าวพลเมืองและนักข่าวภูมิภาค จากจังหวัดสมุทรสงคราม ราชบุรี เพชรบุรี นครปฐม พระนครศรีอยุธยา สมุทรสาคร และกรุงเทพมหานคร เพื่อเสริมทักษะการนำเสนอข่าวที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน และแลกเปลี่ยนแนวทางแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนร่วมกับสื่อมวลชน

5) กลุ่มองค์กรเครือข่าย ภาคประชาสังคม และบุคลากรสำนักงาน กสม. ได้จัดอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้านสิทธิมนุษยชน โดยมุ่งสร้างเครือข่ายวิชาการที่สามารถนำความรู้ไปขับเคลื่อนงานส่งเสริมสิทธิมนุษยชนให้กับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

3.6.5 การกระตุ้นและสร้างบุคคลต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights Idol)

กสม. ได้มอบรางวัลให้แก่ผู้ได้รับรางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2566 - 2567 ในงานสมัชชาสิทธิมนุษยชน เนื่องในวันสิทธิมนุษยชนสากล ประจำปี 2567 เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2567 เพื่อยกย่อง เชิดชู และประกาศเกียรติคุณบุคคลและองค์กรที่อุทิศตนปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้สังคมได้รับรู้ สร้างขวัญกำลังใจ ตลอดจนเพื่อประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ประวัติ จำนวน 9 รางวัล ประกอบด้วย (1) ประเภทบุคคลทั่วไปหรือกลุ่มบุคคล ด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมและด้านสิทธิของกลุ่มคนเปราะบาง รวม 6 รางวัล (2) รางวัลประเภทองค์กรภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 รางวัล (3) รางวัลประเภทองค์กรภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน เครือข่าย 1 รางวัล และ (4) รางวัลประเภทบุคคลหรือองค์กรสื่อมวลชน 1 รางวัล

นอกจากนี้ กสม. ได้รับสมัครคัดเลือกบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริมปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2568 จำนวน 12 รางวัล ประกอบด้วย (1) ประเภทกลุ่มบุคคล เครือข่าย 6 รางวัล แบ่งเป็นด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง 2 รางวัล ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม 2 รางวัล และด้านสิทธิของกลุ่มคนเปราะบาง 2 รางวัล (2) ประเภทองค์กรภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน 1 รางวัล (3) ประเภทหน่วยงานภาครัฐในระดับพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 รางวัล (4) ประเภทองค์กรภาคเอกชน 1 รางวัล (5) ประเภทองค์กรภาคประชาสังคม 1 รางวัล (6) ประเภทสื่อมวลชน 1 รางวัล และ (7) ประเภทโครงการหรืองานด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 1 รางวัล ซึ่งจะมีการมอบรางวัลในงานสมัชชาสิทธิมนุษยชน เนื่องในวันสิทธิมนุษยชนสากล ประจำปี 2568 ในวันที่ 19 ธันวาคม 2568

QR Code: รายชื่อบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2566 - 2567

3.7 การศึกษาวิจัยด้านสิทธิมนุษยชน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สำนักงาน กสม. ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อนำผลการศึกษามาประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวม 4 โครงการ¹² ดังนี้

1) โครงการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือและระบบการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน (Human Rights Impact Assessment: HRIA) เป็นโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และดำเนินการแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 วงเงินงบประมาณ 1,087,000 บาท เพื่อศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนภายใต้มาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ พัฒนาเครื่องมือประเมินผลกระทบที่สอดคล้องกับบริบทในสังคมไทย และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งของระบบและกลไกการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน โดยการศึกษาใช้ระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ และมีการทดลองใช้ HRIA ในพื้นที่โครงการแลนด์บริดจ์ และโครงการแม่เมาะเมืองนำอยู่ ซึ่งผลการศึกษาชี้ว่า HRIA สามารถช่วยทำให้มิติด้านสิทธิมนุษยชนได้รับการพิจารณาประเมินอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะมิติด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีถูกละเลยในระดับกิจกรรมโครงการและระดับชุมชนพื้นที่ อีกทั้งยังช่วยเปิดพื้นที่ในการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียได้ในทุกขั้นตอนการประเมิน และช่วยเสริมจากเครื่องมือการประเมินผลกระทบที่ใช้ในปัจจุบัน

2) โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือและวิธีการประเมินความรู้สิทธิมนุษยชน เป็นโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 วงเงินงบประมาณ 434,000 บาท เพื่อพัฒนาเครื่องมือและวิธีการประเมินความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงและสำหรับประชาชนทั่วไปที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ทั้งด้านความรู้และพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเคารพสิทธิมนุษยชน ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จแล้ว โดยแบบประเมิน

ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนที่ได้ จะนำไปใช้ประเมินความสำเร็จของโครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในปีต่อไป

3) โครงการวิจัยเพื่อพัฒนากฎหมายและกลไกคุ้มครองสิทธิทางสิ่งแวดล้อม เป็นโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 วงเงินงบประมาณ 365,000 บาท เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของกฎหมายกลไก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม วิเคราะห์ช่องว่างของกฎหมาย กลไกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในการรับรองและคุ้มครองสิทธิทางสิ่งแวดล้อม และจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนากฎหมาย กลไก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบเพื่อการคุ้มครองสิทธิทางสิ่งแวดล้อม ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการวิจัยโดยมีกำหนดการแล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

4) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของ กสม. : กรณีศึกษาประเด็นสิทธิในที่ดิน ชุมชนและสิ่งแวดล้อม เป็นโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 วงเงินงบประมาณ 335,000 บาท เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัดของหน่วยงานรัฐในการนำข้อเสนอแนะของ กสม. ไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และพัฒนาปรับปรุงกลไกการทำงานด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเพื่อยกระดับคุณภาพข้อเสนอแนะของ กสม. รวมทั้งพัฒนาแนวทางติดตามผลการดำเนินการจากหน่วยงานรัฐให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการวิจัยโดยมีกำหนดการแล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

QR Code: ผลการศึกษาวิจัยด้านสิทธิมนุษยชนที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

¹² โครงการวิจัยประเภททุนสนับสนุนงานมูลฐาน (Fundamental Fund: FF) จากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (กองทุนส่งเสริม ววน.)

3.8 การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กสม. ได้ส่งเสริมความร่วมมือและประสานงานกับเครือข่ายสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศที่ กสม. เป็นสมาชิกผ่านการจัด/เข้าร่วมการประชุมและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อติดตามพัฒนาการด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญระหว่างประเทศ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และตัวอย่างที่ดีในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน สนับสนุนความร่วมมือเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเด็นสำคัญ ตลอดจนเผยแพร่การดำเนินงานขององค์กรสู่สากล ในฐานะสถาบันที่มีความเป็นอิสระตาม “หลักการปารีส” (Paris Principles) อันเป็นบรรทัดฐานสากลในการดำเนินงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นอกจากนี้ กสม. ยังได้ติดตามการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนของไทยอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการพบปะหารือกับผู้แทนหน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ องค์กรพัฒนาเอกชนต่างประเทศ และผู้แทนคณะทูตต่างประเทศในประเทศไทยเพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่สำคัญและแนวทางการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในด้านต่าง ๆ รวมทั้งเพื่อแสวงหาความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างกัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.8.1 ความร่วมมือกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

ซึ่ง กสม. เป็นสมาชิกในกรอบความร่วมมือ 3 ระดับ ดังนี้

1) กรอบความร่วมมือเครือข่ายพันธมิตรระดับโลกว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (Global Alliance of National Human Rights Institutions: GANHRI)¹³ กสม. ได้เข้าร่วมการประชุมประจำปี GANHRI 2025 ระหว่างวันที่ 11 - 13 มีนาคม 2568 ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยที่ประชุมได้หารือการส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ ด้วยตระหนักว่าสิทธิสตรีเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นธรรมในสังคม พร้อมอภิปรายอุปสรรคสำคัญที่ขัดขวางความเสมอภาคทางเพศ เช่น ความรุนแรงทางเพศ ค่านิยมและทัศนคติทางสังคมที่ล้าสมัย โครงสร้างปีตาธิปไตย การขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง และมาตรการเชิงนโยบายที่ไม่คำนึงถึงมิติทางเพศ เป็นต้น ทั้งนี้ ที่ประชุมได้เน้นย้ำบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการติดตามและรายงานสถานการณ์การละเมิดสิทธิของสตรี เด็กหญิง และผู้มีความหลากหลายทางเพศ ตลอดจนการผลักดันมาตรการคุ้มครอง การเสนอแนะเชิงนโยบาย การปรับปรุงกฎหมาย และการสร้างความตระหนักในสังคมเกี่ยวกับสิทธิของสตรีอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ กสม. ยังได้เข้าร่วมกิจกรรมคู่ขนาน 3 กิจกรรม ได้แก่ (1) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานในฐานะกลไกอิสระในการติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ (CRPD) และการส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงสิทธิของตน เช่น การเสนอปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อให้คนพิการที่ย้ายที่อยู่ขอรับเบี้ยความพิการได้สะดวก การประสานแก้ไขปัญหาการใช้งานแอปพลิเคชันธนาคารของคนพิการทางการมองเห็น และการเสนอให้สายการบินจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม เป็นต้น (2) การนำเสนอกรณีศึกษาการละเมิดสิทธิมนุษยชนข้ามพรมแดน เรื่องโครงการเขื่อนพลังน้ำในแม่น้ำโขงและปัญหาฝุ่น PM 2.5 เพื่อเน้นย้ำความจำเป็นของการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (HRDD)

¹³ GANHRI มีสมาชิกประกอบด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (National Human Rights Institutions: NHRIs) ทั้งหมด 118 แห่ง จากทั่วโลก

และการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหา และ (3) การเข้าร่วมประชุมคณะทำงานด้านสิทธิผู้สูงอายุของ GANHRI เพื่อสนับสนุนแนวทางจัดทำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิผู้สูงอายุ โดยประธาน กสม. ได้แสดงความเห็นสนับสนุนร่างข้อมติที่เสนอให้สภาสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติจัดตั้งคณะทำงานระหว่างรัฐบาลเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไป นอกจากนี้ กสม. ยังได้หารือกับ Ms. Nicole Hogg เลขาธิการสมาคมป้องกันการทรมาน (APT) เพื่อพัฒนากรอบป้องกันการทรมานระดับชาติ และกับ Ms. Nada Al Nashif รองข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ความคืบหน้าของกฎหมายสมรสเท่าเทียม การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลจากการถูกบังคับให้สูญหาย และกรณีชาวอุยกูร์ รวมถึงสถานการณ์ผู้แสวงหาที่พำนักในประเทศไทย ทั้งนี้ ที่ประชุมยังมีมติเลือก Amina Bouayach ประธานสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโมร็อกโก ดำรงตำแหน่งประธาน GANHRI คนใหม่ วาระปี 2568 - 2570

2) กรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (Asia Pacific Forum of National Human Rights Institutions: APF)¹⁴ กสม. ได้เข้าร่วมประชุม Virtual APF Forum Council Meeting ผ่านระบบการประชุมออนไลน์ร่วมกับสมาชิก APF โดยมี Ms. Samar Haj Hassan ประธานสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของจอร์แดน และประธาน APF เป็นประธานการประชุม เพื่อพิจารณา

ประเด็นการบริหารจัดการภายใน โดยมีวาระสำคัญเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเมียนมา (Myanmar National Human Rights Commission: MNHRC) ภายหลังจากที่ GANHRI มีมติถอนสถานะและสมาชิกภาพของ MNHRC เมื่อเดือนมีนาคม 2568 ส่งผลให้สมาชิกภาพใน APF ต้องสิ้นสุดลงตามธรรมนูญ ซึ่งที่ประชุมเห็นพ้องให้สนับสนุนและช่วยเหลือ MNHRC ในการกลับมาปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการปารีส โดยเฉพาะการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนและการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงที่เป็นประโยชน์ภายในประเทศ นอกจากนี้ ที่ประชุมยังเห็นชอบแนวทางการสรรหาผู้อำนวยการ APF คนใหม่แทนผู้ดำรงตำแหน่งที่จะเกษียณ และรับทราบกำหนดการจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ 30 และการประชุมที่จัดขึ้นทุกสองปีของ APF ณ สาธารณรัฐฟีจี ระหว่างวันที่ 11 - 13 พฤศจิกายน 2568 พร้อมทั้งเปิดรับสมัครผู้แทน APF สมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นกรรมการด้านการเงินของ GANHRI ในสัดส่วนภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก

3) กรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asia National Human Rights Institutions Forum: SEANF)¹⁵ กสม. ได้ดำเนินการภายใต้กรอบความร่วมมือที่สำคัญ โดยเข้าร่วมการประชุมประจำปี SEANF ครั้งที่ 21 ระหว่างวันที่ 18 - 20 พฤศจิกายน 2567 ณ กรุงดิลี ประเทศติมอร์-เลสเต เพื่อนำเสนอพัฒนาการและผลการดำเนินงานด้านการป้องกันและขจัดการทรมาน การเยียวยาผู้เสียหาย การตรวจเยี่ยมสถานที่ควบคุมตัว การสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับ OPCAT ตลอดจนบทบาทในการคุ้มครองสิทธิในสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน เช่น การตรวจสอบผลกระทบจากโครงการเขื่อน การลดฝุ่น PM 2.5 และการพัฒนากฎหมายสิ่งแวดล้อม รวมทั้งแลกเปลี่ยนแนวทางการร่วมมือหลังประเทศไทยได้รับเลือกเป็นสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ วาระปี 2568 - 2570

¹⁴ APF มีสมาชิก 27 ประเทศ ประกอบด้วย (1) สมาชิกสามัญ (Full Members) ได้แก่ ออสเตรเลีย อินเดีย อินโดนีเซีย อิรัก จอร์แดน เกาหลีใต้ มาเลเซีย มองโกเลีย เนปาล นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ปาเลสไตน์ ฟิลิปปินส์ กатар ซามัว ศรีลังกา ไทย ติมอร์-เลสเต (2) สมาชิกสมทบ (Associate Members) ได้แก่ บาร์เรน บังกลาเทศ ฟีจี คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน มัลดีฟส์ อุซเบกิสถาน โอมาน และ (3) สมาชิกที่ถูกระงับสถานะภาพ (Suspended Members) ได้แก่ อัฟกานิสถาน

¹⁵ SEANF มีสมาชิก 6 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย เมียนมา ฟิลิปปินส์ ไทย และติมอร์-เลสเต

นอกจากนี้ ประธาน กสม. ได้เข้าร่วมการหารือระดับสูงเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2568 ณ กรุงเทพมหานคร เพื่อปรับปรุงข้อบังคับการดำเนินงานของ SEANF โดยสมาชิกได้ร่วมอภิปรายแนวทางการใช้เสียงข้างมากหรือคงไว้ซึ่งฉันทมติในการตัดสินใจเพื่อรักษาหลักการทำงานร่วมกันอย่างเท่าเทียมและเคารพความหลากหลายของสมาชิก ขณะเดียวกัน เลขาธิการ กสม. และเจ้าหน้าที่ กสม. ได้เข้าร่วมการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ ครั้งที่ 1 (TWG 1/2025) ณ กรุงจาการ์ตา และครั้งที่ 2 (TWG 2/2025) ณ เมืองยอกยาคารตา ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อนำเสนอความก้าวหน้าในการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน เช่น การจัดทำรายงานคู่ขนานตามอนุสัญญา CEDAW การออกข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในประเด็นสิทธิสตรี แรงงาน เด็ก ชุมชน และการแยกสถานที่กักกันออกจากเรือนจำ ตลอดจนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ SEANF ด้านการป้องกันการทรมาน และย้ำถึงความจำเป็นที่ประเทศไทยควรให้สัตยาบัน OPCAT และจัดตั้งกลไกการป้องกันระดับชาติ (NPM) เพื่อยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคอย่างยั่งยืน

3.8.2 การติดตามการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตาม ประกอบด้วย

1) อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (CAT) กสม. ได้เข้าร่วมประชุมและสังเกตการณ์การพิจารณารายงานการปฏิบัติตามอนุสัญญา CAT ของประเทศไทย ระหว่างวันที่ 4 - 6 พฤศจิกายน 2567 ณ สำนักงานสหประชาชาติ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยนำเสนอประเด็นสำคัญ อาทิ การเยียวยาผู้เสียหายจากการทรมาน การตรวจเยี่ยม

สถานที่คุมขัง และหลักการ non-refoulement พร้อมตอบข้อซักถามของคณะกรรมการต่อต้านการทรมาน นอกจากนี้ ยังได้นำเสนอรายงานคู่ขนานและข้อสังเกตเชิงสรุปของคณะกรรมการต่อต้านการทรมานต่อคณะรัฐมนตรี อาทิ การให้บังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นักพลสุญหายอย่างจริงจังและมีผลในทางปฏิบัติ การคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน การทรมานในบริบทของการเกณฑ์ทหาร การบังคับส่งกลับผู้ลี้ภัย และการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ซึ่งคณะรัฐมนตรีรับทราบและมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อเสนอแนะ โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้จัดทำแผนปฏิบัติการ ระยะเวลา 4 ปี (พ.ศ. 2568 - 2571) พร้อมกำหนดกิจกรรมในการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) กสม. ได้เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประจำอนุสัญญา CEDAW ครั้งที่ 91 เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2568 ณ สำนักงานสหประชาชาติ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เพื่อนำเสนอรายงานคู่ขนานของ กสม. และให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอนุสัญญาของประเทศไทย รวมทั้งเสนอข้อเสนอแนะด้านการคุ้มครองผู้หญิงจากการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวและการคุกคามทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองผู้หญิงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และนักปกป้องสิทธิมนุษยชนหญิง พร้อมสังเกตการณ์การหารือระหว่างคณะกรรมการฯ กับภาคประชาสังคมของประเทศไทย ภายหลังคณะกรรมการฯ ได้มีข้อสังเกตเชิงสรุปต่อรายงานการปฏิบัติตามอนุสัญญา CEDAW ของรัฐบาลไทยซึ่งรวมข้อเสนอแนะของ กสม.

ในประเด็นสำคัญ อาทิ การแก้ไขกฎหมายความเท่าเทียมระหว่างเพศ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของผู้หญิงและผู้มีความหลากหลายทางเพศ การป้องกันความรุนแรงในครอบครัว การขยายสิทธิแรงงานและสุขภาพเจริญพันธุ์ การยกเลิกการลงโทษเกี่ยวกับการค้าบริการทางเพศ การคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนหญิง และการจัดการความรุนแรงทางออนไลน์ ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลักในการประสานและติดตามผลการดำเนินการตามข้อสังเกตดังกล่าว

3.8.3 ความร่วมมือกับองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนอื่น

กสม. ได้พบหารือเพื่อแลกเปลี่ยนสถานการณ์และสร้างความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนกับหน่วยงานของสหประชาชาติ องค์กรระหว่างประเทศ ภาคประชาสังคม และคณะทูตต่างประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับหน้าที่และบทบาทของ กสม. ทั้งการดำเนินงานภายในประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก โดยมีผลการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่

1) ด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

อาทิ (1) หารือกับสภาเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาแห่งเอเชีย (Forum-Asia) เรื่องการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และการส่งกลับชาวอุยกูร์ (2) หารือกับเอกอัครราชทูตเดนมาร์กประจำประเทศไทย และกัมพูชา เรื่องการต่อต้านการทรมาน และสถานการณ์เกี่ยวกับชาวอุยกูร์ (3) หารือกับเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศประจำประเทศไทย เรื่องปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์และสแกมเมอร์ (scammer) และปัญหาผู้อพยพชาวโรฮิงจา (4) หารือกับ Asylum Access Thailand (AAT) และเครือข่ายองค์กรผู้ปฏิบัติงานด้านการช่วยเหลือผู้ลี้ภัย เรื่องสถานการณ์การบังคับใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการคัดกรองคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรและไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้ พ.ศ. 2562 หรือกลไกการคัดกรองคนต่างด้าว (National Screening Mechanism: NSM) และ (5) หารือกับเอกอัครราชทูตระดับโลกด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหราชอาณาจักร และรองผู้แทนถาวรประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา เรื่องการคุ้มครองและส่งเสริมพื้นที่พลเมือง (civic space)

เสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุมโดยสงบ การส่งกลับชาวอุยกูร์ ปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์และสแกมเมอร์

2) ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

อาทิ (1) หารือกับสถาบันสิทธิมนุษยชนและกฎหมายมนุษยธรรม (The Raoul Wallenberg Institute of Human Rights and Humanitarian Law: RWI) เรื่องสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน รวมถึงการผลักดันแนวคิด “เมืองสิทธิมนุษยชน (Human Rights City)” (2) หารือกับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ประเทศไทย เรื่องการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) (3) หารือกับเอกอัครราชทูตฟินแลนด์ประจำประเทศไทย เรื่องสิทธิแรงงานไทยที่ไปเก็บผลไม้ป่าในประเทศฟินแลนด์ (4) หารือกับผู้ร่วมก่อตั้งมูลนิธิสถาบันอิสรา (Issara Institute) และผู้อำนวยการอาวุโสด้านยุทธศาสตร์และการสร้างความร่วมมือระดับนานาชาติ เรื่องสิทธิแรงงานและการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนข้ามพรมแดน และ (5) หารือกับศาสตราจารย์ ดร. ซินอิชิ อาโอะ ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายระหว่างประเทศชาวญี่ปุ่น เรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

3) ด้านสิทธิของกลุ่มเปราะบาง

(1) หารือกับคณะทำงานว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและเด็กหญิง (WGDAWG) เรื่องสถานการณ์สิทธิผู้หญิงและเด็กหญิงของไทย การจัดการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ การจัดทำหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาและสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ และ (2) หารือกับองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย เรื่องสิทธิเด็กกับระบบรับเรื่องร้องเรียนที่เป็นมิตรกับเด็ก การพัฒนาตัวชี้วัดสิทธิเด็ก และการจัดทำรายงานการประเมินสถานการณ์สิทธิเด็กของประเทศไทย

4) ด้านสิทธิดิจิทัลและเทคโนโลยี หรือกับคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (AICHR) เรื่องสิทธิมนุษยชนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต รวมถึงสิทธิดิจิทัลและสิทธิมนุษยชนกับปัญญาประดิษฐ์ (AI)

5) ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศและภูมิภาค อาทิ (1) หรือกับเอกอัครราชทูตออสเตรเลียด้านสิทธิมนุษยชนเรื่องสถานการณ์สิทธิมนุษยชนและ

ความร่วมมือทวิภาคีเพื่อพัฒนางานด้านสิทธิมนุษยชน (2) หรือกับตุลาการศาลปกครองสูงสุดแห่งสโลวัก เรื่องการดำเนินงานตามบันทึกความเข้าใจ (MOU) การเสริมสร้างความร่วมมือและพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีร่วมกันในอนาคตและ (3) หรือกับมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย (PEF) เรื่องการส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันและขับเคลื่อนสังคมที่เคารพสิทธิมนุษยชนในระดับภูมิภาค

3.9 การดำเนินงานของสำนักงานส่วนภูมิภาค

กสม. ได้จัดตั้งสำนักงานในภูมิภาคเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการของ กสม. ได้สะดวกยิ่งขึ้น รวมทั้งขยายขอบเขตการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน สนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงาน กสม. ส่วนกลางในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ด้านการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์สิทธิมนุษยชน และด้านการส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน และพัฒนาความร่วมมือกับเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ อันจะช่วยให้การทำงานของ กสม. มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันได้จัดตั้งสำนักงานพื้นที่ภาคแล้ว 3 แห่ง คือ (1) สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคใต้ (2) สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ (3) สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคเหนือ เปิดดำเนินการในเดือนกรกฎาคม 2568 โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สำนักงาน กสม. ในพื้นที่ภูมิภาคมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

3.9.1 ด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคใต้พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และพื้นที่ภาคเหนือ ได้รับเรื่องร้องเรียนไว้ดำเนินการ รวมทั้งสิ้น 102 คำร้อง โดยดำเนินการแล้วเสร็จ 48 คำร้อง คิดเป็นร้อยละ 47.06 และอยู่ระหว่างดำเนินการ 54 คำร้อง คิดเป็นร้อยละ 52.94 แยกเป็น

1) เรื่องที่รับไว้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน 47 คำร้อง ดำเนินการแล้วเสร็จ 14 คำร้อง อาทิ สิทธิชุมชน กรณีกลุ่มนักปกป้องสิทธิมนุษยชนซึ่งคัดค้านท่าเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ในพื้นที่อำเภอสีมพูน จังหวัดขอนแก่น มีความเสี่ยงที่จะถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน เสนอให้หน่วยงานคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน กรณีการประกอบกิจการฟาร์มเลี้ยงสุกร ในพื้นที่อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ดก่อให้เกิดมลพิษด้านกลิ่นเหม็น เสนอให้หน่วยงานและบริษัทคู่สัญญากำกับดูแลการแก้ไขปัญหาของฟาร์มสุกรให้สอดคล้องหลักธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน กรณีหน่วยงานของรัฐละเลยให้เอกชนรुकู้ค่าคลองสาธารณะและที่สาธารณประโยชน์ ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและพื้นที่

ทางวัฒนธรรมของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลราไว จังหวัดภูเก็ต เสนอให้หน่วยงานตรวจสอบการออกโฉนดที่ดินและประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองวัฒนธรรม กรณีการดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าชีวมวลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เสนอให้ภาครัฐมีมาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน และสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย กรณีการเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม (DNA) โดยผู้ถูกจัดเก็บไม่เข้าใจถึงสาระสำคัญของข้อมูลและไม่ได้รับทราบข้อมูลที่เพียงพอ เสนอให้หน่วยงานกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการตรวจเก็บดีเอ็นเอเพื่อป้องกันมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน

2) เรื่องที่ได้รับไว้ประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 44 คำร้อง ดำเนินการแล้วเสร็จ 27 คำร้อง อาทิ สิทธิในที่อยู่อาศัย กรณีการประสานให้ชุมชนริมคลองชลประทาน อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เข้าถึงสิทธิในมาตรฐานการครองชีพที่เพียงพอและดีขึ้น สิทธิเด็ก กรณีการประสานให้เด็กกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลที่ถูกนำตัวมาเรียไ้เงินบริเวณตลาดเทศบาลนครภูเก็ต ได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีการประสานให้พนักงานสอบสวนเร่งรัดการดำเนินคดีและถอนอายัดตัวผู้ต้องขัง

3) เรื่องที่ได้รับไว้ประสานการช่วยเหลือ 11 คำร้อง ดำเนินการแล้วเสร็จ 7 คำร้อง อาทิ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีการประสานให้ได้รับคืนทรัพย์สินของกลางตามคำพิพากษาคืน กรณีการประสานให้พนักงานสอบสวนเร่งรัดคดี และสิทธิในมาตรฐานการศึกษา กรณีการประสานให้นักศึกษาเทียบโอนรายวิชาเลือกเสรีในหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

QR Code: กรณีตัวอย่างผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของสำนักงาน กสม. พื้นที่ภูมิภาค

3.9.2 ด้านการส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน

สำนักงาน กสม. พื้นที่ส่วนภูมิภาคได้ขับเคลื่อนกระบวนการงานเพื่อสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนตามแผนยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 - 2570 โดยการพัฒนาความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ และภาคเอกชน ซึ่งมีผลการดำเนินงานที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

1) การดำเนินงานของสำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.1) การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนเพื่อสร้างสรรค้วฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชนได้ขับเคลื่อนกิจกรรมที่สำคัญ ดังนี้

(1) การอบรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนและการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคใหม่อย่างยั่งยืน ร่วมกับสโมสรนักศึกษา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อให้นักศึกษาและเยาวชนเรียนรู้สถานการณ์สิทธิมนุษยชนจากพื้นที่จริง และส่งเสริมการตระหนักรู้ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมระหว่างนักศึกษา ครู นักเรียน และชุมชน

(2) การจัดกิจกรรม Isaan People Forum: มหกรรมประชาชน สิทธิ รัฐธรรมนูญ และชีวิตของคนอีสาน ร่วมกับคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน (กป.อพช.) ภาคอีสานภาคีเครือข่ายภาคประชาชนและสื่อมวลชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาคุณภาพชีวิตและสิทธิมนุษยชนของประชาชน ส่งเสริมความร่วมมือในการขับเคลื่อนเชิงนโยบาย และสร้างความตระหนักรู้ด้านสิทธิมนุษยชนในประเด็นสิทธิมนุษยชน อาทิ สิทธิในที่ดิน สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี สิทธิของเกษตรกร สิทธิในความหลากหลายทางเพศ การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษา และการกระจายอำนาจการปกครอง

(3) การอบรมเชิงปฏิบัติการ “สื่อสิทธิอีสาน: Young Human Rights Media Network” ร่วมกับกองบรรณาธิการ Thai PBS Locals ฝ่ายพัฒนานักสื่อสารพลเมือง เพื่อให้เยาวชนและนักศึกษาได้เรียนรู้ เข้าใจ และฝึกปฏิบัติการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เพื่อบอกเล่าเรื่องราวการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนผ่านการผลิตสื่อหลายรูปแบบ และร่วมสร้างระบบนิเวศการสื่อสารสาธารณะในระดับท้องถิ่น

(4) การสนับสนุนกิจกรรมของเครือข่ายในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อประชาสัมพันธ์บทบาท กสม. ส่งเสริมความรู้และทักษะด้านสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชน นักศึกษา เด็ก เยาวชน และคนทำงานต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน และพัฒนาความร่วมมือกับเครือข่ายภาครัฐ ภาคประชาชน และสื่อมวลชน เพื่อนำไปสู่การปกป้องสิทธิมนุษยชนและการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน เช่น กิจกรรม Thailand Talk 2024 การประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ช่วยนักวิจัย กิจกรรมผู้ตรวจการแผ่นดินสัญจร กิจกรรมวันนักข่าวไทย 5 มีนาคม ประจำปี 2568 และวาระครบรอบ 27 ปี สมาคมสื่อมวลชนจังหวัดขอนแก่น การจัดเวทีเสวนาเรื่องสิทธิชุมชนกับการจัดการทรัพยากรน้ำระดับท้องถิ่น เพื่อสร้างความเป็นธรรมอย่างยั่งยืน การสัมมนาโครงการพัฒนาศักยภาพแกนนำสหภาพคนทำงานต่างประเทศแห่งประเทศไทย พร้อมเปิดคลินิกสิทธิมนุษยชนด้านแรงงาน การลงพื้นที่ให้ความรู้สิทธิชุมชนและสังเกตการณ์การรับฟังความเห็นของชุมชนในพื้นที่ที่ขอประทานบัตรเหมืองแร่ เวทีเสวนาเพื่อนำเสนอประเด็นและข้อเสนอแนะด้านสิทธิมนุษยชนจากเหตุการณ์ปะทะกันในพื้นที่แนวชายแดนไทย - กัมพูชา เป็นต้น

1.2) การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในภูมิภาค ได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ กสม. อีสาน สัญจร 3 ครั้ง ในจังหวัดขอนแก่น และอุดรธานี ได้แก่ ครั้งที่ 1 หัวข้อ “ค่ายเยาวชนอีสานรุ่นใหม่ ใส่ใจสิทธิรักษ์สิ่งแวดล้อม” เพื่อสร้างความตระหนักด้านสิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อมแก่เด็กและเยาวชน พร้อมเสริมทักษะการสื่อสารและการรับมือปัญหาสังคม เพื่อให้เกิดเครือข่ายเยาวชนรุ่นใหม่ที่เข้มแข็ง

ในการป้องกันปัญหาสิทธิและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ครั้งที่ 2 หัวข้อ “การคุ้มครองสิทธิของเกษตรกรในระบบเกษตรพันธสัญญา” เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้และแนวทางการคุ้มครองสิทธิของเกษตรกรในระบบเกษตรพันธสัญญาร่วมกับภาครัฐ ภาคประชาสังคม และผู้ประกอบการด้านการเกษตร และครั้งที่ 3 หัวข้อ “ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของเกษตรกรและผู้ทำงานในชนบทกับการแก้ไขปัญหาสิทธิของเกษตรกรในพื้นที่ภาคอีสาน” เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจต่อหลักการสิทธิมนุษยชนของเกษตรกรภายใต้ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิของชาวนาและผู้ทำงานในชนบท (United Nations Declaration on the Rights of Peasants: UNDROP) และขับเคลื่อนปฏิญญา UNDROP ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างและเกิดผลในทางปฏิบัติ

1.3) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิแรงงานไทยที่ถูกหลอกไปทำงานต่างประเทศ ได้จัดโครงการคลินิกสิทธิมนุษยชนเคลื่อนที่ ครั้งที่ 11 ในจังหวัดอุดรธานี หนองบัวลำภู นครราชสีมา และบุรีรัมย์ เพื่อสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา และเครือข่ายแรงงาน ตลอดจนให้ความรู้ ป้องกันปัญหา และพัฒนาแนวทางการคุ้มครองสิทธิแรงงานอย่างเป็นรูปธรรม

2) การดำเนินงานของสำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคใต้

2.1) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่รัฐด้านสิทธิมนุษยชน ได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชนเพื่อการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่รัฐผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดประชาชน

ในการพัฒนางานอำนวยความสะดวกธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้สามารถนำหลักสิทธิมนุษยชนมาประยุกต์ใช้ในการบังคับใช้กฎหมาย การอำนวยความสะดวกธรรม และการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรง รวมทั้งร่วมกันจัดทำข้อเสนอแนะและพัฒนาคู่มือสิทธิมนุษยชนให้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่อย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม ได้แก่ (1) การพัฒนาคู่มือสิทธิมนุษยชนสำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ระดับผู้บังคับบัญชา¹⁶ และ (2) การพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระดับปฏิบัติการ¹⁷

2.2) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนแก่ภาคประชาสังคม ได้จัดโครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชนเพื่อการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการพัฒนางานอำนวยความสะดวกธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้¹⁸ เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสิทธิมนุษยชนให้แก่ภาคประชาสังคม โดยเฉพาะพุทธศาสนิกชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของ กสม. รวมทั้งหน่วยงานของรัฐในการดำเนินงานตามหลักสิทธิมนุษยชน การอำนวยความสะดวกธรรม และการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ตลอดจนส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายมีศักยภาพในการเป็นเครือข่ายสิทธิมนุษยชนในพื้นที่

2.3) การพัฒนากลไกด้านกฎหมายและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ได้จัดโครงการถอดบทเรียนการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างกลไกการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทรมานและกระทำทำให้บุคคลสูญหายให้มีประสิทธิภาพ¹⁹ เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนและบทบาทหน้าที่ของ กสม. รวมทั้งถอดบทเรียนการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ เพื่อพัฒนามาตรการและแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการช่วยเหลือ เยียวยา และฟื้นฟูผู้ได้รับความเสียหายหรือผลกระทบจากการถูกระงับการทรมานและการถูกกระทำให้สูญหายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.4) การสร้างเครือข่ายสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ภาคใต้ ได้ดำเนินโครงการ กสม. และสำนักงาน กสม. พบเครือข่ายในพื้นที่ภาคใต้ ในงานคลินิกสิทธิมนุษยชน²⁰ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักการสิทธิมนุษยชน รับฟังข้อมูล ประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ภาค

¹⁶ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐ ระดับผู้บังคับบัญชาบังคับหน่วย เช่น ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจระดับจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร หัวหน้าชุดสืบความมั่นคงผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการอำเภอ และหัวหน้าชุดคุ้มครองตำบล

¹⁷ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายความมั่นคงผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดประชาชนระดับปฏิบัติการ เช่น เจ้าหน้าที่หน่วยเฉพาะกิจจังหวัด เจ้าหน้าที่หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารพราน เจ้าหน้าที่ศูนย์ซักถาม เจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด เจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่ทำการปกครองจังหวัด และผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

¹⁸ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนผู้นับถือศาสนาพุทธในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล และ 4 อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอนาทวี)

¹⁹ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมและเครือข่ายประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ

²⁰ ผู้เข้าร่วม ประกอบด้วย ภาคประชาสังคม องค์กรเอกชน นักวิชาการด้านสิทธิมนุษยชน และเครือข่ายประชาชนด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน

ประชาสังคม องค์กรเอกชน ภาควิชาการ และเครือข่ายสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ภาคใต้ตอนบนให้เป็นนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ภาคใต้

2.5) การพัฒนาเยาวชนด้านสิทธิมนุษยชน ร่วมกับมูลนิธิฟรีดริช เนามัน ประเทศไทยจัดโครงการค่ายเยาวชนสร้างสรรค์วัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ภาคใต้²¹ เพื่อเสริมสร้างเยาวชนให้มีความรู้ ความเข้าใจประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ภาคใต้ และขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนร่วมกับเครือข่ายสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ได้

3) สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคเหนือ ได้ประชุมร่วมกับเครือข่ายสิทธิมนุษยชนพื้นที่ภาคเหนือ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับบทบาท อำนาจหน้าที่ และภารกิจของ กสม. พร้อมรับฟังข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ ตลอดจนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในหลักสิทธิมนุษยชนและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันหารือแนวทางการพัฒนาและสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ภาคเหนือ โดยให้ความสำคัญกับประเด็นสิทธิสถานะบุคคล บุคคลไร้สัญชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ สิทธิในที่ดินทำกิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงสิทธิแรงงาน สุขภาพ ผู้สูงอายุและสตรี เพื่อให้การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของภูมิภาคเป็นไปอย่างบูรณาการและยั่งยืน

3.9.3 ด้านการเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชน

1) สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อประมวลสถานการณ์สิทธิมนุษยชนจากเหตุปะทะชายแดนไทย - กัมพูชา²² ระหว่างวันที่ 24 - 29 กรกฎาคม 2568 เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลรับฟังผลกระทบทั้งทางตรง เช่น การโจมตีพลเรือนและโรงพยาบาล และทางอ้อม เช่น

ความเครียดจากสงคราม ความเสียหายทางเศรษฐกิจ การศึกษา และการเข้าถึงการรักษาพยาบาล รวมถึงปัญหาข่าวปลอมและถ้อยคำสร้างความเกลียดชัง พร้อมระดมความคิดเห็น พัฒนากลไกเฝ้าระวังสิทธิมนุษยชน และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและจัดทำรายงานด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่อย่างรอบด้าน

นอกจากนี้ ได้ลงพื้นที่เฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในหลายมิติ ทั้งด้านสิทธิชุมชน สิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน/สิทธิในที่ดิน สิทธิแรงงาน สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิของผู้บริโภค สิทธิเด็กและผู้ด้อยโอกาส พร้อมเก็บข้อมูลเชิงพื้นที่เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อหน่วยงานรัฐ อาทิ การต่ออายุประทานบัตรเหมืองหินและเหมืองโปแตช ในจังหวัดขอนแก่นและนครราชสีมา การขนย้ายวัตถุระเบิดออกจากบริเวณเหมืองแร่หินที่ประทานบัตรสิ้นอายุในพื้นที่ภูผาฮวก จังหวัดหนองบัวลำภู การค้ามนุษย์ และแรงงานที่ถูกหลอกไปทำงานต่างประเทศ การคุ้มครองเด็กในสถานสงเคราะห์และสถานรองรับเด็กปัญหาข้อพิพาทเรื่องที่ดิน ส.ป.ก. และที่ดินทำกินในเขตอุทยานแห่งชาติ ปัญหาผู้บริโภคจากการเช่าที่พักอาศัย ผลกระทบจากการพัฒนาแหล่งน้ำและเขื่อนข้ามพรมแดน

2) สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคใต้ได้ลงพื้นที่เฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชน อาทิ กรณีการชุมนุมเรียกร้องชะลอการรื้อถอนผลอาสินของชาวไทยทรงดำ อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี กรณีการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นประชาชนเพื่อทบทวนร่างรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาท่าเรือบริเวณแหลมอ่าวอ่าง จังหวัดระนอง และโครงการพัฒนาท่าเรือบริเวณแหลมรีว จังหวัดชุมพร (แลนด์บริดจ์)

²¹ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาจากสถาบันวิชาการ ตามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มหาวิทยาลัยในพื้นที่อำเภอหาดใหญ่และเยาวชนในพื้นที่ภาคใต้ที่ขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชนประจำพื้นที่

²² กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชน กลุ่มเครือข่ายจากสถาบันการศึกษาและองค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานในประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานสื่อมวลชนที่ทำงานประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเครือข่ายสื่อมวลชน

3) สำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคเหนือ ได้ประชุมร่วมกับเครือข่ายสิทธิมนุษยชนเพื่อประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในพื้นที่ในประเด็นสำคัญ อาทิ สิทธิสถานะบุคคล บุคคลไร้สัญชาติและกลุ่มชาติพันธุ์ สิทธิในที่ดินทำกิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สิทธิแรงงาน สุขภาพ ผู้สูงอายุ และสตรี พร้อมรวบรวมข้อมูล ความเห็น และข้อเสนอแนะเพื่อติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในพื้นที่ภาคเหนืออย่างรอบด้าน

3.10 การบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กสม. ยังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนาสำนักงาน กสม. ให้เป็นองค์กรที่มี “สมรรถนะสูง (High Performance)” โดยเน้นการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและการบริหารจัดการสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนากระบวนการทำงานและการจัดการองค์ความรู้ขององค์กร การพัฒนาสมรรถนะและคุณภาพชีวิตของบุคลากร ตลอดจนเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการทำงานอย่างมีความสุขและก่อให้เกิดผลิตภาพแก่องค์กร โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

3.10.1 การพัฒนาโครงสร้างองค์กร

1) การจัดตั้งสำนักงาน กสม. ภูมิภาคพื้นที่ภาคเหนือ เป็นสำนักงานส่วนภูมิภาคแห่งที่ 3²³ ตั้งอยู่อาคารเลขที่ 88 หมู่ที่ 5 ถนนเชียงใหม่-พร้าว ตำบลฟ้าฮ่าม อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยเมื่อเดือนกรกฎาคม 2568 ข้าราชการและลูกจ้างได้ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการตามภารกิจ ณ สถานที่ตั้งและจัดเตรียมความพร้อมด้านสถานที่ ยานพาหนะ ระบบสื่อสาร ครุภัณฑ์ และบริการสนับสนุนต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเปิดดำเนินงานและให้บริการประชาชนได้อย่างเป็นทางการภายในไตรมาสที่ 2 ของปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

2) การปรับปรุงกรอบอัตรากำลัง กสม. ในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลได้เห็นชอบปรับปรุงโครงสร้างกรอบอัตรากำลังของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างสำนักงาน กสม. ตามประกาศ กสม. เรื่อง การกำหนดตำแหน่ง ประเภทตำแหน่ง สายงาน และระดับตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน กสม.

พ.ศ. 2568 ประกาศ กสม. เรื่อง กรอบอัตรากำลังพนักงานราชการสำนักงาน กสม. (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2569) พ.ศ. 2568 และประกาศ กสม. เรื่อง กรอบอัตรากำลังลูกจ้างสำนักงาน กสม. พ.ศ. 2568 เพื่อให้การบริหารงานบุคคลของสำนักงาน กสม. มีความเหมาะสม สอดคล้องกับภารกิจ และสามารถรองรับการพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.10.2 การพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน

1) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) สำนักงาน กสม. ได้ผลคะแนนการประเมิน ITA อยู่ที่ 90.27 คะแนนอยู่ในระดับ “ผ่าน” ตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด (85 คะแนน) เมื่อเปรียบเทียบกับผลคะแนนปีที่ผ่านมามีเพิ่มขึ้น 5.94 คะแนน ทั้งนี้ สำนักงาน กสม. มีแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนา ปรับปรุง และยกระดับผลคะแนน ITA ในปีถัดไปให้ดียิ่งขึ้น

²³ รับผิดชอบพื้นที่ในเขตจังหวัดภาคเหนือ จำนวน 15 จังหวัด ประกอบด้วย กำแพงเพชร เชียงราย เชียงใหม่ ตาก น่าน พะเยา พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน สุโขทัย และอุตรดิตถ์

2) การพัฒนากระบวนการทำงาน สำนักงาน กสม. ให้ความสำคัญต่อการกำกับ ติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์ (results) ของการปฏิบัติงานตาม ยุทธศาสตร์/พันธกิจ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ พัฒนา และปรับปรุงผลการปฏิบัติงานขององค์กรให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิด “การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results-Based Management: RBM)” โดยได้กำหนดตัวชี้วัด (Key Performance Indicator: KPI) และจัดทำ “คำรับรอง การปฏิบัติราชการ (performance agreement)” ภายใน หน่วยงาน สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความ ก้าวหน้าและประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็น “ผลผลิต (output) หรือผลลัพธ์ (outcome)” ของโครงการ/ กิจกรรมสำคัญตามยุทธศาสตร์และพันธกิจขององค์กร ซึ่งครอบคลุมหน้าที่และอำนาจของ กสม. ใน 4 มิติ ได้แก่ มิติการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มิติการส่งเสริม สิทธิมนุษยชน มิติการเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชน และมิติงานสนับสนุน โดยได้มีการถ่ายทอดตัวชี้วัดระดับ องค์กรลงสู่ระดับหน่วยปฏิบัติ (สำนัก/หน่วย) เพื่อให้ การปฏิบัติงานของทั้งองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งผลประเมินการปฏิบัติงานตามคำรับรองการปฏิบัติ ราชการ แบ่งออกเป็น 2 รอบ ได้แก่ รอบ 6 เดือน ได้ค่าคะแนนในระดับที่ 4.79 หรือคิดเป็นร้อยละ 95.82 และรอบ 12 เดือน ได้ค่าคะแนนในระดับที่ 4.76 หรือคิดเป็นร้อยละ 95.25

นอกจากนี้ สำนักงาน กสม. ได้เข้ารับการ ตรวจสอบประเมินคุณภาพการบริหารจัดการองค์กรตามเกณฑ์ รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) ผ่านระบบ TQA Smart-Ex Program ระดับ Basic ของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ เพื่อประมวลผล ด้านผลลัพธ์ พฤติกรรมองค์กร และกระบวนการทำงาน อันนำไปสู่การระบุจุดแข็ง จุดอ่อน และประเด็นที่ควรพัฒนา

ในภาพรวมขององค์กร พร้อมทั้งจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ภายใต้อำนาจ “พัฒนาคุณภาพระบบงานของสำนักงาน กสม. สู่ความเป็นเลิศ” เมื่อวันที่ 12 - 13 กันยายน 2568 ณ โรงแรมพูลแมน พัทยา จี จังหวัดชลบุรี เพื่อถ่ายทอด ผลการประเมินดังกล่าว เสริมสร้างความสัมพันธ์และ วัฒนธรรมการทำงานภายในองค์กร และระดมความคิดเห็น ในการพัฒนาระบบงานเพื่อยกระดับประสิทธิภาพ การบริหารจัดการของสำนักงาน กสม. ให้เป็นองค์กรที่มี สมรรถนะสูง (High Performance Organization) ทัดเทียมมาตรฐานสากล

3) การพัฒนากระบวนการจัดการ ความรู้ในองค์กร (Knowledge Management: KM) สำนักงาน กสม. ได้พัฒนากระบวนการจัดการความรู้ ในองค์กร โดยจัดกิจกรรมถ่ายทอดประสบการณ์และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) จำนวน 3 กิจกรรม²⁴ เพื่อรวบรวม สังเคราะห์ และต่อยอดองค์ความรู้จากการปฏิบัติงานจริง ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนภารกิจด้าน สิทธิมนุษยชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการดังกล่าว ครอบคลุมการคัดเลือกประเด็นความรู้ การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างผู้ปฏิบัติงาน การถอดบทเรียน และการจัดทำ องค์ความรู้ในรูปแบบที่เข้าถึงง่าย พร้อมเผยแพร่ทาง เว็บไซต์สำนักงาน กสม.

²⁴ หัวข้อกิจกรรม ได้แก่ (1) ชวนคุยเรื่องกลไกสิทธิมนุษยชนตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชน: บทบาท/การดำเนินงานของ กสม. และการจัดทำรายงาน คู่ขนาน (2) ถอดบทเรียนภารกิจที่ขับเคลื่อนประเด็นสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี ความท้าทาย/อุปสรรค และข้อเสนอแนะไปสู่การพัฒนา และ (3) ดัชชี สิทธิมนุษยชน: การยกระดับความสามารถการเฝ้าระวังสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน

4) งานยกร่างระเบียบ ประกาศ และข้อกำหนด สำนักงาน กสม. ได้จัดทำระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับของ กสม. และสำนักงาน กสม. รวม 13 ฉบับ เพื่อรองรับการดำเนินงานในด้านต่างๆ เช่น ระเบียบ กสม. ว่าด้วยการลาของข้าราชการสำนักงาน กสม. (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 ระเบียบ กสม. ว่าด้วยการติดตามผลการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2568

ระเบียบ กสม. ว่าด้วยการไต่สวนสาธารณะ พ.ศ. 2568 ประกาศ กสม. เรื่อง การกำหนดตำแหน่ง ประเภท ตำแหน่ง สายงาน และระดับตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน กสม. พ.ศ. 2568 ข้อบังคับคณะกรรมการสวัสดิการภายในสำนักงาน กสม. ว่าด้วยค่าธรรมเนียมสมาชิก พ.ศ. 2568 เป็นต้น

QR Code: ระเบียบ ประกาศ และข้อบังคับต่าง ๆ

3.10.3 การพัฒนาสมรรถนะและเสริมสร้างค่านิยมบุคลากร

สำนักงาน กสม. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะและเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรให้สามารถรองรับการปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลสำนักงาน กสม. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2570 โดยการจัดทำสมรรถนะประจำตำแหน่งของข้าราชการสำนักงาน กสม. และส่งเสริมการฝึกอบรมบุคลากรทั้งหลักสูตรภายในและภายนอก โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1) การจัดทำสมรรถนะประจำตำแหน่งของบุคลากร สำนักงาน กสม. ได้ดำเนินโครงการจัดทำระบบเพื่อพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรในการสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านสิทธิมนุษยชนอย่างมืออาชีพ โดยจัดทำมาตรฐานความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะของข้าราชการสำนักงาน กสม. รวมทั้งแนวปฏิบัติการประเมินสมรรถนะ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากเลขาธิการ กสม. แล้วเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2568 นอกจากนี้ ยังได้ปรับปรุงแนวปฏิบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประเมินข้าราชการสำนักงาน กสม. เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ตลอดจนการสรรหาและคัดเลือกคนพิการเป็นลูกจ้างสำนักงาน กสม. ให้เหมาะสมกับลักษณะงานและสอดคล้องกับบริบทของสำนักงาน กสม. ยิ่งขึ้น

2) การฝึกอบรมบุคลากรภายในหน่วยงาน สำนักงาน กสม. ได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้ความเชี่ยวชาญในสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ รวมถึงทักษะด้านการบริหารและการพัฒนาองค์กร ตลอดจนแนวคิดต่างๆ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัล 4 โครงการหลัก ประกอบด้วย (1) โครงการเสริมสร้างความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานด้านการส่งเสริม คัดกรอง และเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชน (2) โครงการเสริมสร้างสมรรถนะและทักษะเพื่อรองรับการดำเนินงานในมิติการพัฒนาองค์กร (3) โครงการฝึกอบรมบุคลากรใหม่สำนักงาน กสม. และ (4) โครงการพัฒนาศักยภาพทางการบริหารของบุคลากร

3) การส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงาน/องค์กรในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของบุคลากร ทั้งผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน สร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงาน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจ รวมถึงเตรียมความพร้อมสำหรับเข้าสู่ตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น สำนักงาน กสม. ได้ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม รวม 51 หลักสูตร/โครงการ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งสิ้น 114 คน (นับซ้ำ) เป็นการอบรมทั้งในรูปแบบออนไลน์ (Online) และสถานที่อบรมตามที่หลักสูตรกำหนด (Onsite) โดยหลักสูตรที่จัดโดยหน่วยงาน/องค์กรในประเทศ ได้ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 42 หลักสูตร/โครงการ อาทิ (1) หลักสูตรกฎหมายปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองที่ ก.ศป. รับรอง จัดโดยคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2) หลักสูตรภาษาอังกฤษสำหรับใช้ในการปฏิบัติงาน และหลักสูตรการเสนอผลงานและการพูดเพื่อการประชุม จัดโดยสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ (3) หลักสูตรประกาศนียบัตรกฎหมายมหาชน จัดโดยคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (4) หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยในกระบวนการยุติธรรม: ผู้บริหารระดับสูงในการวิจัยด้านความยุติธรรม (ศวธ.9+) จัดโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม และ (5) หลักสูตร Data 101 สำหรับผู้กำหนดนโยบายในกระบวนการยุติธรรม จัดโดยสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย

สำหรับหลักสูตรที่จัดโดยหน่วยงาน/องค์กรระหว่างประเทศ ได้ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 9 หลักสูตร/โครงการ อาทิ (1) โครงการฝึกอบรมหัวข้อ

Human Rights and Multidimensional Poverty Measurement, Analysis, and Reduction จัดโดย มูลนิธิเอเชีย - ยุโรป (ASEF) (2) หลักสูตรการส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (Online NHRI Gender Equality Programme) จัดโดยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก (APF) (3) หลักสูตร Executive Capacity Building Programme on Human Rights จัดโดย กสม. อินเดีย ร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศอินเดีย (4) โครงการแลกเปลี่ยนการปฏิบัติงาน (Fellowship programme for staff of A status National Human Rights Institutions) จัดโดยสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR) และ (5) โครงการ 2025 Partnership Program for Human Rights Officers จัดโดย กสม. เกาหลีใต้

4) การเสริมสร้างคุณธรรม วัฒนธรรม และค่านิยมองค์กร สำนักงาน กสม. ให้ความสำคัญกับการธำรงเสริมสร้างวัฒนธรรม คุณธรรม และค่านิยมร่วม (shared values) ขององค์กร “RIGHTS” ที่ได้ประกาศใช้เป็นแนวทางและหลักการร่วมกันในการปฏิบัติงาน ให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายองค์กร ภายใต้แนวคิดการมีส่วนร่วมของบุคลากรทั้งจากระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้องค์กรมีคนดีคนเก่ง คนมีคุณภาพ ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ และร่วมสร้างบรรยากาศการทำงานที่สอดประสานกันอย่างสม่ำเสมอผ่านกิจกรรม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สำนักงาน กสม. ได้จัดกิจกรรม ได้แก่

QR Code: ผลการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมบุคลากรของสำนักงาน กสม. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

4.1) กิจกรรมเทิดทูนสถาบัน

พระมหากษัตริย์ กสม. และบุคลากรสำนักงาน กสม. ได้เข้าร่วมงานพระราชพิธี งานรัฐพิธี และงานพระราชกุศล ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ อาทิ วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันนวมินทรมหาราช วันปิยมหาราช และวันสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า เพื่อเฉลิมพระเกียรติ แสดงความจงรักภักดี และน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ

4.2) กิจกรรมสร้างจิตสำนึกที่ดี

อาทิ กิจกรรมรณรงค์งดรับ - งดให้ของขวัญ (No Gift Policy) ในช่วงเทศกาล กิจกรรมปฏิทินเก่าสร้างสื่อการเรียนรู้ใหม่ ปี 3 เพื่อนำไปมอบให้แก่ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา เพื่อคนตาบอด มูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์ สำหรับนำไปผลิตเป็นสื่อการเรียน อักษรเบรลล์ให้กับผู้พิการทางสายตา กิจกรรมแบ่งปันยา/ ยาเหลือใช้เพื่อผู้ป่วยยากไร้ โดยนำไปมอบให้แก่โรงพยาบาล อุ่มผาง จังหวัดตาก และกิจกรรมบริจาคสิ่งของให้แก่มูลนิธิ กระจกเงาเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

3.10.4 การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

สำนักงาน กสม. ให้ความสำคัญกับการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและการบริหารจัดการ ด้านสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการปฏิบัติงาน และเพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์องค์กรและการรับรู้ ของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตามยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2566 - 2570 โดยมุ่งยกระดับระบบการจัดการ ให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล ผ่านการจัดการและปรับปรุง ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน การนำระบบพัฒนาซอฟต์แวร์แบบ Low-Code มาสนับสนุน การพัฒนาระบบสารสนเทศ การตรวจสอบและเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ การพัฒนาระบบพิสูจน์ตัวตน (single sign-on) การจัดหาเครื่องมือ AI รองรับการดำเนินงาน เชิงวิเคราะห์และสื่อสาร ตลอดจนการจัดการจัดหาครุภัณฑ์ คอมพิวเตอร์สำหรับผู้บริหารและบุคลากรเพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ สำนักงาน กสม. ยังได้ขับเคลื่อน ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชนให้เป็นแหล่งองค์ความรู้ ด้านสิทธิมนุษยชนที่เข้าถึงได้ทั้งแบบ online และ on-site พร้อมส่งเสริมทักษะดิจิทัลของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ผ่านหลักสูตรอบรมต่างๆ เช่น การตระหนักรู้ความเป็นส่วนตัว และความปลอดภัยทางดิจิทัล การใช้งานโปรแกรมประยุกต์ แบบ Low-Code Platform การใช้งานระบบสารสนเทศ และฐานข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชน เป็นต้น เพื่อให้ การบริหารจัดการและการให้บริการสาธารณะเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว โปร่งใส และตอบสนองต่อ ความต้องการของประชาชน

บทที่ 4

บทวิเคราะห์รายงานประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามกรอบแนวทางประเมินผลภาครัฐแบบบูรณาการ (Government Evaluation System: GES)

บทที่ 4

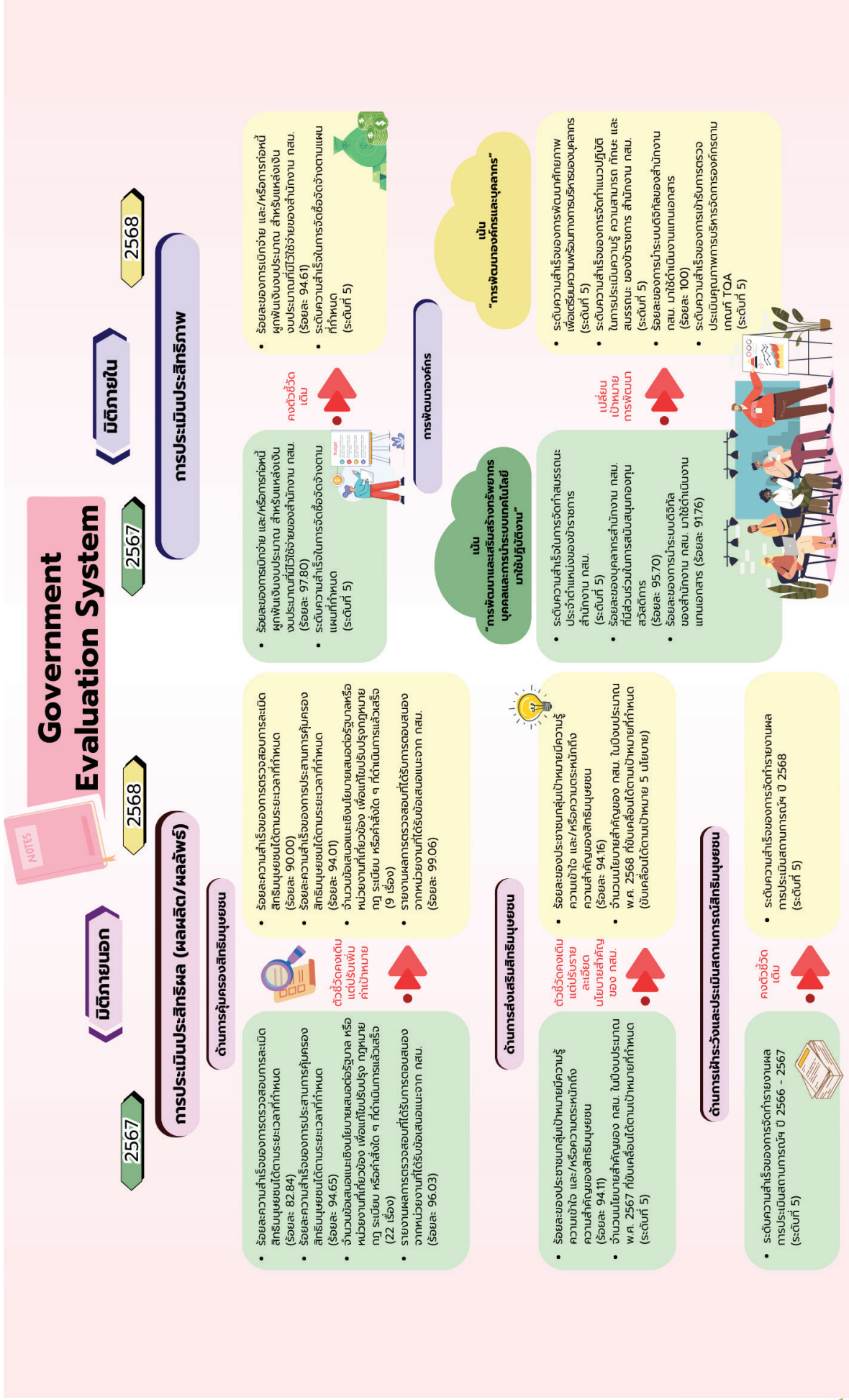
บทวิเคราะห์รายงานประเมินผลการปฏิบัติงานตามกรอบแนวทางการประเมินผลภาครัฐการแบบบูรณาการ (Government Evaluation System: GES)

กสม. ให้ความสำคัญกับการกำกับ ติดตาม และประเมินผลสัมฤทธิ์ (results) ของการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์/พันธกิจ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ พัฒนา และปรับปรุงผลการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด “การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results - Based Management: RBM)” โดยสำนักงาน กสม. ได้กำหนดตัวชี้วัด (Key Performance Indicator: KPI) และจัดทำ “คำรับรองการปฏิบัติราชการ (performance agreement)” สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการปฏิบัติงานและถ่ายทอด (cascading) ตัวชี้วัดระดับองค์กรลงสู่ระดับหน่วยปฏิบัติ (สำนัก/หน่วย) เพื่อให้การปฏิบัติงานของทั่วทั้งองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน (alignment)

สำนักงาน กสม. ได้ใช้แนวทาง “การประเมินผลภาครัฐการแบบบูรณาการ (Government Evaluation System: GES)” มาเป็นกรอบแนวทางการวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงานของ กสม. และสำนักงาน กสม. ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ตามคำแนะนำ/ข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการอำนวยการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ วุฒิสภา โดย GES เป็นกรอบการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ได้บูรณาการระบบการตรวจสอบและประเมินผลให้เป็นเอกภาพ มุ่งเน้นการกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินผลให้มีจำนวนเท่าที่จำเป็นและสามารถสะท้อนผลสัมฤทธิ์ภารกิจขององค์กรอย่างชัดเจน การประเมินแบ่งออกเป็น 2 มิติ ได้แก่ “มิติภายนอก” ซึ่งเป็นการประเมิน “ประสิทธิผล (effectiveness)” ของการดำเนินงาน และ “มิติภายใน” ซึ่งเป็นการประเมิน “ประสิทธิภาพ (efficiency)” ของการดำเนินงาน ประกอบกับการประเมินด้าน “การพัฒนาองค์กร (organization development)” โดยนำผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มาใช้ในการวิเคราะห์ประเมินผล พร้อมทั้งเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ดังรายละเอียดปรากฏตามแผนภาพที่ 10

แผนภาพที่ 10 ผลการดำเนินงานตามคำรับรองฯ เปรียบเทียบระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และ 2568 กับกรอบการประเมินผลภาครัฐ (GES)

“การประเมินผลการปฏิบัติราชการแบบบูรณาการ (GES)” ใน 2 มิติ ได้แก่ มิติภายนอก (การประเมินประสิทธิผล) และมิติภายใน (การประเมินประสิทธิภาพและการพัฒนาองค์กร) มีบทวิเคราะห์ และข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง การพัฒนา ดังนี้

4.1 มิติภายนอก เป็นการประเมินประสิทธิผล (ผลผลิต/ผลลัพธ์) การกิจหลัก ของ กสม. ดังนี้

การประเมินประสิทธิผล (effectiveness) เป็นการประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลักของ กสม. ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และด้านการเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ดังนี้

4.1.1 การกิจด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

เพื่อยกระดับประสิทธิผลภารกิจด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตั้งแต่การประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย และการติดตามผลดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน ในปีงบประมาณพ.ศ. 2568 กสม. ได้กำหนดให้มีการประเมินผล ในแง่ของผลผลิต (output) จาก **ร้อยละความสำเร็จของการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน** และ **“ร้อยละความสำเร็จของการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน”** ให้บรรลุตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งผลการดำเนินงานด้านการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้ผลต่ำกว่า ค่าเป้าหมายระดับ 5 เล็กน้อย โดยได้รับร้อยละ 94 (ค่าเป้าหมายระดับที่ 5 คือ ร้อยละ 95) และผลการดำเนินงานด้านการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้สูงกว่า ค่าเป้าหมายในระดับที่ 5 โดยได้รับร้อยละ 90 (ค่าเป้าหมาย ระดับที่ 5 คือ ร้อยละ 85) รวมถึงยังได้กำหนดให้มีการ ประเมินผลจาก **“จำนวนข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ที่เสนอต่อรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ”** โดยผลการดำเนินงานมีจำนวนข้อเสนอแนะที่ดำเนินการ แล้วเสร็จ รวม 9 เรื่อง ต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับที่ 5 (ค่าเป้าหมายระดับที่ 5 กำหนดไว้ 16 เรื่อง) เนื่องจาก นอกเหนือจากการจัดทำข้อเสนอแนะแล้ว ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สำนักงาน กสม. ยังมุ่งเน้นการขับเคลื่อนนโยบาย สำคัญของ กสม. จำนวน 2 นโยบาย คือ สิทธิผู้สูงอายุ และธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และยังคงขับเคลื่อน นโยบายในปีที่ผ่านมา ได้แก่ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม (ปี 2566 และปี 2567) และการจัดการเลือกปฏิบัติ

(ปี 2566) ซึ่งจะปรากฏผลการดำเนินการตามตัวชี้วัด “จำนวนนโยบายสำคัญของ กสม. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ที่ขับเคลื่อนได้ตามเป้าหมายที่กำหนด”

นอกจากนี้ กสม. ยังได้กำหนดให้มีการ ประเมินผลในแง่ของผลลัพธ์ (outcome) จากการประเมินผล **“รายงานผลการตรวจสอบที่ได้รับการตอบสนองจาก หน่วยงานที่ได้รับข้อเสนอแนะจาก กสม.”** กำหนด ค่าเป้าหมายระดับที่ 5 ไว้ที่ร้อยละ 95 ผลการดำเนินงาน ได้รับร้อยละ 99 ซึ่งเกินกว่าค่าเป้าหมายในระดับที่ 5

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัญหาการละเมิด สิทธิมนุษยชนมีความซับซ้อนและละเอียดอ่อน จำเป็นต้อง อาศัยพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีองค์ความรู้แบบสหวิทยาการ (interdisciplinary) ซึ่งในปีงบประมาณที่ผ่านมา สำนักงาน กสม. ได้บรรจุข้าราชการใหม่เพื่อทำหน้าที่ ในการประสานและตรวจสอบคำร้อง รวมถึงมีการจัดตั้ง สำนักงาน กสม. ส่วนภูมิภาคเพิ่มขึ้น ทำให้ต้องเร่งสร้างความเชี่ยวชาญให้แก่ข้าราชการใหม่ รวมถึงเสริมสร้าง ความรู้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เดิม เพื่อพัฒนาศักยภาพ แก่บุคลากรที่จะปฏิบัติงานด้านการประสานและตรวจสอบ การละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อไป

4.1.2 การกิจด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

กสม. มุ่งมั่นและให้ความสำคัญกับการสร้าง ความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ทั้งจากภาครัฐภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสถาบันการศึกษา ตลอดจน ประชาคมระหว่างประเทศ เพื่อให้ภารกิจด้านการส่งเสริม สิทธิมนุษยชนของ กสม. มีความเข้มแข็งและทำให้ทุกส่วน ของสังคมตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการประเมินประสิทธิผล ภารกิจด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ในปีงบประมาณ

พ.ศ. 2568 จึงกำหนดตัวชี้วัดเป็น “ร้อยละของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มีความรู้ ความเข้าใจ และ/หรือความตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน” โดยประเมินผลความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ผ่านการตอบแบบทดสอบที่จะต้องผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดและมีจำนวนผู้ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ในค่าเป้าหมายระดับที่ 5 โดยผลการดำเนินการ พบว่า มีการจัดโครงการ/กิจกรรม จำนวน 26 ครั้ง และมีผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินคิดเป็นร้อยละ 94.16 ซึ่งเกินกว่าค่าเป้าหมายในระดับที่ 5 ทั้งนี้ กสม. อยู่ระหว่างปรับปรุงแบบประเมินความรู้ความเข้าใจ และ/หรือความตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนให้มีมาตรฐานและสอดคล้องตามหลักวิชาการมากยิ่งขึ้นเพื่อให้สะท้อนประสิทธิผลของกิจกรรมที่จัดได้อย่างเป็นรูปธรรม

กสม. ยังคงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการขับเคลื่อนข้อมติสมัชชาสิทธิมนุษยชนต่อเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และ 2567 จึงกำหนดตัวชี้วัด “จำนวนนโยบายสำคัญของ กสม. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ที่ขับเคลื่อนได้ตามเป้าหมายที่กำหนด” โดยนโยบายสำคัญจะประกอบด้วยนโยบายที่ขับเคลื่อนข้อมติสมัชชาสิทธิมนุษยชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และเพิ่มเติมประเด็นใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ได้แก่ นโยบายด้านสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี สิทธิแรงงาน สิทธิผู้สูงอายุ และสิทธิมนุษยชนในอนาคต ซึ่งผลการดำเนินงานบรรลุตามค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนี้

1) ด้านสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี มีการจัดประชุมและสัมมนาเพื่อเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความเห็นประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะของ กสม. ต่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. รวมถึงรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำคู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับนักปกป้องสิทธิมนุษยชนด้านสิ่งแวดล้อม และร่างข้อเสนอแนะเรื่อง การบริหารจัดการน้ำและภัยพิบัติด้านน้ำ

2) ด้านสิทธิแรงงาน มีการจัดประชุมและสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานและสมาชิกในครอบครัว รวมถึงได้ข้อมูลสถานการณ์ปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อประกอบการจัดทำร่างข้อมติสมัชชาสิทธิมนุษยชนฯ

3) ด้านสิทธิผู้สูงอายุ มีการเตรียมความพร้อมให้กับผู้สูงอายุในสังคมสูงวัยร่วมกับเอกชน และสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีการประชุมแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรสวัสดิการให้ผู้สูงอายุและระบบการออม รวมถึงการเสวนาประเด็นการขยายอายุการทำงานของผู้สูงอายุและแนวทางในการส่งเสริมหลักประกันรายได้ของผู้สูงอายุ

4) ด้านสิทธิมนุษยชนในอนาคต ดำเนินการ
ใน 2 ประเด็น คือ

4.1) สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับ
ปัญญาประดิษฐ์ ได้ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์
การพัฒนาและการใช้ AI ในบริบทของไทย การประเมิน
ความเสี่ยงและปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้ง
ช่องว่างในมาตรการกำกับดูแล AI ของไทยในปัจจุบัน
โดยมุ่งเน้นการประเมินผลกระทบของ AI ใน 2 ประเด็น
คือ (1) สิทธิในเสรีภาพของตนเองในการรับรู้และสิทธิ
ในการเข้าถึงข้อมูล และ (2) สิทธิในความเป็นส่วนตัว
อย่างไรก็ตาม สำนักงาน กสท. มีข้อห่วงกังวลว่า
การใช้ AI ยังมีความเสี่ยง จึงต้องมีการกำกับดูแล
ระบบ AI ให้มีธรรมาภิบาล (AI Governance) โดยเฉพาะ
ในประเด็น AI literacy นั้น ควรจัดให้มีการให้ความรู้
โดยคำนึงถึงความแตกต่างด้านอายุ เพศ การศึกษา อาชีพ
และความพิการ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่ม
เด็ก สตรี และผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ตกเป็นเหยื่อของ
การหลอกลวงโดยใช้ AI มากที่สุด ให้สามารถเข้าใจ
และเข้าถึง AI literacy ได้อย่างเท่าเทียมกัน

4.2) ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ได้รวบรวม
ข้อมูลเรื่องร้องเรียนข้อเสนอแนะเอกสารงานวิจัย หลักการ
และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน
เพื่อกำหนดประเด็นปัญหาและกลุ่มเป้าหมาย การจัดประชุม
คณะทำงานประเด็นสิทธิในอนาคต “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน
(BHR)” การรับฟังสภาพปัญหา และข้อค้นพบในประเด็น
ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ตลอดจนข้อเสนอแนะจาก
ภาคประชาสังคม ประเด็นปัญหาและข้อท้าทายจาก
การดำเนินการตามหลักการ UNGPs และมาตรฐานสากล
(โดยมุ่งเน้นกลุ่มอุตสาหกรรมที่ กสท. ได้รับเรื่องร้องเรียน)
การศึกษาดูงานองค์กรภาคธุรกิจที่มีการตรวจสอบ
สิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านและมีการบริหารจัดการ
สอดคล้องกับมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชน และการจัด
ประชุม/สัมมนา เพื่อรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
จากภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ ทำให้ทราบถึงความก้าวหน้า
และความท้าทายในบริบททางกฎหมายและนโยบาย
ด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับประเทศและ
ระดับสากล รวมทั้งข้อมูลสถานการณ์และความเห็นจากภาค
ประชาสังคมที่ทำงานด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในมิติต่าง ๆ

นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
สำนักงาน กสท. ยังมีการขับเคลื่อนติดตามประเด็น
สิทธิมนุษยชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ประกอบด้วย
ประเด็นการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว
สิทธิในกระบวนการยุติธรรม การจัดการเลือกปฏิบัติ
การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและดัชนีสิทธิมนุษยชน และ
การแก้ไขปัญหาสถานะบุคคล ซึ่งผลการดำเนินงานบรรลุ
ตามค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนี้

1) ด้านการแก้ไขปัญหาความรุนแรงใน
ครอบครัว มีการติดตามการปรับแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ
คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.
.... และการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราช
บัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
พ.ศ. (ฉบับภาคประชาชน) โดยสำนักงาน กสท. และ
เครือข่ายฯ ได้รับข้อมูลและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับ
ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง
ในครอบครัว พ.ศ. (ฉบับภาคประชาชน) เพื่อขับเคลื่อน
การดำเนินการตามข้อมติสมัชชาในการปรับแก้ไขกฎหมาย

2) ด้านสิทธิในกระบวนการยุติธรรมได้รับฟัง
ข้อมูลและแลกเปลี่ยนความเห็นอย่างรอบด้านจาก
หน่วยงานภาครัฐ ผู้บังคับใช้กฎหมาย องค์กรภาค
ประชาสังคม นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และสถาบัน
การศึกษา เพื่อรวบรวมปัญหา อุปสรรค ข้อท้าทาย
จากการบังคับใช้กฎหมายในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา เป็นข้อมูล
ประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะของ กสท. เสนอไปยัง
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานฯ เพื่อเพิ่ม
ประสิทธิภาพการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและ
ปราบปรามการทรมานฯ และได้รับฟังความคิดเห็นและ
แสวงหาแนวทางร่วมกันเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่าง
เครือข่าย ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคประชาสังคม
ภาคเอกชน บริษัทที่ปรึกษากฎหมาย (law firm) องค์กร
เอกชน องค์กรมหาชน ผู้ทรงคุณวุฒิสภาทนายความ
และสถาบันการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดกลไกการให้
ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ในรูปแบบ
Pro bono work โดยมุ่งหมายให้เกิดแรงจูงใจให้ภาคเอกชน
มีส่วนร่วมมากขึ้น เช่น มาตรการจูงใจทางภาษี การให้กู้เงิน
ดอกเบี้ยต่ำ และการจัดหาแหล่งงบประมาณใหม่รองรับ
การดำเนินงานในการช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

สร้างจุดเชื่อมโยงระหว่างผู้ให้บริการและผู้ประสงค์รับบริการ เป็นต้น โดย กสม. จะมีข้อเสนอแนะไปยังคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

3) ด้านการจัดการเลือกปฏิบัติ ได้ร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย และภาคประชาสังคม รวมทั้งพนักงานในสถานบริการและผู้ประกอบการในพื้นที่เกี่ยวกับสถานการณ์ ปัญหา และทางออกของแรงงานในสถานบริการ การยกเลิกกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี การออกกฎหมายกระทรวงเพื่อคุ้มครองแรงงานในสถานบริการเป็นการเฉพาะการให้ความรู้ทางกฎหมายและแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการของแรงงานในปัจจุบัน และการติดตามความคืบหน้าของการขับเคลื่อนมติสมัชชาสิทธิมนุษยชน สำหรับเป็นข้อมูลในการผลักดันมาตรการทางกฎหมายเพื่อให้พนักงานในสถานบริการได้รับการคุ้มครองในสถานะแรงงาน ตลอดจนการสร้างความตระหนักรู้และประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนทั่วไปเข้าใจและเห็นความสำคัญในการผลักดันร่างกฎหมายกลางว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล

4) ด้านการพัฒนากระบวนการข้อมูลและดัชนีสิทธิมนุษยชน มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม และผู้เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำดัชนีสิทธิมนุษยชนและแจ้งจัดเก็บและจัดทำรายงานประเด็นสิทธิมนุษยชนสำหรับโครงการพัฒนาดัชนีสิทธิมนุษยชน เพื่อการเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชน โดยได้ตัวชี้วัด 37 ตัว ประกอบด้วย การเลือกปฏิบัติ 8 ตัว สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง 11 ตัว และสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม 18 ตัว

5) ด้านการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคล มีการออกหน่วยคลินิกสิทธิมนุษยชนเคลื่อนที่ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับการแก้ไขปัญหาและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระดับพื้นที่ และกิจกรรมสมัชชาเครือข่ายในระดับพื้นที่ เพื่อพัฒนานโยบายแก้ไขปัญหาสิทธิและสถานะบุคคล ทำให้มีการร่วมแลกเปลี่ยนสถานการณ์สภาพปัญหาของผู้มีปัญหาสิทธิและสถานะ ได้ซักซ้อมความรู้อีกเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ และข้อสั่งการที่เกี่ยวข้องแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ก่อนดำเนินการขับเคลื่อน

การแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลกลุ่มคนไทยพลัดถิ่น และสร้างการมีส่วนร่วมและร่วมกันจัดทำข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาสิทธิและสถานะบุคคลในเชิงนโยบาย

4.1.3 การเฝ้าระวังสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน

กสม. มีภารกิจด้านการเฝ้าระวังสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย โดยการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน นับตั้งแต่วันสิ้นปีปฏิทิน เพื่อเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเผยแพร่ให้ประชาชนทราบและใช้ประโยชน์ต่อไป โดยสำนักงาน กสม. ได้กำหนดให้มีการประเมินผล **“ระดับความสำเร็จของการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย”** เพื่อประเมินผลจากความสำเร็จในการเสนอรายงานฯ ต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด ผลการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินในค่าเป้าหมายระดับที่ 5 คือ มีการจัดส่งรายงานผลการประเมินสถานการณ์ฯ ปี 2567 ให้แก่รัฐสภาและคณะรัฐมนตรี ภายใน 90 วัน นับตั้งแต่วันสิ้นปีปฏิทิน และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบและใช้ประโยชน์ รวมทั้งจัดทำ (ร่าง) รายงานผลการประเมินสถานการณ์ฯ ปี 2568 (รอบ 8 เดือน) เสนอ กสม. เพื่อพิจารณาแล้ว

4.2 มิติภายใน เป็นการประเมินประสิทธิภาพและการพัฒนาภายในองค์กร ดังนี้

4.2.1 การประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency)

การประเมินประสิทธิภาพเป็นการประเมินความสำเร็จในการปฏิบัติงานของสำนักงาน กสม. ตามยุทธศาสตร์/แผนงานโดยคำนึงถึงวิธีการ (means) และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ (resources) อย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร กำหนดให้ประเมินผลจาก **“ร้อยละของการเบิกจ่าย และ/หรือการก่องหน้ผูกพันเงินงบประมาณสำหรับแหล่งเงินงบประมาณที่มีไว้ใช้จ่ายของสำนักงาน กสม.”** กำหนดค่าเป้าหมายระดับที่ 5 ไว้ที่ร้อยละ 96 โดยผลการเบิกจ่ายและ/หรือการก่องหน้ผูกพันเงินงบประมาณ

พ.ศ. 2568 เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 320,229,561.98 บาท คิดเป็นร้อยละ 94.61 ของเงินงบประมาณตามแผน ซึ่งกำหนดไว้เป็นจำนวน 338,485,161.56 บาท ผลการเบิกจ่ายต่ำกว่าค่าเป้าหมายเล็กน้อย เนื่องจากสำนักงาน กสม. มุ่งเน้นการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่า เพื่อประโยชน์แก่รัฐ โดยผลการดำเนินงานยังคงบรรลุตาม เป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้ ยังมีการประเมินผลของ “ระดับความสำเร็จในการจัดซื้อจัดจ้างตามแผนที่กำหนด” เพื่อเร่งรัดการเบิกจ่ายตามแผน โดยกำหนดค่าเป้าหมาย ระดับที่ 5 ว่าจะต้องมีการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้าง แล้วเสร็จและลงนามในสัญญาตามโครงการที่ระบุไว้ใน คำรับรองภายในระยะเวลาที่กำหนด พร้อมการเบิกจ่าย ให้ได้ตามวงจางาน ซึ่งผลการดำเนินงานสามารถบรรลุ ค่าเป้าหมายในระดับที่ 5

4.2.2 การพัฒนาองค์กร (Organization Development)

กสม. มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรภายใต้แนวคิด “การบริหารจัดการทุนมนุษย์ (Human Capital Management)” ที่ให้ความสำคัญกับการจัดการ และพัฒนาบุคลากรในฐานะสินทรัพย์ที่มีค่าสูงสุดในองค์กร โดยกำหนดให้มีการประเมินผลจาก “ระดับความสำเร็จของการพัฒนาศักยภาพเพื่อเตรียมความพร้อมทางการบริหารของบุคลากร” เพื่อเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร เตรียมขั้นสู่ตำแหน่งทางการบริหารในอนาคต ด้วยการวางรากฐานให้บุคลากรเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และปลูกฝังทัศนคติที่ดี มุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการและการบริหารงาน ตลอดจนส่งเสริมความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ โดยกำหนดกรอบเนื้อหาวิชาที่มีความเฉพาะทางด้านบริหารจัดการที่เหมาะสม สำหรับตำแหน่งเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากร ให้สอดคล้องกับภารกิจและบริบทองค์กร ผลการดำเนินงาน บรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดในระดับที่ 5 คือ มีการสรุป และรายงานผลการดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพ การบริหารของบุคลากรต่อเลขาธิการ กสม. นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มีการประเมินผลจาก “ระดับความสำเร็จของการจัดทำแนวปฏิบัติในการประเมินความรู้ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะของข้าราชการสำนักงาน กสม.”

เพื่อเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้บริหาร บุคลากร และเจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล เข้าใจกรอบ การประเมินและการนำความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะไปใช้ประโยชน์ ผลการดำเนินงานเป็นไปตาม ค่าเป้าหมายในระดับที่ 5 โดยเลขาธิการ กสม. เห็นชอบ มาตรฐานความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะ ข้าราชการสำนักงาน กสม.

นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ยังเป็น ปีงบประมาณแรกที่สำนักงาน กสม. เข้ารับการประเมิน คุณภาพองค์กรตามเกณฑ์ TQA ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่จะช่วย ตรวจสอบประเมินคุณภาพการบริหารจัดการขององค์กร ของสำนักงาน กสม. โดยสำนักงาน กสม. จะสำรวจ และประเมินตนเองตามเกณฑ์ TQA จำนวน 7 หมวด ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการจัดการและการดำเนินการ ขององค์กร ได้แก่ (1) การนำองค์กร (Leadership) (2) กลยุทธ์ (Strategy) (3) การมุ่งเน้นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) (4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis, and Knowledge Management) (5) บุคลากร (Workforce) (6) การปฏิบัติงาน (Operations) และ (7) ผลลัพธ์ (Result) จึงกำหนดให้มีการประเมินผลจาก “ระดับความสำเร็จของการเข้ารับการตรวจประเมินคุณภาพการบริหาร จัดการองค์กรตามเกณฑ์ TQA” ผลการดำเนินงาน เป็นไปตามค่าเป้าหมายในระดับที่ 5 คือ สำนักงาน กสม. ได้เข้าประเมินในระบบ “TQA SMART-Ex Assessment Plus online training: Basic” และได้รับ “รายงาน ผลป้อนกลับ (Feedback Report) หรือรายงานผล การประเมินองค์กรตามเกณฑ์ TQA” จากสถาบัน เพิ่มผลผลิตแห่งชาติ และได้นำผลการประเมินดังกล่าวไป ถ่ายทอดให้ กสม. ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. ทราบและนำไปปรับใช้ในการทำงาน ผ่านการจัด สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบงานภายใน สำนักงาน กสม.

บทที่ 5

ปัญหา อุปสรรค

และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

บทที่ 5

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของ กสม. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 พบว่ายังมีปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดบางประการ และเห็นควรให้มีข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

5.1 หน้าที่และอำนาจของ กสม. ที่ไม่สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามหลักการปารีส (Paris Principles)

5.1.1 หน้าที่และอำนาจของ กสม. ในการชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้า กรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (4) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (4) บัญญัติให้ กสม. ชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ซึ่ง กสม. ได้เคยแสดงความกังวลต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในขณะนั้นว่า บทบัญญัติดังกล่าวอาจไม่สอดคล้องกับหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามหลักการปารีส นอกจากนี้ จากการเข้ารับการประเมินเพื่อทบทวนสถานะ (re-accreditation) โดยคณะกรรมการประเมินสถานะ (Sub - Committee on Accreditation: SCA) ของกรอบความร่วมมือพันธมิตรระดับโลกว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (Global Alliance of National Human Rights Institutions: GANHRI) กสม. ได้รับข้อสังเกตจาก SCA ว่าหน้าที่และอำนาจดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักการปารีส เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งที่อาจเกิดขึ้นจริงหรือที่เป็นการรับรู้ (actual or perceived impact on independence) ด้วยเหตุนี้ จึงควรยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าว

5.1.2 ข้อจำกัดด้านกฎหมาย กรณีที่ กสม. เห็นสมควรดำเนินการประนีประนอมข้อพิพาทด้านสิทธิมนุษยชน

พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้ กสม. สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคู่กรณีระหว่างการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับหลักการปารีสที่กำหนดให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่มีอำนาจรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนสามารถยุติปัญหาอย่างฉันทมิตรผ่านกระบวนการไกล่เกลี่ยได้ แต่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ซึ่งใช้บังคับแทนพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มิได้บัญญัติหน้าที่และอำนาจในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของ กสม. ไว้ ทำให้ กสม. ไม่อาจดำเนินการได้ เมื่อ กสม. รับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณา จึงต้องนำเข้าสู่ขั้นตอนการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งกว่าจะสิ้นสุดกระบวนการอาจต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการนานกว่าการยุติในรูปแบบการไกล่เกลี่ยที่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับผู้ร้องได้อย่างรวดเร็ว และเป็นประโยชน์ต่อคู่กรณีคู่ฝ่าย รวมถึงช่วยลดความขัดแย้งระหว่างคู่กรณีได้ ด้วยเหตุนี้ จึงควรให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจในการประนีประนอมข้อพิพาทด้านสิทธิมนุษยชน

การดำเนินการที่เกี่ยวข้อง กสม. ได้ขับเคลื่อนให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 เพื่อปรับปรุงบทบัญญัติให้สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามหลักการปารีสมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กสม. ได้มีหนังสือ

ด่วนที่สุด ที่ สม 0904/71 ลงวันที่ 21 ตุลาคม 2567 ยืนยัน การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แต่จนถึงปัจจุบัน ร่างพระราชบัญญัตินี้ยังคงอยู่ใน ขั้นตอนการดำเนินการภายในของรัฐบาลและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง โดยยังไม่ปรากฏความก้าวหน้าที่น่าไปสู่ ผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมาย ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของสถาบัน สิทธิมนุษยชนไทยในระดับสากล

ข้อเสนอแนะ รัฐสภา คณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงาน ของรัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาสนับสนุนและเร่งรัด การแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 โดยยกเลิกบทบัญญัติในมาตรา 26 (4) เพื่อให้บทบาท หน้าที่ของ กสม. สอดคล้องกับหลักการปารีส และให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการให้คู่กรณี ทำความตกลงเพื่อยุติข้อพิพาทและแก้ไขปัญหาการละเมิด สิทธิมนุษยชน อันจะทำให้การคุ้มครองผู้ได้รับความ เสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ ไม่ล่าช้าและสอดคล้องกับหลักสากลต่อไป

ทั้งนี้ หาก กสม. ได้รับการสนับสนุนจากรัฐสภา คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะทำให้กสม. สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ พ.ศ. 2560 รวมทั้งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่น ต่อบทบาทของ กสม. ในระดับสากลตามนโยบายของ กสม.

5.2 หน่วยงานที่ได้รับข้อเสนอแนะของ กสม. ไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ หรือดำเนินการล่าช้า

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) (2) และ (3) ประกอบพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 36 มาตรา 40 และมาตรา 42 บัญญัติให้ กสม. เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสม ในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุง กฎหมาย กฎระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับ หลักสิทธิมนุษยชน ต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง จากการติดตามผลการดำเนินการตาม มาตรการหรือข้อเสนอแนะของ กสม. พบว่า มาตรการ หรือข้อเสนอแนะจำนวนมากอยู่ระหว่างการติดตาม และยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ หรือบางหน่วยงานยังไม่ปฏิบัติตาม ส่งผลกระทบต่อการคุ้มครองสิทธิของประชาชนและ กลุ่มเป้าหมาย ทำให้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน อาจไม่ได้รับการแก้ไขหรือล่าช้าเกินสมควร

ข้อเสนอแนะ คณะรัฐมนตรีควรกำชับให้หน่วยงาน ของรัฐนำข้อเสนอแนะของ กสม. ไปพิจารณาดำเนินการ อย่างจริงจัง และให้รายงานความก้าวหน้าผลการ ดำเนินงานเป็นระยะ เพื่อให้สามารถติดตามและรับทราบ ข้อจำกัดหรืออุปสรรคในการปฏิบัติ อันจะนำไปสู่ผล สัมฤทธิ์ในการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนของ ประชาชนอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

บทที่ 6

รายงานงบการเงิน

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบรายงานการเงินของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (สำนักงาน) ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2568 งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า รายงานการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ณ วันที่ 30 กันยายน 2568 และผลการดำเนินงาน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบรายงานการเงินในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากสำนักงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี รวมถึง มาตรฐานเรื่องความเป็นอิสระ ที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี (ประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบรายงานการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและประมวลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่า หลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วยข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงรายงานการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินคาดว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะได้รับรายงานประจำปีภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อรายงานการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่น และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบรายงานการเงิน คือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับรายงานการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลต่อรายงานการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำรายงานการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของสำนักงานในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่มีข้อกำหนดในกฎหมายหรือเป็นนโยบายรัฐบาลที่จะเลิกสำนักงานหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแล มีหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของหน่วยงาน

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบรายงานการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่ารายงานการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้รายงานการเงินจากการใช้รายงานการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยของผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในรายงานการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

เพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงผลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของสำนักงาน
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร
- สรุปลักษณะความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของสำนักงานในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในรายงานการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้สำนักงานต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของรายงานการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่ารายงานการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่กำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางปรานี ช่วยเกิด)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจเงินแผ่นดินที่ 15

(นางสาวกานต์สิริ ชนสารสุรพงศ์)

ผู้อำนวยการกลุ่ม

งบแสดงฐานะการเงิน

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2568

(หน่วย : บาท)

สินทรัพย์	หมายเหตุ	2568	2567
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4	61,875,467.28	41,312,696.39
ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	5	44,066.00	107,439.00
วัสดุคงเหลือ		2,251,065.56	2,832,798.73
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	6	1,175,837.06	771,903.89
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		65,346,435.90	45,024,838.01
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	7	30,203,092.12	23,049,323.74
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	8	11,367,023.72	12,556,147.49
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		-	2,920.13
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		41,570,115.84	35,608,391.36
รวมสินทรัพย์		106,916,551.74	80,633,229.37

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(ลงชื่อ)

(นางสาวสุทิสรา น้อมรักษา)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

(ลงชื่อ)

(นางสาวทรรษา หอมทวล)

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

งบแสดงฐานะการเงิน

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

งบแสดงฐานะการเงิน

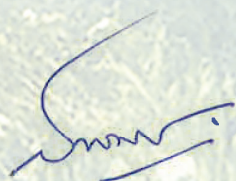
ณ วันที่ 30 กันยายน 2568

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2568	2567
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้การค้า	9	5,723,043.10	5,975,896.86
เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	10	4,427,476.44	2,386,852.90
เงินรับฝากระยะสั้น	11	969,797.26	850,205.93
รวมหนี้สินหมุนเวียน		11,120,316.80	9,212,955.69
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล		1,000,000.00	1,000,000.00
เงินรับฝากระยะยาว	12	736,186.00	401,891.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		1,736,186.00	1,401,891.00
รวมหนี้สิน		12,856,502.80	10,614,846.69
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
ทุน			
ทุน		35,560,825.84	35,560,825.84
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	14	58,499,223.10	34,457,556.84
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		94,060,048.94	70,018,382.68
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		106,916,551.74	80,633,229.37

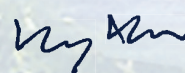
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการการเงินนี้

(ลงชื่อ)

(นางสาวสุทิสภา น้อมรักษา)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

(ลงชื่อ)

(นางสาวพรรษา หอมหวล)
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2568

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2568	2567
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	15	386,126,014.99	320,425,574.72
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ		834,800.00	-
รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	16	1,577,599.70	1,966,424.92
รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	17	1,256,181.15	59,058.80
รายได้อื่น	18	864,442.23	1,361,920.66
รวมรายได้		390,659,038.07	323,812,979.10
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	19	209,452,104.41	193,990,565.16
ค่าบำเหน็จบำนาญ	20	41,894,764.86	39,505,802.56
ค่าตอบแทน	21	1,663,100.00	1,151,800.00
ค่าใช้จ่ายสื่อ	22	83,498,617.18	48,370,727.82
ค่าวัสดุ	23	8,374,256.46	3,774,860.43
ค่าสาธารณูปโภค	24	10,907,450.14	11,409,511.07
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	25	10,652,932.44	9,083,638.64
ค่าใช้จ่ายอื่น	26	10.00	67,101.18
รวมค่าใช้จ่าย		366,443,235.49	307,354,006.86
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		24,215,802.58	16,458,972.24

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(ลงชื่อ)

(นางสาวสุทิสาน น้อมรักษา)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

(ลงชื่อ)

(นางสาวพรรษา ทอมทวล)
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

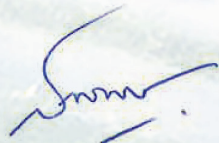
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2568

หมายเหตุ	ทุน	(หน่วย : บาท)	
		รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย สะสม	รวม สินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 - ตามที่รายงานไว้เดิม	35,560,825.84	22,400,211.56	57,961,037.40
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	14 -	(4,401,626.96)	(4,401,626.96)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 - หลังการปรับปรุง	35,560,825.84	17,998,584.60	53,559,410.44
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี 2567			
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	14 -	16,458,972.24	16,458,972.24
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	35,560,825.84	34,457,556.84	70,018,382.68

หมายเหตุ	ทุน	(หน่วย : บาท)	
		รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย สะสม	รวม สินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 - ตามที่รายงานไว้เดิม	35,560,825.84	34,457,556.84	70,018,382.68
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	14 -	(174,136.32)	(174,136.32)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 - หลังการปรับปรุง	35,560,825.84	34,283,420.52	69,844,246.36
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี 2568			
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	14 -	24,215,802.58	24,215,802.58
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2568	35,560,825.84	58,499,223.10	94,060,048.94

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(ลงชื่อ)

(นางสาวสุทิสา น้อมรักษา)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

(ลงชื่อ)

(นางสาวพรรษา หอมหวล)

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2568

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นส่วนราชการและมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ ตามมาตรา 47 และมีหน้าที่และอำนาจ ตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ดังนี้

1. รับผิดชอบงานธุรการและดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการบรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกฎหมายอื่น
2. อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการและกรรมการ
3. ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นใดในด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนภารกิจและหน้าที่ของคณะกรรมการ
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือที่คณะกรรมการมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตั้งอยู่ที่ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคาร B) ชั้น 6 - 7 เลขที่ 120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210 และมีสำนักงานพื้นที่ส่วนภูมิภาค จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ พื้นที่ภาคใต้ พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และพื้นที่ภาคเหนือ

กรอบกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้แก่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 13 ธันวาคม 2560

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบเงินอุดหนุน จำนวน 331,388,000.00 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 268,041,900.00 บาท) โดยแยกเป็นค่าใช้จ่ายบุคลากร จำนวน 193,668,200.00 บาท ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน จำนวน 119,990,700.00 บาท และค่าครุภัณฑ์ จำนวน 17,729,100.00 บาท เพื่อใช้จ่ายในแผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผลผลิตการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเชิงพื้นที่ แผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานยุทธศาสตร์สร้างหลักประกันทางสังคม แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาบริการประชาชนและการพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ และแผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ผลผลิตที่ 1 การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และผลผลิตที่ 2 การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รายงานการเงินของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 รายการที่ปรากฏในรายงานการเงินฉบับนี้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้ ซึ่งรวมถึงหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และในการจัดทำรายงานการเงินประจำปีงบประมาณของหน่วยงาน เป็นไปตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.2/ว561 ลงวันที่ 20 กันยายน 2567 เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจในการจัดทำและนำเสนอรายงานการเงินประจำปีงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ โดยรูปแบบการนำเสนอรายงานการเงิน เป็นไปตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.2/ว 479 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2563 เรื่อง รูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ และหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.2/ว 559 ลงวันที่ 25 กันยายน 2566 เรื่อง รูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2566)

รายงานการเงินนี้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยไว้เป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชี

รายงานการเงินของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ซึ่งไม่มีหน่วยเบิกจ่ายในส่วนภูมิภาค รวมรายการบัญชีที่เกิดขึ้นทั้งที่หน่วยงานในส่วนกลางและหน่วยงานในส่วนภูมิภาค

หมายเหตุ 3 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

- เงินสด หมายถึง เงินสดในมือ และเช็ค หน่วยงานจะรับรู้เงินสดและเงินฝากธนาคารในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ และแสดงรายการดังกล่าวไว้ในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

- เงินทดรองราชการ หมายถึง เงินที่หน่วยงานได้รับจากรัฐบาลเพื่อทดรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อยในการดำเนินงานของหน่วยงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ การใช้จ่ายเงินทดรองราชการจะบันทึกควบคุมโดยทะเบียน ยอดบัญชีเงินทดรองราชการจะเป็นยอดคงที่ตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ เมื่อหน่วยงานใช้จ่ายเงินทดรองราชการแล้ว จะรวบรวมหลักฐานการจ่ายเพื่อเบิกเงินงบประมาณมาชดเชยเงินทดรองราชการ หน่วยงานจะบันทึกรับรู้เงินทดรองราชการเมื่อได้รับเงินควบคุมคู่กับการบันทึกเงินทดรองราชการรับจากคลัง และให้แสดงเงินทดรองราชการในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

- เงินฝากคลัง หมายถึง เงินนอกงบประมาณที่หน่วยงานฝากไว้กับกระทรวงการคลัง หน่วยงานจะรับรู้เงินฝากคลังในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ โดยแสดงรายการเงินฝากคลังในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน

3.2 ลูกหนี้ระยะสั้น

ลูกหนี้เงินยืม คือ จำนวนเงินที่หน่วยงานจ่ายให้ข้าราชการ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการประจำประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พนักงานราชการ ลูกจ้างสำนักงาน ยืมเพื่อนำไปทดรองจ่ายในการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยไม่มีดอกเบี้ย เช่น ลูกหนี้เงินงบประมาณ แสดงตามมูลค่าที่จะได้รับโดยไม่ตั้งบัญชีค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

3.3 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูง และไม่มีลักษณะคงทนถาวร หน่วยงานวัดมูลค่าวัสดุคงเหลือในราคาทุนตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน

3.4 อาคาร และอุปกรณ์

- หน่วยงานแสดงรายการอาคาร และอุปกรณ์ ตามราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม
- หน่วยงานรับรู้รายการอุปกรณ์ เฉพาะรายการที่มีมูลค่าขั้นต่ำต่อหน่วยหรือต่อชุดตั้งแต่ 10,000.00 บาท ขึ้นไป ยกเว้นรายการที่ได้มาก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 รับรู้เป็นอุปกรณ์เมื่อมูลค่าขั้นต่ำตั้งแต่ 5,000.00 บาท ขึ้นไป
- ราคาทุนรวมต้นทุนทางตรงที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาสินทรัพย์ เพื่อให้สินทรัพย์นั้นอยู่ในสภาพและสถานที่ที่พร้อมใช้งานได้ตามความประสงค์ของฝ่ายบริหาร
- ส่วนประกอบของรายการอาคาร และอุปกรณ์ แต่ละรายการที่มีรูปแบบและอายุการให้ประโยชน์ที่แตกต่างกัน และมีต้นทุนที่มีนัยสำคัญจะบันทึกส่วนประกอบนั้นแยกต่างหากจากกัน
- ต้นทุนที่เกิดขึ้นในภายหลัง ต้นทุนในการเปลี่ยนแทนส่วนประกอบจะรับรู้เป็นส่วนหนึ่งของมูลค่าตามบัญชีของรายการอาคาร และอุปกรณ์ เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่หน่วยงานจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตหรือศักยภาพในการให้บริการเพิ่มขึ้นจากรายการนั้น และสามารถวัดมูลค่าต้นทุนของรายการนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ และตัดมูลค่าของชิ้นส่วนที่ถูกเปลี่ยนแทนออกจากบัญชีด้วยมูลค่าตามบัญชี ส่วนต้นทุนที่เกิดขึ้นในการซ่อมบำรุงอาคาร และอุปกรณ์ที่เกิดขึ้นเป็นประจำ จะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น
- ค่าเสื่อมราคาบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.3/ว 43 ลงวันที่ 29 มกราคม 2562 เรื่อง คู่มือการบัญชีภาครัฐ เรื่อง ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ และตามบันทึกข้อความสำนักบริหารกลาง กลุ่มงานพัสดุ ที่ สม 0001/1870 ลงวันที่ 28 ตุลาคม 2557 เรื่อง ขออนุมัติปรับลดอายุการใช้งานสินทรัพย์ประเภทครุภัณฑ์งานบ้านงานครัวและครุภัณฑ์สำนักงาน โดยประเภทครุภัณฑ์งานบ้านงานครัวจากเดิม 10 ปี เป็น 5 ปี และครุภัณฑ์สำนักงาน จากเดิม 10 ปี เป็น 8 ปี ดังนี้

- ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	20 ปี
- ครุภัณฑ์สำนักงาน	3 – 10 ปี
- ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	5 ปี
- ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ	5 ปี
- ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	4 ปี
- ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	5 ปี
- ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	5 – 10 ปี
- ครุภัณฑ์การแพทย์และวิทยาศาสตร์	5 ปี
- ครุภัณฑ์อื่น	5 ปี

- ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

3.5 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ ต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงระบบงานต่าง ๆ และต้นทุนเว็บไซต์ ทั้งที่ได้มาจากการจัดซื้อ และการจ้างพัฒนาขึ้น โดยหน่วยงานมีสิทธิควบคุมการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้น และคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการจากสินทรัพย์นั้นเกินกว่าหนึ่งปี หน่วยงานแสดงรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม

- หน่วยงานรับรู้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนเฉพาะรายการที่มีมูลค่าขั้นต่ำต่อหน่วยหรือต่อชุดตั้งแต่ 10,000.00 บาท ขึ้นไป

- ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ 4 ปี

3.6 สัญญาเช่าดำเนินงาน

หน่วยงานรับรู้จำนวนเงินที่จ่ายตามสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นค่าใช้จ่ายตามวิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า นอกจากนี้จะมีเกณฑ์อื่นที่เป็นระบบซึ่งสะท้อนถึงระยะเวลาที่ผู้เช่าได้รับประโยชน์ได้ดีกว่า

3.7 รายได้จากงบประมาณ

- รายได้จากเงินงบประมาณ หน่วยงานรับรู้รายได้เงินงบประมาณตามที่ยื่นคำขอเบิกเงินงบประมาณและได้รับการโอนเงินงบประมาณจากกรมบัญชีกลาง

- รายได้จากงบประมาณงบกลาง รับรู้รายได้เมื่อได้รับโอนเงินจากกรมบัญชีกลางตามที่ยื่นคำขอเบิกเข้าบัญชีเงินฝาก รวมทั้งการเบิกจ่ายตรงจากกรมบัญชีกลาง

3.8 รายได้แผ่นดิน

รายได้แผ่นดินเป็นรายได้ของรัฐบาลที่หน่วยงานได้รับและจะต้องนำส่งคลัง หน่วยงานรับรู้เงินรายได้แผ่นดินเมื่อได้รับรายได้ และเนื่องจากรายได้แผ่นดินเป็นรายได้ที่หน่วยงานไม่สามารถนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ ดังนั้น ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน หน่วยงานจะปิดบัญชีรายได้แผ่นดินและบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลังไปเข้าบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง เพื่อแสดงภาระผูกพันที่หน่วยงานจะต้องนำเงินส่งคลังในงวดบัญชีต่อไป

3.9 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค ได้แก่ รายได้จากเงินช่วยเหลือและเงินบริจาค กรณีที่ไม่มีเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการใช้ รับรู้เป็นรายได้ทั้งจำนวนเมื่อได้รับเงิน

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอนรับรู้เป็นรายได้รอการรับรู้เมื่อได้รับเงินและทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ทำตามเงื่อนไขที่กำหนด สำหรับรายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่ไม่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน ไม่ว่าจะมียกข้อจำกัดของสินทรัพย์ที่โอนหรือไม่ รับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับสินทรัพย์รับโอนที่เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 4 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

	2568	2567
เงินสดในมือ	785.39	761.93
เงินตราออก	1,000,000.00	1,000,000.00
เงินฝากสถาบันการเงิน	58,404,263.89	39,370,415.46
เงินฝากคลัง	2,470,418.00	941,519.00
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	61,875,467.28	41,312,696.39

เงินสดในมือ จำนวน 785.39 บาท เป็นเงินสด นอกจากส่วนที่หน่วยงานถือไว้เพื่อใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานปกติตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานแล้ว ยังรวมถึงส่วนที่หน่วยงานได้รับไว้เพื่อรณาสงคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมาย ซึ่งไม่สามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของหน่วยงานได้

เงินตราออก จำนวน 1,000,000.00 บาท เป็นเงินที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อยในหน่วยงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินตราออก พ.ศ. 2562 ซึ่งจะต้องส่งคืนคลังเมื่อหมดความจำเป็นในการใช้จ่าย ยอดคงเหลือสิ้นปีประกอบด้วย เงินฝากธนาคารทั้งจำนวน

เงินฝากคลัง เป็นเงินที่หน่วยงานฝากไว้กับกระทรวงการคลังภายใต้ข้อกำหนดตามกฎหมาย โดยไม่มีดอกเบี้ย ซึ่งสามารถเบิกถอนได้เมื่อต้องการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนดไว้ในระเบียบที่ระบุข้อจำกัดในการใช้จ่าย

เงินฝากคลัง จำนวน 2,470,418.00 บาท เป็นเงินประกันสัญญา เงินประกันผลงาน และรายได้จากการรับสมัครสอบ ซึ่งเป็นเงินนอกงบประมาณที่มีข้อจำกัดในการใช้จ่ายเพื่อจ่ายต่อไปให้บุคคลหรือหน่วยงานอื่นตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในกฎหมายอันเป็นที่มาของเงินฝากคลัสนั้น หน่วยงานไม่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานตามปกติได้ แต่มีหน้าที่ถือไว้เพื่อจ่ายตามวัตถุประสงค์ของเงินฝากคลัง ดังนี้

	2568	2567
เงินประกันสัญญา	1,590,618.00	941,519.00
เงินประกันผลงาน	45,000.00	-
รายได้จากการรับสมัครสอบ	834,800.00	-
รวมเงินฝากคลัง	2,470,418.00	941,519.00

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 5 ลูกหนี้อื่นระยะสั้น

ลูกหนี้อื่นระยะสั้น จำนวน 44,066.00 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 107,439.00 บาท) เป็นลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณทั้งจำนวน

ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ ณ วันสิ้นปี แยกตามอายุหนี้ ดังนี้

ลูกหนี้เงินยืม ในงบประมาณ	ยังไม่ถึงกำหนด ชำระ	เกินกำหนดชำระ		(หน่วย : บาท) รวม
		ไม่เกิน 15 วัน	เกินกว่า 15 วัน	
2568	44,066.00	-	-	44,066.00
2567	107,439.00	-	-	107,439.00

หมายเหตุ 6 สิ้นทรัพย์หมุนเวียนอื่น

	(หน่วย : บาท)	
	2568	2567
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	1,168,963.74	765,030.57
เงินรอรับคืน	6,873.32	6,873.32
รวมสิ้นทรัพย์หมุนเวียนอื่น	1,175,837.06	771,903.89

หมายเหตุ 7 อาคาร และอุปกรณ์ – สุทธิ

	(หน่วย : บาท)	
	2568	2567
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	17,172,370.76	17,172,370.76
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	8,601,067.57	7,742,449.03
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า - สุทธิ	8,571,303.19	9,429,921.73
ครุภัณฑ์	107,196,853.40	92,584,118.75
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ครุภัณฑ์	85,565,064.47	80,104,376.74
ครุภัณฑ์ - สุทธิ	21,631,788.93	12,479,742.01
ครุภัณฑ์ระหว่างดำเนินการ	-	1,139,660.00
รวมอาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	30,203,092.12	23,049,323.74

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 7 อาคาร และอุปกรณ์ – สุธิ (ต่อ)

		(หน่วย : บาท)			
		2567			
		ส่วนปรับปรุง อาคารเช่า	ครุภัณฑ์	ครุภัณฑ์ ระหว่าง ดำเนินการ	รวม
ราคาทุน					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566	17,172,370.76	98,743,547.54	-	115,915,918.30	
มูลค่าของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น	-	3,478,832.09	1,139,660.00	4,618,492.09	
การจำหน่ายออก	-	(9,262,591.38)	-	(9,262,591.38)	
ปรับปรุงปีก่อน	-	(375,669.50)	-	(375,669.50)	
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	17,172,370.76	92,584,118.75	1,139,660.00	110,896,149.51	
ค่าเสื่อมราคาสะสม					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566	(6,883,830.49)	(84,498,005.43)	-	(91,381,835.92)	
ค่าเสื่อมราคาระหว่างปี	(858,618.54)	(5,176,206.89)	-	(6,034,825.43)	
การจำหน่ายออก	-	9,197,716.07	-	9,197,716.07	
ปรับปรุงปีก่อน	-	372,119.51	-	372,119.51	
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	(7,742,449.03)	(80,104,376.74)	-	(87,846,825.77)	
มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	9,429,921.73	12,479,742.01	1,139,660.00	23,049,323.74	

		(หน่วย : บาท)			
		2568			
		ส่วนปรับปรุง อาคารเช่า	ครุภัณฑ์	ครุภัณฑ์ ระหว่าง ดำเนินการ	รวม
ราคาทุน					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2567	17,172,370.76	92,584,118.75	1,139,660.00	110,896,149.51	
มูลค่าของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น	-	14,814,865.50	8,490,340.00	23,305,205.50	
การจำหน่ายออก	-	(202,130.85)	(9,630,000.00)	(9,832,130.85)	
ณ วันที่ 30 กันยายน 2568	17,172,370.76	107,196,853.40	-	124,369,224.16	
ค่าเสื่อมราคาสะสม					
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2567	(7,742,449.03)	(80,104,376.74)	-	(87,846,825.77)	
ค่าเสื่อมราคาระหว่างปี	(858,618.54)	(5,662,808.58)	-	(6,521,427.12)	
การจำหน่ายออก	-	202,120.85	-	202,120.85	
ณ วันที่ 30 กันยายน 2568	(8,601,067.57)	(85,565,064.47)	-	(94,166,132.04)	
มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 30 กันยายน 2568	8,571,303.19	21,631,788.93	-	30,203,092.12	

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 8 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ

	2568	(หน่วย : บาท) 2567
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	44,092,454.24	43,192,550.24
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม - โปรแกรมคอมพิวเตอร์	35,157,908.07	31,026,402.75
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ - สุทธิ	<u>8,934,546.17</u>	<u>12,166,147.49</u>
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระหว่างพัฒนา	<u>2,432,477.55</u>	<u>390,000.00</u>
รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	<u>11,367,023.72</u>	<u>12,556,147.49</u>

	(หน่วย : บาท)		
	โปรแกรมคอมพิวเตอร์	โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระหว่างพัฒนา	รวม
ราคาทุน			
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566	30,355,369.24	4,928,611.35	35,283,980.59
มูลค่าของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น	12,837,181.00	7,587,191.65	20,424,372.65
การจำหน่ายออก	-	(12,125,803.00)	(12,125,803.00)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	<u>43,192,550.24</u>	<u>390,000.00</u>	<u>43,582,550.24</u>
ค่าตัดจำหน่ายสะสม			
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566	(27,977,589.54)	-	(27,977,589.54)
ค่าเสื่อมราคาประจำปี	(3,048,813.21)	-	(3,048,813.21)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	<u>(31,026,402.75)</u>	<u>-</u>	<u>(31,026,402.75)</u>
มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 30 กันยายน 2567	<u>12,166,147.49</u>	<u>390,000.00</u>	<u>12,556,147.49</u>

	(หน่วย : บาท)		
	โปรแกรมคอมพิวเตอร์	โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระหว่างพัฒนา	รวม
ราคาทุน			
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2567	43,192,550.24	390,000.00	43,582,550.24
มูลค่าของสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น	899,904.00	2,942,381.55	3,842,285.55
การจำหน่ายออก	-	(899,904.00)	(899,904.00)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2568	<u>44,092,454.24</u>	<u>2,432,477.55</u>	<u>46,524,931.79</u>
ค่าตัดจำหน่ายสะสม			
ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2567	(31,026,402.75)	-	(31,026,402.75)
ค่าเสื่อมราคาประจำปี	(4,131,505.32)	-	(4,131,505.32)
ณ วันที่ 30 กันยายน 2568	<u>(35,157,908.07)</u>	<u>-</u>	<u>(35,157,908.07)</u>
มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ 30 กันยายน 2568	<u>8,934,546.17</u>	<u>2,432,477.55</u>	<u>11,367,023.72</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 9 เจ้าหนี้การค้า

	2568	2567
เจ้าหนี้การค้า - หน่วยงานภาครัฐ	256,700.00	181,700.00
เจ้าหนี้การค้า - บุคคลภายนอก	5,466,343.10	5,794,196.86
รวมเจ้าหนี้การค้า	5,723,043.10	5,975,896.86

หมายเหตุ 10 เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น

	2568	2567
ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย	941,570.74	522,558.30
ใบสำคัญค้ำจ่าย	2,620,561.28	1,260,264.21
ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง	865,344.42	604,030.39
รวมเจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	4,427,476.44	2,386,852.90

หมายเหตุ 11 เงินรับฝากระยะสั้น

	2568	2567
เงินประกันสัญญา	922,932.00	849,444.00
เงินประกันผลงาน	45,000.00	-
เงินรับฝากอื่น	1,865.26	761.93
รวมเงินรับฝากระยะสั้น	969,797.26	850,205.93

เงินประกันสัญญา จำนวน 922,932.00 บาท และเงินประกันผลงาน จำนวน 45,000.00 บาท ฝากไว้ในบัญชีเงินฝากคลังทั้งจำนวน ตามหมายเหตุ 4

หมายเหตุ 12 เงินรับฝากระยะยาว

	2568	2567
เงินประกันสัญญา - ระยะยาว	736,186.00	401,891.00
รวมเงินรับฝากระยะยาว	736,186.00	401,891.00

เงินประกันสัญญา จำนวน 736,186.00 บาท ฝากไว้ในบัญชีเงินฝากคลัง จำนวน 667,686.00 บาท และเงินฝากสถาบันการเงิน จำนวน 68,500.00 บาท ตามหมายเหตุ 4

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 13 ภาระผูกพัน

- ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงาน

หน่วยงานในฐานะผู้เช่ามีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตตามสัญญาเช่าดำเนินงานที่ไม่สามารถยกเลิกได้ ณ วันที่ 30 กันยายน 2568 และ 2567 ดังนี้

	(หน่วย : บาท)	
	2568	2567
ไม่เกิน 1 ปี	8,120,543.35	6,979,497.00
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	8,266,230.58	11,704,403.82
รวม	16,386,773.93	18,683,900.82

ภาระผูกพันตามสัญญา จำนวน 16,386,773.93 บาท รายละเอียดสัญญา ดังนี้

1. สัญญาเช่ารถยนต์ สัญญาเลขที่ 71/2565 ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2564 เช่ารถยนต์ประจำตำแหน่งประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จำนวน 1 คัน และรถยนต์ประจำตำแหน่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จำนวน 5 คัน สัญญาสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2569 ภาระผูกพันตามสัญญาคงเหลือ จำนวนเงิน 4,034,328.00 บาท

2. สัญญาเช่ารถยนต์ สัญญาเลขที่ 84/2565 ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2565 เช่ารถยนต์บรรทุก จำนวน 1 คัน และรถยนต์โดยสารส่วนบุคคล ขนาด 12 ที่นั่ง จำนวน 1 คัน สัญญาสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2569 ภาระผูกพันตามสัญญาคงเหลือ จำนวนเงิน 473,154.00 บาท

3. สัญญาเช่ารถยนต์ สัญญาเลขที่ 108/2565 ลงวันที่ 1 กันยายน 2565 เช่ารถยนต์ประจำตำแหน่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จำนวน 1 คัน สัญญาสิ้นสุดวันที่ 31 สิงหาคม 2570 ภาระผูกพันตามสัญญาคงเหลือ จำนวนเงิน 1,247,727.00 บาท

4. สัญญาเช่ารถยนต์ สัญญาเลขที่ 20/2566 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2566 เช่ารถยนต์บรรทุก จำนวน 1 คัน และรถยนต์โดยสารส่วนบุคคล ขนาด 12 ที่นั่ง จำนวน 1 คัน สัญญาสิ้นสุดวันที่ 31 กรกฎาคม 2571 ภาระผูกพันตามสัญญาคงเหลือ จำนวนเงิน 1,351,500.00 บาท

5. สัญญาเช่ารถยนต์ สัญญาเลขที่ 15/2567 ลงวันที่ 5 มกราคม 2567 เช่ารถยนต์โดยสารส่วนบุคคล ขนาด 12 ที่นั่ง จำนวน 2 คัน สัญญาสิ้นสุดวันที่ 4 มกราคม 2572 ภาระผูกพันตามสัญญาคงเหลือ จำนวนเงิน 1,857,520.20 บาท

6. สัญญาเช่ารถยนต์ สัญญาเลขที่ 16/2567 ลงวันที่ 10 มกราคม 2567 เช่ารถยนต์นั่งส่วนบุคคล จำนวน 1 คัน สัญญาสิ้นสุดวันที่ 9 มกราคม 2572 ภาระผูกพันตามสัญญาคงเหลือ จำนวนเงิน 666,610.05 บาท

7. สัญญาเช่ารถยนต์ สัญญาเลขที่ 20/2567 ลงวันที่ 15 พฤษภาคม 2567 เช่ารถยนต์โดยสารส่วนบุคคล ขนาด 12 ที่นั่ง จำนวน 2 คัน สัญญาสิ้นสุดวันที่ 14 พฤษภาคม 2572 ภาระผูกพันตามสัญญาคงเหลือ จำนวนเงิน 2,151,556.40 บาท

8. สัญญาเช่ารถยนต์ สัญญาเลขที่ 12/2568 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2567 เช่ารถยนต์นั่งส่วนบุคคล จำนวน 1 คัน และรถยนต์โดยสารส่วนบุคคล ขนาด 12 ที่นั่ง จำนวน 1 คัน สัญญาสิ้นสุดวันที่ 2 ธันวาคม 2572 ภาระผูกพันตามสัญญาคงเหลือ จำนวนเงิน 2,120,044.50 บาท

9. สัญญาเช่ารถยนต์ สัญญาเลขที่ 29/2568 ลงวันที่ 23 กรกฎาคม 2568 เช่ารถยนต์บรรทุก จำนวน 1 คัน และรถยนต์โดยสารส่วนบุคคล ขนาด 12 ที่นั่ง จำนวน 1 คัน สัญญาสิ้นสุดวันที่ 22 กรกฎาคม 2573 ภาระผูกพันตามสัญญาคงเหลือ จำนวนเงิน 2,484,333.78 บาท

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

- ภาระผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2568 และ 2567 หน่วยงานมีภาระผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน ดังนี้
(หน่วย : บาท)

สัญญาที่ยังไม่ได้รับรู้	2568	2567
อุปกรณ์ และอื่น ๆ	8,981,849.95	11,181,824.19
รวม	8,981,849.95	11,181,824.19

ภาระผูกพันข้างต้นเกิดจากมูลค่าตามสัญญาจ้างปรับปรุงอาคารเช่า และจัดหาสินทรัพย์

- ภาระผูกพันตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ

ณ วันที่ 30 กันยายน 2568 และ 2567 หน่วยงานมีภาระผูกพันที่เกิดจากสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ จำแนกตามระยะเวลาของสัญญา ดังนี้

	2568	2567
ไม่เกิน 1 ปี	16,106,886.25	11,152,291.25
รวม	16,106,886.25	11,152,291.25

หมายเหตุ 14 รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม

	2568	2567
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ	24,215,802.58	16,458,972.24
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสมยกมา	34,457,556.84	22,400,211.56
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาด	(174,136.32)	(4,401,626.96)
รวมรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	58,499,223.10	34,457,556.84

ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน (174,136.32) บาท คือ การนำเงินเหลือจ่ายโครงการ “การวิจัยเพื่อพัฒนาเครื่องมือ มาตรฐานและระบบในการป้องกัน คุ่มครองและเยียวยาตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคตสูญหาย พ.ศ. 2565” ส่งคืนสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

หมายเหตุ 15 รายได้จากงบประมาณ

	2568	2567
รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน		
รายได้จากงบบุคลากร	193,668,200.00	173,206,100.00
รายได้จากงบดำเนินงาน	119,990,700.00	78,852,500.00
รายได้จากงบลงทุน	17,729,100.00	15,983,300.00
รายได้จากงบกลาง	54,738,014.99	52,383,674.72
รวมรายได้จากงบประมาณ	386,126,014.99	320,425,574.72

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 16 รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

	2568	2567
		(หน่วย : บาท)
		2568
รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ		
เพื่อการดำเนินงาน	1,577,599.70	1,966,424.92
รวมรายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	1,577,599.70	1,966,424.92

หมายเหตุ 17 รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค

	2568	2567
		(หน่วย : บาท)
		2568
รายได้จากการอุดหนุนเพื่อการดำเนินงานอื่น	349,411.15	59,058.80
รายได้จากการบริจาค	906,770.00	-
รวมรายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	1,256,181.15	59,058.80

หมายเหตุ 18 รายได้อื่น

	2568	2567
		(หน่วย : บาท)
		2568
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากจากสถาบันการเงิน	850,272.23	477,797.28
รายได้จากการขายของเบ็ดเตล็ด	4,370.00	98,123.38
รายได้จากการขายครุภัณฑ์	9,800.00	786,000.00
รวมรายได้อื่น	864,442.23	1,361,920.66

หมายเหตุ 19 ค่าใช้จ่ายบุคลากร

	2568	2567
		(หน่วย : บาท)
		2568
เงินเดือน	89,649,486.69	82,846,962.55
ค่าล่วงเวลา	267,840.00	171,830.00
เงินประจำตำแหน่ง	8,026,676.52	7,416,115.81
ค่าตอบแทน	81,339,247.83	74,088,859.54
ค่าจ้าง	12,195,219.85	12,009,982.18
ค่าตอบแทนเหมาจ่ายแทนการจัดการรถประจำตำแหน่ง	1,463,814.20	1,451,638.71
ค่ารักษาพยาบาล	8,543,811.33	9,018,358.70
เงินช่วยการศึกษาบุตร	337,896.50	240,043.50
เงินชดเชย กบข.	1,584,616.92	1,447,788.00
เงินสมทบ กบข.	2,376,925.38	2,171,681.96
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	1,171,953.00	1,123,153.00
เงินสมทบกองทุนเงินทดแทน	34,073.00	32,862.00

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 19 ค่าใช้จ่ายบุคลากร (ต่อ)

	2568	2567
ค่าเช่าบ้าน	1,780,374.84	1,312,445.17
ค่าเบี้ยประกันสุขภาพ	594,599.35	599,281.44
ค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น	85,569.00	59,562.60
รวมค่าใช้จ่ายบุคลากร	209,452,104.41	193,990,565.16

หมายเหตุ 20 ค่าบำเหน็จบำนาญ

	2568	2567
บำนาญ	33,976,131.64	32,302,790.37
เงินช่วยค่าครองชีพ	506,160.00	506,160.00
บำเหน็จ	305,387.20	-
บำเหน็จดำรงชีพ	2,038,933.55	2,273,613.60
ค่ารักษาพยาบาล	5,058,552.47	4,419,038.59
เงินช่วยการศึกษาบุตร	9,600.00	4,200.00
รวมค่าบำเหน็จบำนาญ	41,894,764.86	39,505,802.56

หมายเหตุ 21 ค่าตอบแทน

	2568	2567
ค่าตอบแทนอื่น	1,663,100.00	1,151,800.00
รวมค่าตอบแทน	1,663,100.00	1,151,800.00

หมายเหตุ 22 ค่าใช้สอย

	2568	2567
ค่าใช้จ่ายฝึกอบรม	24,521,708.05	11,338,834.15
ค่าใช้จ่ายเดินทาง	16,241,646.09	9,846,140.15
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	180,981.79	288,301.49
ค่าจ้างเหมาบริการ	13,362,182.09	8,890,191.78
ค่าธรรมเนียม	4,451.00	2,680.00
ค่าจ้างที่ปรึกษา	5,947,500.00	1,935,534.60
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	3,939,014.00	3,556,372.00
ค่าเช่า	9,324,322.17	8,103,661.88

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 22 ค่าใช้สอย (ต่อ).

	2568	2567
ค่าประชาสัมพันธ์	2,123,500.00	782,792.30
ค่าใช้สอยอื่น	7,853,311.99	3,626,219.47
รวมค่าใช้สอย	83,498,617.18	48,370,727.82

หมายเหตุ 23 ค่าวัสดุ

	2568	2567
ค่าวัสดุ	7,019,896.27	3,255,033.38
ค่าแก๊สและน้ำมันเชื้อเพลิง	166,669.00	158,791.95
ค่าจัดหาสินทรัพย์มูลค่าน้อยกว่าเกณฑ์	1,187,691.19	361,035.10
รวมค่าวัสดุ	8,374,256.46	3,774,860.43

หมายเหตุ 24 ค่าสาธารณูปโภค

	2568	2567
ค่าไฟฟ้า	6,084,194.13	6,921,327.69
ค่าประปา	35,336.75	33,074.68
ค่าโทรศัพท์	1,762,901.83	1,635,076.92
ค่าบริการสื่อสารและโทรคมนาคม	2,316,523.43	2,287,692.78
ค่าบริการไปรษณีย์และขนส่ง	708,494.00	532,339.00
รวมค่าสาธารณูปโภค	10,907,450.14	11,409,511.07

หมายเหตุ 25 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

	2568	2567
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	858,618.54	858,618.54
ครุภัณฑ์	5,662,808.58	5,176,206.89
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	4,131,505.32	3,048,813.21
รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	10,652,932.44	9,083,638.64

หมายเหตุ 26 ค่าใช้จ่ายอื่น

	2568	2567
ค่าใช้จ่ายจากการโอนสินทรัพย์	8.00	67,094.18
ค่าจำหน่ายจากการขายสินทรัพย์	2.00	7.00
รวมค่าใช้จ่ายอื่น	10.00	67,101.18

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 27 การจัดประเภทรายการใหม่

ตัวเลขเปรียบเทียบในรายงานการเงิน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีการจัดประเภทใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดประเภทและการแสดงรายการในรายงานการเงิน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

	ก่อนจัด ประเภทใหม่	เพิ่ม/(ลด)	(หน่วย : บาท) หลังจัด ประเภทใหม่
เจ้าหนี้การค้า - หน่วยงานภาครัฐ	-	181,700.00	181,700.00
เจ้าหนี้การค้า - บุคคลภายนอก	-	5,794,196.86	5,794,196.86
รวม เจ้าหนี้การค้า	-	5,975,896.86	5,975,896.86
เจ้าหนี้ค่าซื้อสินค้าและบริการ	3,237,606.16	(3,237,606.16)	-
เจ้าหนี้รายจ่ายประเภททุน	3,191,430.00	(3,191,430.00)	-
เจ้าหนี้อื่น	69,419.00	(69,419.00)	-
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1,864,294.60	(1,864,294.60)	-
ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย	-	522,558.30	522,558.30
ใบสำคัญค้างจ่าย	-	1,260,264.21	1,260,264.21
ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง	-	604,030.39	604,030.39
รวม เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	8,362,749.76	(5,975,896.86)	2,386,852.90
รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงาน ภาครัฐเพื่อการดำเนินงาน	-	1,966,424.92	1,966,424.92
รวม รายได้จากการอุดหนุนจาก หน่วยงานภาครัฐ	-	1,966,424.92	1,966,424.92
รายได้จากการช่วยเหลือเพื่อการ ดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐ	1,966,424.92	(1,966,424.92)	-
รายได้จากการช่วยเหลือเพื่อการ ดำเนินงานจากแหล่งอื่น	59,058.80	-	59,058.80
รวม รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค	2,025,483.72	(1,966,424.92)	59,058.80

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 28 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

รายการ	งบสุทธิหลัง โอนเปลี่ยนแปลง	เงินกันไว้เบิก เหลือในปี (การสำรองเงิน)	ใบสั่งซื้อ/ สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
1. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรประจำปี					
งบเงินอุดหนุน					
แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	1,807,000.00	-	-	1,759,115.00	47,885.00
รวม	1,807,000.00	-	-	1,759,115.00	47,885.00
แผนงานบุคลากรภาครัฐ					
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	193,668,200.00	-	-	191,210,630.89	2,457,569.11
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	3,712,625.00	-	-	3,583,900.84	128,724.16
รวม	197,380,825.00	-	-	194,794,531.73	2,586,293.27
แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ					
ผลผลิตการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเชิงพื้นที่					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	13,566,300.00	-	62,071.94	10,152,117.31	3,352,110.75
ค่าใช้จ่ายลงทุน	2,946,000.00	-	1,533,656.50	1,288,573.00	123,770.50
รวม	16,512,300.00	-	1,595,728.44	11,440,690.31	3,475,881.25
แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาบริการประชาชนและการพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	3,261,675.00	-	624,775.50	2,363,655.50	273,244.00
ค่าใช้จ่ายลงทุน	3,000,000.00	-	1,757,073.45	.590,477.55	652,449.00
รวม	6,261,675.00	-	2,381,848.95	2,954,133.05	925,693.00
แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ					
ผลผลิตการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	60,709,080.00	-	5,626,706.75	51,653,952.20	3,428,421.05
ค่าใช้จ่ายลงทุน	11,763,120.00	-	231,120.00	11,101,504.00	430,496.00
รวม	72,472,200.00	-	5,857,826.75	62,755,456.20	3,858,917.05
แผนยุทธศาสตร์สร้างหลักประกันทางสังคม					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	36,954,000.00	-	10,834,122.15	21,767,696.76	4,352,181.09
รวม	36,954,000.00	-	10,834,122.15	21,767,696.76	4,352,181.09
รวมเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรประจำปี	331,388,000.00	-	20,669,526.29	295,471,623.05	15,246,850.66

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 28 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย (ต่อ)

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

รายการ	งบสุทธิหลังโอนเปลี่ยนแปลง	เงินกันไว้เบิกเหลือในปี (การสำรองเงิน)	ใบสั่งซื้อ/สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
2. เงินงบประมาณเหลือจ่ายสะสม					
งบเงินอุดหนุน					
แผนงานบุคลากรภาครัฐ					
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	1,210,300.00	-	-	62,850.00	1,147,450.00
รวม	1,210,300.00	-	-	62,850.00	1,147,450.00
แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	5,013,931.56	-	701,615.00	2,552,217.64	1,760,098.92
ค่าใช้จ่ายลงทุน	212,730.00	-	-	212,730.00	-
รวม	5,226,661.56	-	701,615.00	2,764,947.64	1,760,098.92
แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	405,200.00	-	404,000.00	-	1,200.00
ค่าใช้จ่ายลงทุน	155,000.00	-	-	155,000.00	-
รวม	560,200.00	-	404,000.00	155,000.00	1,200.00
แผนยุทธศาสตร์สร้างหลักประกันทางสังคม					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	100,000.00	-	-	-	100,000.00
รวม	100,000.00	-	-	-	100,000.00
รวมเงินงบประมาณเหลือจ่ายสะสม	7,097,161.56	-	1,105,615.00	2,982,797.64	3,008,748.92
รวมทั้งสิ้น	338,485,161.56	-	21,775,141.29	298,454,420.69	18,255,599.58

รายงานฐานะเงินกันไว้เบิกเหลือในปี (ก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)

รายการ	เงินกันไว้เบิกเหลือในปี (สุทธิ)	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาบริการประชาชนและการพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ			
ค่าใช้จ่ายลงทุน	7,410,000.00	1,950,000.00	5,460,000.00
รวม	7,410,000.00	1,950,000.00	5,460,000.00

รายงานฐานะเงินกันไว้เบิกเหลือในปี (ก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2568) คงเหลือ จำนวน 5,460,000.00 บาท ได้รับอนุมัติให้ขยายเวลาเบิกจ่ายเงิน ตามหนังสือ ที่ สม 0103/2000 ลงวันที่ 30 กันยายน 2568

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 29 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

รายการ	งบสุทธิหลัง โอนเปลี่ยนแปลง	เงินกันไว้เบิก เหลือในปี (การสำรองเงิน)	ใบสั่งซื้อ/ สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
1. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรประจำปี					
งบเงินอุดหนุน					
แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	1,000,000.00	-	-	996,375.00	3,625.00
รวม	1,000,000.00	-	-	996,375.00	3,625.00
แผนงานบุคลากรภาครัฐ					
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	175,946,024.88	-	-	175,944,052.34	1,972.54
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	3,412,515.00	-	-	3,146,117.17	266,397.83
รวม	179,358,539.88	-	-	179,090,169.51	268,370.37
แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ					
ผลผลิตการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ มนุษยชนเชิงพื้นที่					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	8,681,343.02	-	-	8,385,300.37	296,042.65
รวม	8,681,343.02	-	-	8,385,300.37	296,042.65
แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาบริการประชาชน และการพัฒนาประสิทธิภาพภาครัฐ					
ค่าใช้จ่ายลงทุน	8,930,000.00	-	7,410,000.00	1,520,000.00	-
รวม	8,930,000.00	-	7,410,000.00	1,520,000.00	-
แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ					
ผลผลิตการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและ การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	52,644,371.20	-	5,435,102.25	45,936,854.11	1,272,414.84
ค่าใช้จ่ายลงทุน	7,024,128.90	-	3,271,920.19	3,048,177.10	704,031.61
รวม	59,668,500.10	-	8,707,022.44	48,985,031.21	1,976,446.45
แผนยุทธศาสตร์สร้างหลักประกันทางสังคม					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	10,403,517.00	-	5,130,189.00	4,996,343.02	276,984.98
รวม	10,403,517.00	-	5,130,189.00	4,996,343.02	276,984.98
รวมเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรประจำปี	268,041,900.00	-	21,247,211.44	243,973,219.11	2,821,469.45

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมายเหตุ 29 รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย (ต่อ)

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

รายการ	งบสุทธิหลัง โอนเปลี่ยนแปลง	เงินกันไว้เบิก เหลือในปี (การสำรองเงิน)	ใบสั่งซื้อ/ สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
2. เงินงบประมาณเหลือจ่ายสะสม					
งบเงินอุดหนุน					
แผนงานบุคลากรภาครัฐ					
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	2,842,497.12	-	-	424,888.06	2,417,609.06
รวม	2,842,497.12	-	-	424,888.06	2,417,609.06
แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและ พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	2,691,771.58	-	-	1,876,729.61	815,041.97
ค่าใช้จ่ายลงทุน	1,127,124.09	-	499,904.00	624,458.09	2,762.00
รวม	3,818,895.67	-	499,904.00	2,501,187.70	817,803.97
แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ					
ค่าใช้จ่ายลงทุน	281,770.00	-	-	281,770.00	-
รวม	281,770.00	-	-	281,770.00	-
แผนยุทธศาสตร์สร้างหลักประกันทางสังคม					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	587,000.00	-	587,000.00	-	-
รวม	587,000.00	-	587,000.00	-	-
รวมเงินงบประมาณเหลือจ่ายสะสม	7,530,162.79	-	1,086,904.00	3,207,845.76	3,235,413.03
รวมทั้งสิ้น	275,572,062.79	-	22,334,115.44	247,181,064.87	6,056,882.48

รายงานรายได้แผ่นดิน

หมายเหตุ 30 รายงานรายได้แผ่นดิน

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
รายงานรายได้แผ่นดิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2568

	2568	2567
รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ		
รายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี	11,095.65	4,753,030.01
รายได้แผ่นดินจัดเก็บสุทธิ	<u>11,095.65</u>	<u>4,753,030.01</u>
รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง	11,095.65	4,753,030.01
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	-	-
รายการรายได้แผ่นดินสุทธิ	<u>-</u>	<u>-</u>

รายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี จำนวนเงิน 11,095.65 บาท ประกอบด้วย

	2568	2567
รายได้ดอกเบี้ย	4,712.89	4,916.37
รายได้อื่น	<u>6,382.76</u>	<u>4,748,113.64</u>
รวม รายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี	<u>11,095.65</u>	<u>4,753,030.01</u>

หมายเหตุ 31 การอนุมัติรายงานการเงิน

รายงานการเงินนี้ได้รับการอนุมัติให้ออกรายงานโดยเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2569

ບຸກຄົນ 7

ກາລະພັນ

ประกาศ

แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ประกาศว่า

ตามที่ ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามประกาศลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๙ ที่ออกมาเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ เป็นเหตุให้ประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามประกาศดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง แต่ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ นั้น

บัดนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่วุฒิสภา และวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จำนวนหกคน และผู้ได้รับความเห็นชอบดังกล่าวได้ประชุมเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว

อาศัยอำนาจ ...

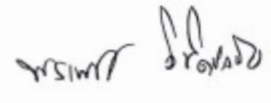
อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบมาตรา ๘ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดังนี้

- ๑. นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์ เป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 - ๒. นางปรีดา คงแป้น เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 - ๓. นายสุชาติ เศรษฐมาลินี เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 - ๔. นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์ เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 - ๕. นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 - ๖. นายวสันต์ ภัยหลีกลี้ เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔

เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(นายเพชร วิจิตรชลชัย)

ประธานวุฒิสภา

ประกาศ

แต่งตั้งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้งประธานกรรมการ และกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ตามที่ ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งประธานกรรมการ

และกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ นั้น บัดนี้ วุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบ นางสาวสุภัทรา นาคะผิว ไม่มีลักษณะต้องห้าม เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้ครบตามกฎหมายกำหนดแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบมาตรา ๘ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้ง นางสาวสุภัทรา นาคะผิว เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระปรมาภิไธย
ประธานวุฒิสภา

ภาพเครื่องหมายราชการ ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รูปทรงดอกบัว

คือ ความมีคุณธรรม ความเอื้ออาทร
ระหว่างเพื่อนมนุษย์

รูปมือ

คือ การโอบอุ้มคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
สิทธิและเสรีภาพ ของทุกภาคส่วนของสังคม
ทั้งในระดับประเทศ และระหว่างประเทศ
ด้วยหลักแห่งความเสมอภาค และภราดรภาพ

รูปคนล้อมเป็นวงกลม

คือ ความร่วมมือกันของทุกภาคส่วนในสังคม
เพื่อให้เกิดพลังในการเสริมสร้างวัฒนธรรม
สิทธิมนุษยชนให้เป็นส่วนสำคัญในกระบวนการ
พัฒนาประเทศ

สีน้ำเงิน

คือ ความมุ่งมั่นอดทนในการทำงานเพื่อสร้าง
ความสามัคคี และการประสานพลังจากทุก
ภาคส่วนของสังคม ในการเสริมสร้างวัฒนธรรม
สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย

ค่านิยมองค์กร

กสม. ได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาองค์กร โดยมุ่งหวังให้บุคลากรร่วมกันขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่กำหนด ภายใต้แนวคิดการทำงานอย่างมีส่วนร่วม บุคลากรของสำนักงาน กสม. ทั้งจากฝ่ายบริหาร และฝ่ายปฏิบัติงานได้ร่วมกันกำหนดค่านิยมองค์กร คือ “RIGHTS” เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการปฏิบัติงาน ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ อันจะนำไปสู่องค์กรที่เป็นเลิศ ซึ่งได้ประกาศใช้ค่านิยมองค์กร เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2563 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

RIGHTS

R

Respect

การเคารพและให้เกียรติกัน ยอมรับและเห็นคุณค่าในความเป็นมนุษย์ ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงาน ประชาชนด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติ

I

Impartiality

การปฏิบัติงานโดยยึดหลักการสิทธิมนุษยชน มีความยุติธรรม ปราศจากอคติและมีเหตุผล

G

Great Professional

มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์และศิลป์ของการปฏิบัติงาน รอบรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนและ สหวิทยาการ ปฏิบัติงานด้วยความเข้าใจและเข้าถึงสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน ปัญหา ความเดือดร้อนและความรู้สึกของประชาชนผู้ถูกละเมิดหรือผู้ได้รับผลกระทบ มีทักษะในการ ทำงาน มีจิตบริการกระตือรือร้น ตลอดจนสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ ปฏิบัติงานได้ พึงตระหนัก ในหน้าที่และการปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยา มีความรับผิดชอบ มีความกล้าหาญในการคิด แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ ยึดมั่นและยืนหยัด ในความถูกต้อง โดยไม่หวั่นเกรงต่อกระแสสังคม และพร้อมรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น

H

High Performance

เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูง สร้างสรรค์นวัตกรรมการทำงานเพื่อให้เป็นองค์กร ที่ทันสมัย ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ประชาชน และประเทศชาติ

T

Trust

เป็นองค์กรที่ได้รับความเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนด้วยการปฏิบัติงาน อย่างมีมาตรฐาน โปร่งใส และตรวจสอบได้

S

Synergy

มีความสามัคคี ประสานความร่วมมือในการทำงาน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รับฟังความคิดเห็น ที่แตกต่าง ภายใต้บรรยากาศแห่งความเข้าใจ ช่วยเหลือสนับสนุนการทำงานซึ่งกันและกัน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน สร้างพลังความร่วมมือกับเครือข่ายทุกภาคส่วนในการส่งเสริม คุ่มครองสิทธิมนุษยชนให้ความสำคัญกับการประสานงานระหว่างหน่วยงานทั้งภายในองค์กร และภายนอก ทั้งที่เป็นองค์กรภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม และชุมชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ 4

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์
ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางปรีดา คงแป้น
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายวินต์ ภัยหลิก्ली
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวสุภัทรา นาคะผิว
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้บริหาร

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวหรรษา หอมหวล

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์

รองเลขาธิการ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายภาณุวัฒน์ ทองสุข

รองเลขาธิการ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายจุมพล ชุนอ่อน

รองเลขาธิการ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายภาณุพันธ์ สมสกุล

ที่ปรึกษาสำนักงาน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ด้านสิทธิมนุษยชน

นายสรุตติพงษ์ จิราดิพงษ์

ที่ปรึกษาสำนักงาน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ด้านสิทธิมนุษยชน

ขั้นตอนการเข้าฟังหนังสือเสียง รายงานผลการปฏิบัติงาน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

ผ่านช่องทางการเข้าถึงบริการข้อมูลข่าวสารสำหรับคนตาบอด ทางสื่อสิ่งพิมพ์ 1414 Plus ได้ดังนี้

1 Application TAB2Read Mobile

- 1) ดาวน์โหลด Application TAB2Read Mobile
(ระบบปฏิบัติการ iOS / Android)

IOS

Android

- 2) กรอกหมายเลขโทรศัพท์
- 3) กรอกหมายเลข OTP
- 4) Scan QR Code ที่ปกหลังหนังสือ เพื่อรับฟังรายงานผลการปฏิบัติงาน
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
หมายเหตุ: เปิด Application TAB2Read ค้างไว้ ก่อนสแกน QR Code

2 สายด่วนข่าวสารความรู้ หมายเลข 1414

- 1) กดหมายเลข 1414
- 2) กด 3 (เลือกอ่านหนังสือตามจำนวนการเปิดอ่าน)
- 3) กด 1 หนังสือสำหรับบุคคลทั่วไป
- 4) เลือกหนังสือเรื่องรายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

NHRCT
ANNUAL REPORT 2025

